

MAGYAR IFJÚSÁG KUTATÁS 2016

MAGYAR IFJÚSÁGKUTATÁS 2016 EREDMÉNYEI

GYORSJELENTÉS A KÁRPÁT-MEDENCEI FIATALOKRÓL

Gyorsjelentés a Kárpát-medencei fiatalokról

A Magyar Ifjúság Kutatás 2016 kutatócsoportja:

Bauer Béla
Pillók Péter
Ruff Tamás
Szabó Andrea
Szanyi F. Eleonóra
Székely Levente

A kutatás elkészítésében közreműködtek:

Badis Róbert; Borody Szilvia; Borsi Mária; Hires-László Kornélia; Molnár József; Nagy Márton;
Pataki Enikő; Sós Judit; Szabó Júlia; Tar Szabina; Veres Valér.

© Új Nemzedék Központ, 2017

A kutatás megrendelője:

Új Nemzedék Központ Nonprofit Kft.

A kutatás pénzügyi fedezetét az alábbi alapok biztosították:

EFOP-1.2.3- VEKOP-15- 2015-00001 - Komplex ifjúsági fejlesztések – új nemzedék újrátöltve

Felelős kiadó:

Ekler Gergely
ügyvezető

ISBN 978-963- 12-9249- 7

Magyar Ifjúság Kutatás 2016 ©

MAGYAR IFJÚSÁG KUTATÁS

2016

TARTALOMJEGYZÉK

Köszöntő ...5

Bevezetés ...9

01 Összefoglaló állítások ...11

02 Regionális összefoglaló ...12

Felvidék ...12

Kárpátalja ...12

Erdély...13

Vajdaság ...13

03 Összehasonlító elemzés ...15

Nemzeti identitás ...16

Nemzeti hovatartozás, azonosság ...16

Nyelvhasználat ...17

Anyanyelvi képzés ...22

Identitás megtartása ...26

Születések száma ...26

Elvándorlás ...27

Az identitást támogató terek és eszközök ...32

Vallásosság ...32

Kulturális fogyasztás ...33

04 Regionális elemzés ...22

Felvidék ...22

Kárpátalja ...35

Erdély ...48

Vajdaság ...60

A külhoni kutatás módszertani háttere ...74

Kérdőív ...74

Mintavétel ...74

Terepmunka ...74

Adattisztítás ...75

Ábrák és táblázatok jegyzéke ...76

Ábrajegyzék ...77

Táblajegyzék ...78

KÖSZÖNTŐ

Tamási Áron székely hőse, Ábel, mielőtt hazatért volna amerikai útjáról, az élet legfőbb céljával kapcsolatban szüntelenül ezt a mondatot ismételte magában: „azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne”.

A kiadványnak, amelyet a Kedves Olvasó most a kezében tart, a Kárpát-medencében élő magyar fiatalok a főszereplői. Felvidékiek, kárpátaljaiak, vajdaságiak, erdélyiek és székely fiatalok, akik a határon túli magyarság megújuló erőforrásaként, friss erejeként adnak jövőt a magyar nemzetnek.

A kiadvány egy iránytű, amely eligazít bennünket a Kárpát-medence magyar fiataljainak gondolatvilágában, terveiben, mindennapjaiban. Négyezer határon túli fiatalról nyújt átfogó képet: többek között családalapítási terveikről, munkavállalással kapcsolatos megfontolásaikról, magyar nyelvű tanulási lehetőségeikről, nemzeti identitásukról, szabadidős szokásaikról olvashatunk. Hosszú idő óta újra alaposabb, pontosabb képet kaphatunk a Kárpát-medencében élő fiatalokról.

Az anyaországi fiatalok összetartoznak a határainkon túl élő nemzettársaikkal. A Kárpát-medencében élő magyarok mindenütt bízni akarnak a jövőben és a gyarapodásban. Tartják a lépést a digitalizáció miatt felgyorsult világgal. Számukra is fontosak közös értékeink, mint a nemzeti identitás, a család, a szülőföldön való megmaradás és a keresztény kultúra. Közös a múltunk, hasonlóak a kihívásaink és közös a jövőnk is, erről tesznek tanúbizonyságot az adatok. A kiadványt olvasva valóban úgy érezhetjük, hogy itthon vagyunk a Kárpát-medencében.

BALOG ZOLTÁN
az emberi erőforrások minisztere

NOVÁK KATALIN
család-, ifjúság- és nemzetközi
ügyekért felelős államtitkár

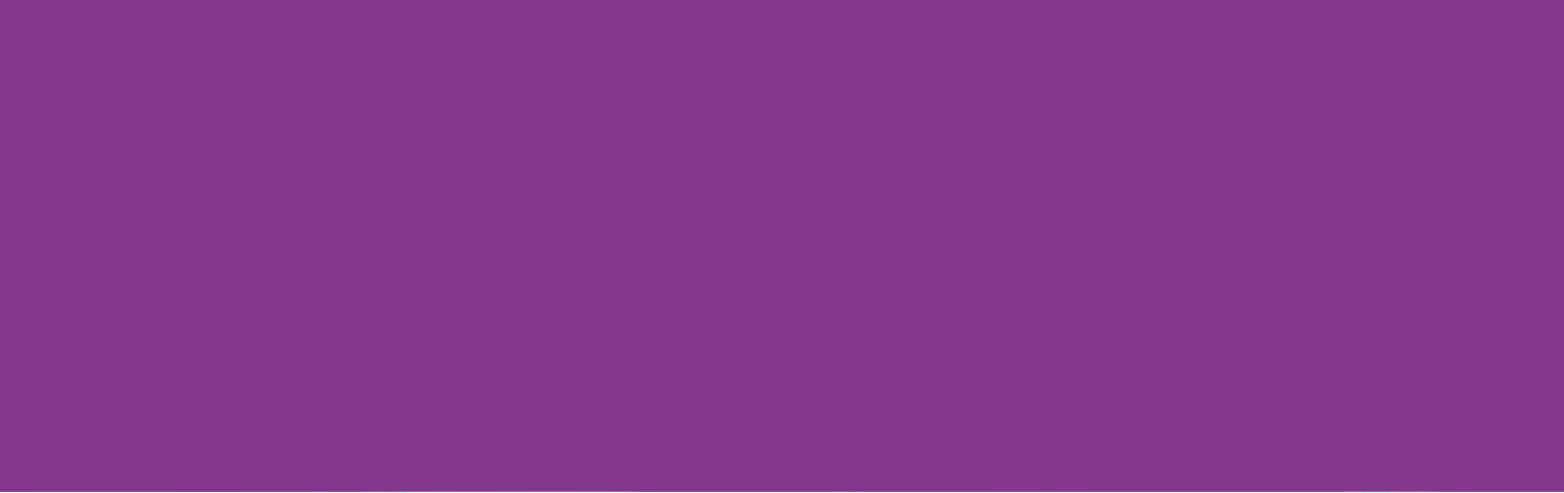
BEVEZETÉS

Az ötödik nagymintás ifjúságkutatás külföldi eredményeit bemutató gyorsjelentésben az identitás kérdéskörére fókuszálunk. A nemzeti identitás különböző aspektusai, megélésének és megtartásának formái, támogatását szolgáló eszközök és terek azok a témák, amelyek meghatározzák a jelentés felépítését.

A jelentés egy összehasonlító és egy régióspecifikus részt tartalmaz. Az egyes fejezetekben vizsgáljuk a családalapítást, valamint a gyermekvállalás alapvető mutatóit, a fiatalok oktatási helyzetét és továbbtanulási terveit. A munkaerő-piaci pozícióhoz kapcsolódóan foglalkozunk a külföldi munkavállalással és a jövőtervekkel.

Bemutatjuk a fiatalok szabadidős tereit és tevékenységeit, foglalkozunk a kultúrafogyasztással, az internet-hozzáféréssel és használatával. Összefoglalónk, műfajából adódóan, alapvető leíró statisztikai eredményeket közöl, a mélyebb elemzések a későbbiek során elkészülő tanulmánykötetben jelennek meg.

ÖSSZEFOGLALÓ ÁLLÍTÁSOK

- A Kárpát-medencei magyar fiatalok legalább kétharmada szerint a külhoni régióban élő magyarok részét képezik a magyar nemzetnek.
- A megkérdezett fiatalok több mint háromnegyede magyar nemzetiségűnek (is) vallja magát.
- A 15–29 éves külhoni magyar fiatalok többsége magyarul érintkezik a közvetlen kapcsolataival és legalább hattizedük magyarul is gondolkodik.
- Minden második Kárpát-medencei fiatal magyar nyelven is internetezik és néz TV-t.
- A külhoni ifjúság legalább fele vallásos az egyház tanítása szerint vagy a maga módján.
- A megkérdezett fiatalok jellemzően kétgyermekes családmódelben gondolkodnak.
- A külhoni magyar ifjúság legfeljebb tizede sorolható a NEET kategóriájába, azaz legfeljebb ekkora a munkapiacról és az oktatási rendszerből egyaránt távol maradók aránya.
- A külhoni magyar fiatalok jelentős része foglalkozik a gondolattal, hogy külföldön vagy Magyarországon dolgozik majd, elsősorban a jobb megélhetés reményében.
- A Kárpát-medencei magyar fiatalok nemzedékük legjelentősebb problémái között az anyagi nehézségeket, a létbizonytalanságot, a szegénységet és az elszegényedést említették.

REGIONÁLIS ÖSSZEFOGLALÓ

Felvidék; Kárpátalja; Erdély; vajdaság

FELVIDÉK

A felvidéki fiatalok 53 százaléka elsősorban a magyar közösséghez kötődik, további 6 százalékuk a szlovákiai magyarokhoz, 4 százalék a felvidéki magyarokhoz és 20 százalékuk a szlovákokhoz. A külhoni régiók közül legnagyobb arányban a Felvidéken vannak jelen egyes házasságok, az ott élő 15–29 éves fiatalok 29 százalékának van más nemzetiségű házastársa vagy párkapcsolati partnere. Amennyiben nem magyart, akkor zömében többségi társadalomhoz tartozó társat választanak a megkérdezett fiatalok.

A külhoni területeket tekintve a felvidékiek körében a legalacsonyabb mértékű a gyermekvállalási kedv, átlagosan 1,9 gyermeket szeretnének, a már meglévő gyermekekkel együtt.

Aválaszadók főtevékenységével kapcsolatban elmondható, hogy Felvidéken dolgozik a legtöbb fiatal, arányuk 54 százalékot tett ki, de itt voltak legtöbben olyan fiatalok is, akik saját bevallásuk alapján se nem tanulnak, se nem dolgoznak – arányuk 11 százalék volt a mintában.

KÁRPÁTALJA

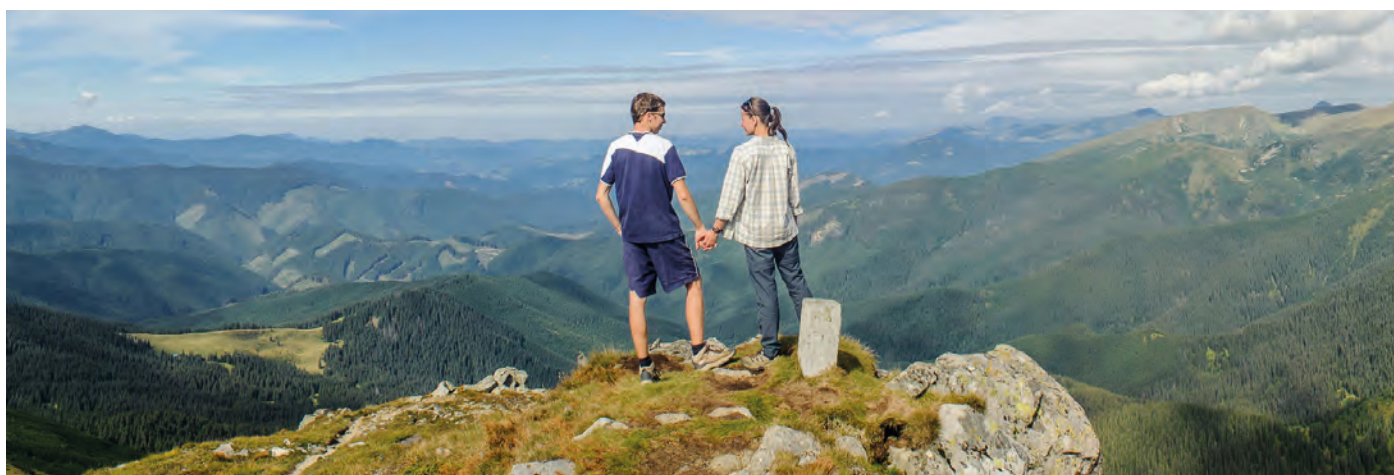
A vizsgált három külhoni régiótól és Magyarország adataitól is Kárpátalja tér el jelentősebben, ahol a házasságban élő válaszadók aránya jóval magasabb, 32 százalékot tesz ki. Kárpátalján a fiatalok 12 százalékának van nem magyar partnere.

Kárpátalján vallásosak leginkább a magyar fiatalok és mindössze 5 százalék a nem vallásosak aránya. A megkérdezettek

19 százaléka római katolikus, 64 százalék a reformátusok aránya, egytizedük pedig görög katolikus. Figyelemreméltó, hogy Kárpátalján marad meg a gyerekkor után is legerősebben az egyház szerepe.

A kárpátaljai fiatalok nevezhetők leginkább mobilnak a külföldre vonatkozó munkavállalás tekintetében, kétharmaduk szeretne a jövőben külföldön dolgozni.

Az adatfelvétel eredményei alapján, Kárpátalján a válaszadók 48 százaléka kötődik elsősorban a magyar közösséghez, 31 százalékuknak regionális nemzeti identitása (kárpátaljai magyar) a legfontosabb, 7 százalék az „egyéb” kategóriát választotta, további 7 százalék jelölte meg a kárpátaljaiakat általában, a többi csoport előfordulási aránya legfeljebb 2 százalék volt.

A nemzeti hovatartozás kérdésében Kárpátalján értettek egyet legtöbben azzal a kijelentéssel, miszerint az „országban élő magyarok részét képezik a magyar nemzetnek”, a válaszadók 91 százaléka az igent jelölte meg.

ERDÉLY

Az erdélyi válaszadók 45 százaléka elsősorban a magyar közösséghez kötődik, 20 százalékuknak az „erdélyi magyarok” volt az elsődleges kategória. 8 százalék a székelyeket említette elsődleges közösségként, 6–6 százalékban fordult még elő az erdélyiek és az egyéb kategória, 5 százalék választotta a romániai magyarokat, a többi csoport előfordulása 3 százalékos volt, vagy az alatti.

A legtöbb fiatalnak Erdélyben van magyar házastársa vagy pár-

kapcsolati partnere (85 százalék).

A négy külhoni régiót tekintve Erdélyben volt legmagasabb a még oktatásban lévő fiatalok, és a tanulmányaikat folytatni szándékozó fiatalok aránya.

A társas érintkezés formális helyszínei tekintetében alapvetően kevés különbség mutatkozik a régiók között. Erdély arányai térnek el nagyobb mértékben, az orvossal való beszélgetés esetén közel kétszer, a hivatali kommunikációban másfélszer többen beszélnek többnyire magyarul, mint más régiókban.

VAJDASÁG

A vajdasági magyar fiatalok 41 százaléka kötődik elsősorban a vajdasági magyarokhoz, szinte azonos arányban jelölték meg a válaszadók (40 százalék) a

magyar közösség kategóriát, amit jelentős lemaradással követ (7 százalék) a vajdaságiak, valamint 3–3 százalékkal a szerbiai magyarok és az egyéb kategória.

A négy külhoni régió közül magyar nyelvű alap- és középszintű oktatásban a vajdasági fiatalok vettek részt legmagasabb arányban.

A vajdaságiak 53 százaléka szeretne a jövőben más külföldi országban dolgozni. Végleges külföldi letelepedésen legnagyobb arányban a Vajdaságban élő 15–29 éves fiatalok gondolkodnak, egyharmaduk nem tartja kizártnak, hogy ez előfordul életében.

ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉS

Nemzeti identitás; Identitás megtartása; Az identitást támogató terek és eszközök

A Magyar Ifjúság Kutatás 2016 során a magyarországi 8000 15–29 éves fiatal megkérdezése mellett 4000 külhoni magyar fiatalal is készült interjú, átfogó képet nyújtva ezzel a Kárpát-medencei magyar ifjúságról. Adatfelvételeket végeztünk a magyarországi kutatással összehangoltan (azonos időben és azonos kérdéskörök mentén) a legnépesebb magyar közösséggel bíró határon túli régiókban. Erdélyben (ezen belül a Partiumban, Székelyföldön és Belső-Erdélyben) 2000, Felvidéken 1000, Vajdaságban és Kárpátalján 500–500 fővel került sor kérdőí-

ves interjú felvételére. A kutatási jelentésünk jelen részében a magyarországi adatokkal összehasonlítható módon mutatjuk be a fiatalokat érintő legfontosabb kérdésköröket a külhoni 15–29 évesek esetében.

A külhoni magyar 15–29 éveseket reprezentáló minták a magyarországi állapotokhoz hasonlóan nemek szerint nagyjából egyenlően oszlanak meg. A 15–29 évesek demográfiai jellemzőik tekintetében a következők mondhatók el: minden régió esetében a minták legnagyobb részét a 25–29 évesek teszik ki (34–49 százalék), amely hason-

ló a magyarországi arányhoz (36 százalék). A befejezett iskolai végzettség tekintetében is a magyarországi viszonyokhoz hasonlóan a legnagyobb csoportot a középfokú végzettségűek adják (34–48 százalék). A vizsgált korosztály esetében a diplomások arányában különbözik leginkább a magyarországi jellemzőktől. Míg Magyarországon a 15–29 évesek 12 százaléka diplomás, addig ez a külhoni régiókban rendre magasabb, aminek számos oka van az oktatási rendszer sajátosságaitól kezdve a demográfiai és szociokulturális jellemzőkig.

1. táblázat | A minták legfontosabb szociodemográfiai megoszlásai

		N Magyarország		N Felvidék		N Kárpátalja		N Erdély		N Vajdaság	
			%		%		%		%		%
Nem	férfi	4105	51	507	51	257	51	1046	52	251	50
	nő	3895	49	493	49	243	49	954	48	249	50
Életkor	átlag		22,4		22,5		22,1		21,8		22,4
	15-19	2304	29	283	28	151	30	660	33	145	29
	20-24	2790	35	335	33	160	32	660	33	170	34
	25-29	2906	36	382	39	189	38	680	34	185	37
Befejezett iskolai végzettség	legfeljebb 8 általános	2446	31	304	30	126	25	678	34	109	22
	szakmunkás-képző	1508	19	175	18	55	11	171	9	59	12
	érettségi	3073	38	342	34	240	49	730	37	202	42
	diploma	974	12	178	18	77	15	400	20	121	24

NEMZETI IDENTITÁS

NEMZETI HOVATARTOZÁS, AZONOSSÁG

A nemzeti identitás mérésével több kérdés is foglalkozott, amelyek a kötődés különböző aspektusait mérték. Ezek egyike a nemzetiségi önbesorolás. A válaszadók, több mint 95 százaléka szinte mindegyik mintában magyarnak tekintette magát, kivételt jelent Felvidék, ahol a megkérdezett fiataloknak csupán 77 százaléka nyilatkozott így, és szlovákként (is) definiálta magát 28 százalék.

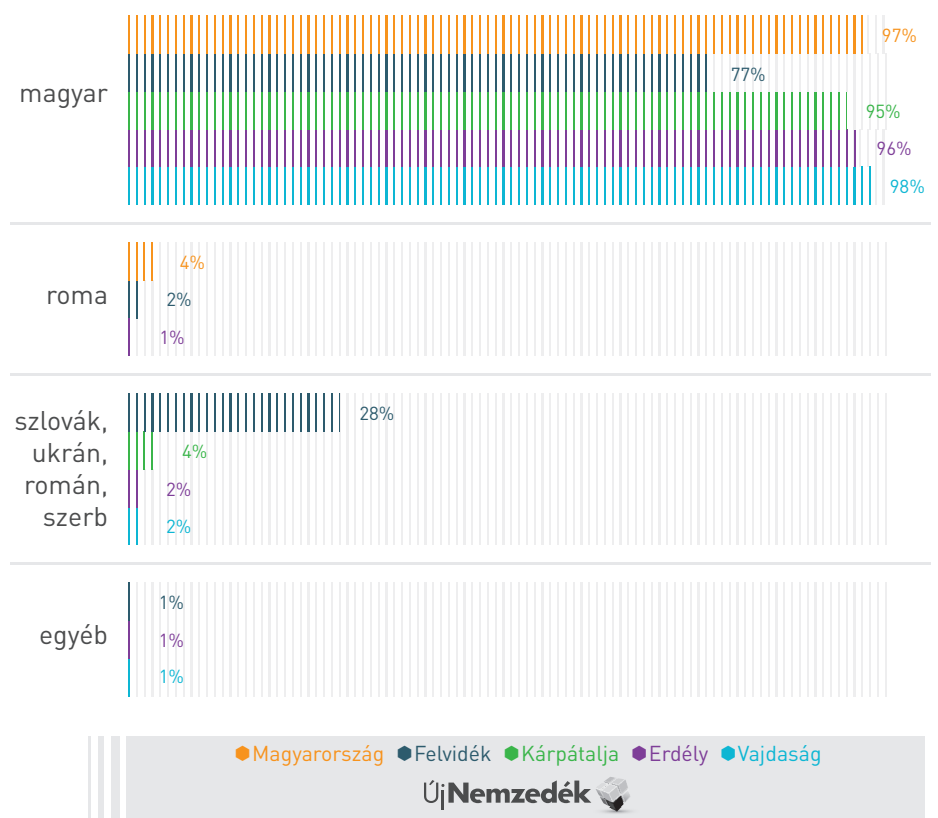
A többi külhoni régióban a magukat többségi nemzethez sorolók aránya nem érte el az 5 százalékot. A többi külhoni régiókban élő fiatalok túlnyomó többsége úgy gondolja, hogy az adott országban élő magyarok részei a magyar nemzet egészének. Legkisebb arányban a felvidékiek (67 százalék), legnagyobb arányban a kárpátaljai fiatalok. A Kárpátalján élő 15–29 évesek több mint 90 százaléka úgy véli, hogy ők is részesei a magyar nemzetnek. Erdélyben és Vajdaságban ennél némileg alacsonyabb, de meggyőző többségű az arány (85–88 százalék). A felvidéki magyar fiatalok mintegy negyede szke-

1. ábra | Nemzeti hovatartozás

Ön milyen nemzeti hovatartozásúnak vallja magát? Több választ is jelölhet!

N Magyarország=8000, N Felvidék=1000, N Kárpátalja=500, N Erdély=2000,

N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

tikus a nemzethez tartozás vonatkozásában, a többi régióban 10 százalék vagy ennél is kevesebb a „nem” kategóriát választók aránya. Fontos megjegyezni,

hogy a nemzethez tartozás vagy nem tartozás eldöntése esetében a bizonytalan fiatalok aránya jelentősen 10 százalék alatt található.

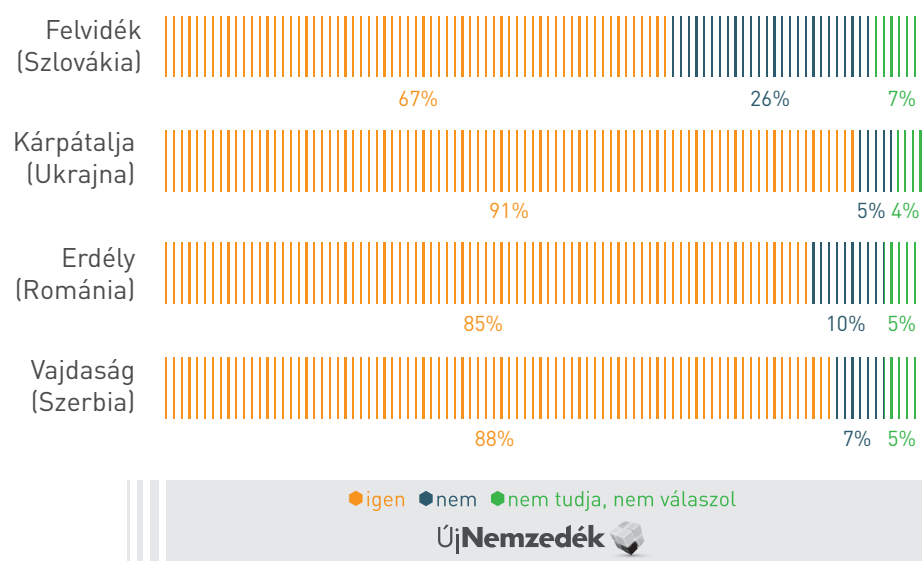
NYELVHASZNÁLAT

A nemzeti identitás egy további aspektusa a nyelvhasználat. Erdélyben és Vajdaságban a megkérdezettek több mint 90 százaléka magyarul beszél a saját családjában, Erdélyben jelölték meg ezt a választ legtöbbször, a fiatalok 94 százaléka. A kizárólag magyarul folytatott kommunikáció a felvidéki családokat jellemzi legkevésbé, 65 százalék nyilatkozott erről. A felvidéki válaszadók körülbelül negyede vegyesen használja a szlovák és a magyar nyelvet otthon, 7 százalék pedig kizárólag szlovákul beszél. A többi régióban a vegyes nyelvhasználat 4–7 százalékban fordult elő, a többségi nyelven való kommunikálás pedig legfeljebb 3 százalékban.

2. ábra | A magyar nemzethez tartozás

Ön szerint az ebben az országban élő magyarok részét képezik-e a magyar nemzetnek?

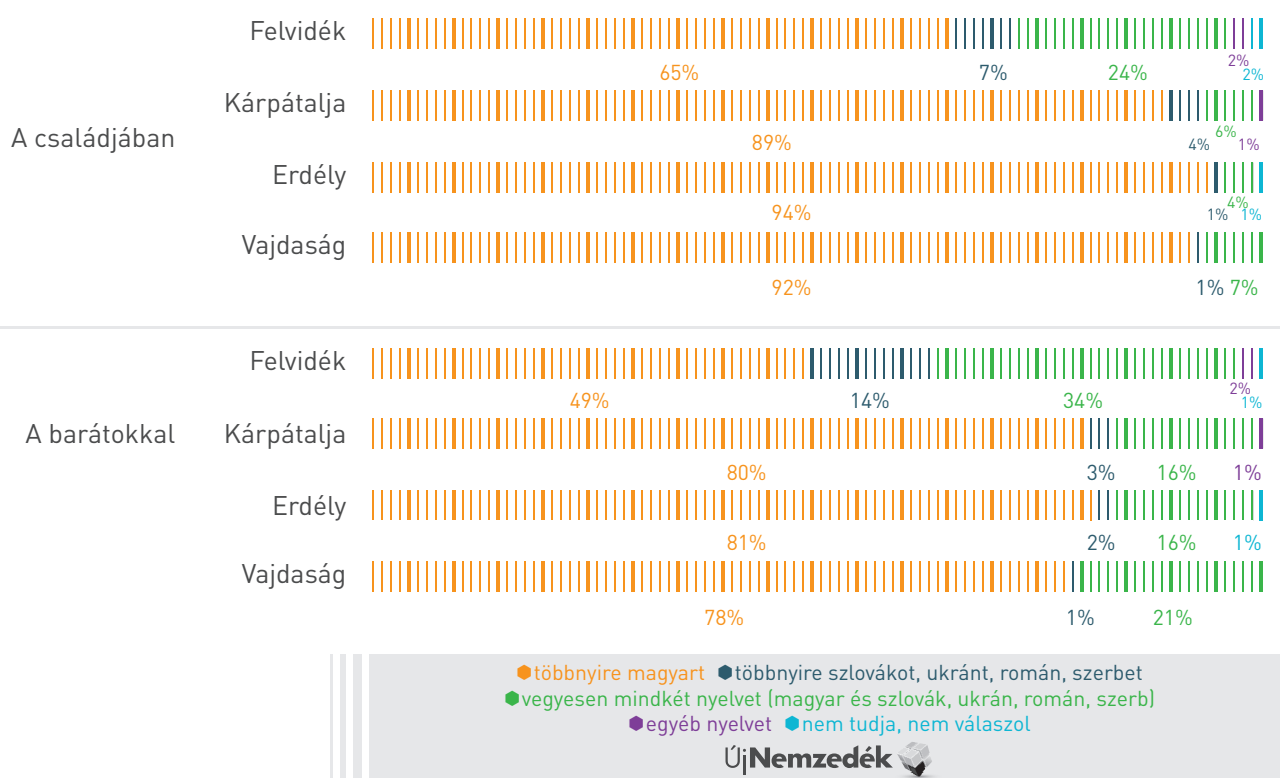
N Felvidék=1000, N Kárpátalja=500, N Erdély=2000, N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

3. ábra | Nyelvhasználat a családban és a barátokkal való kommunikáció során

Milyen nyelvet használ Ön az alábbi esetekben?

N Felvidék=1000, N Kárpátalja=500, N Erdély=2000, N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

A barátokkal folytatott beszélgetések esetén a régiók közötti mintázat nagyon hasonló ahhoz, amit a családi beszélgetéseknél tapasztalunk, azzal a különbséggel, hogy minden régióban körülbelül 10 százalékponttal alacsonyabb a kizárólag magyar nyelven

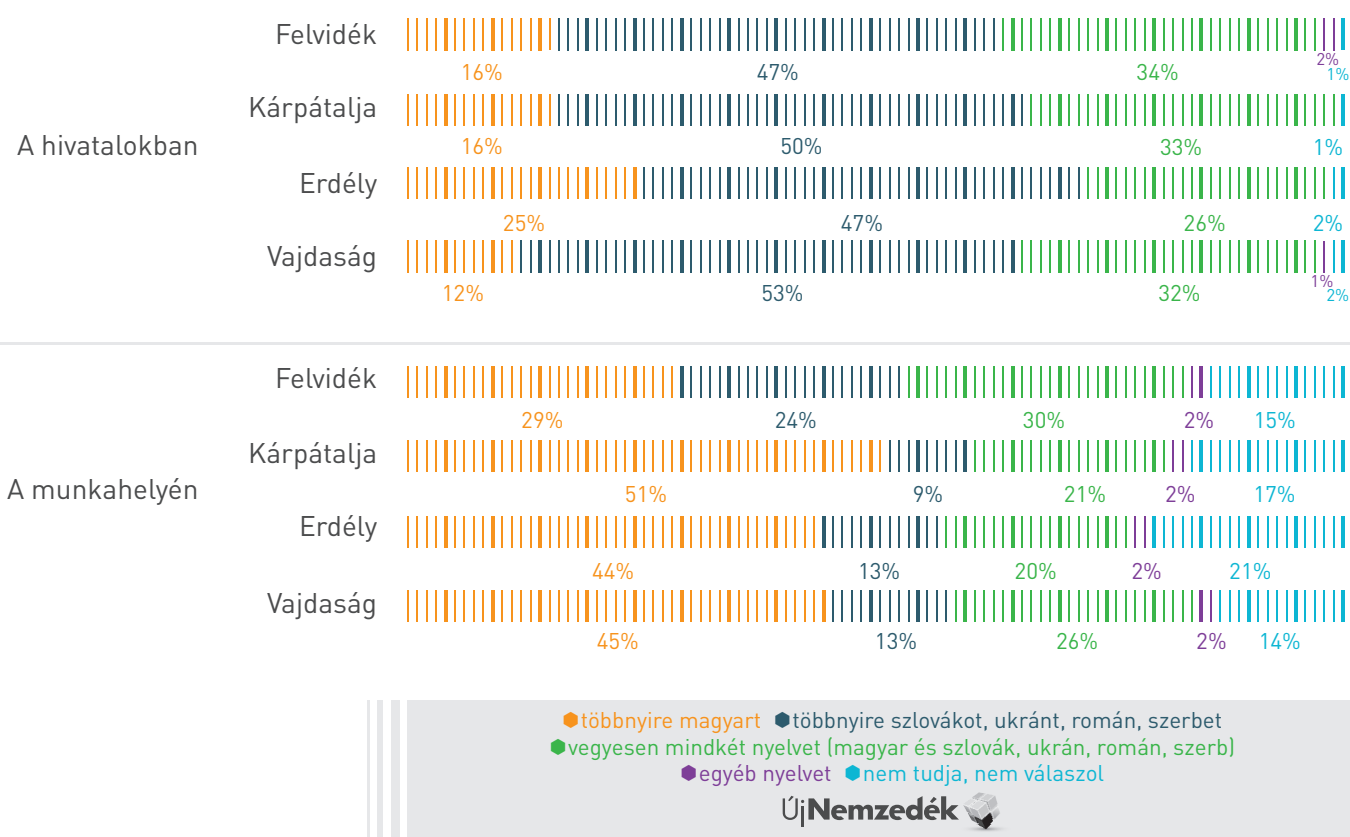
folytatott beszélgetések aránya, és 10 százalékponttal magasabb a vegyesen kommunikálók aránya. A munkahelyi nyelvhasználat kérdésében némiképp más arányokat tapasztalunk, bár a magyar nyelv használatát illetően Kárpátalja értékei a legmagasabbak.

A kárpátaljai fiatalok több mint fele kizárólag magyarul beszél kollégáival. Erdélyben (44 százalék) és a Vajdaságban (45 százalék) valamivel kevesebb ilyen válaszadót találtunk, végül a felvidékiek 29 százaléka nyilatkozott erről. Jóval kisebbek a régiók közötti különb-

4. ábra | Nyelvhasználat a hivatalokban és a munkahelyen

Milyen nyelvet használ Ön az alábbi esetekben?

N Felvidék=1000, N Kárpátalja=500, N Erdély=2000, N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

ségek, ha figyelembe vesszük a vegyes nyelvhasználatot is, például Kárpátalján és Vajdaságban a fiatalok több mint 70 százaléka beszél magyarul és vegyesen egyaránt.

Amint elmozdulunk a személyes kapcsolatok világától, eltűnnek a régiók között tapasztalt nyelv-

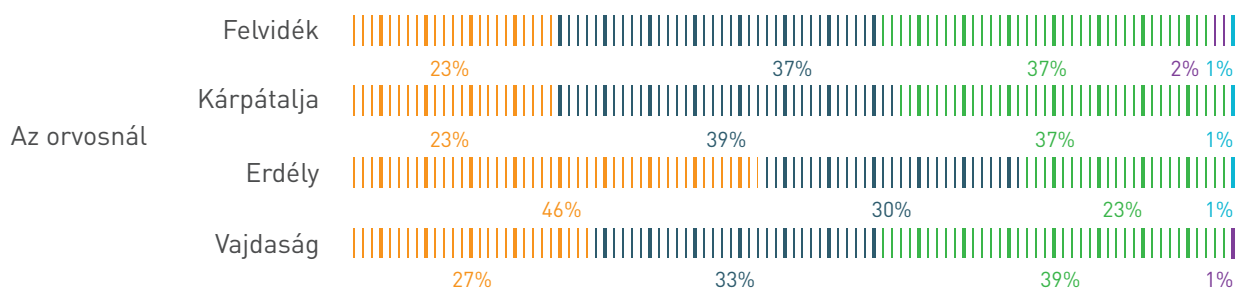
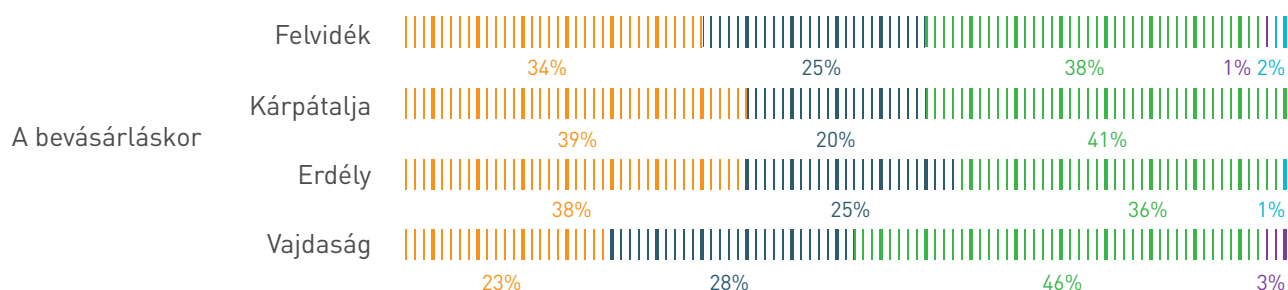
használati különbségek. A bevásárláskor a megkérdezettek kevesebb mint négyzede használja kizárólag a magyar nyelvet minden régióban. Kedvezőbb a helyzet, ha a vegyes nyelvhasználatot is vizsgáljuk. A többségi és a magyar nyelvet egyaránt használja bevá-

sárláskor a vajdasági fiatalok 46, a Kárpátalján élők 41 százaléka. Erdélyben és Felvidéken ez az arány 40 százalék alatti.

5. ábra | Nyelvhasználat bevásárláskor és az orvosnál

Milyen nyelvet használ Ön az alábbi esetekben?

N Felvidék=1000, N Kárpátalja=500, N Erdély=2000, N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

● többnyire magyart
 ● többnyire szlovákot, ukránt, román, szerbet
● vegyesen mindkét nyelvet (magyar és szlovák, ukrán, román, szerb)
● egyéb nyelvet
 ● nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

A társas érintkezés formális helyszínein is kevés különbség mutatkozik a régiók arányaiban. Mind az orvosnál, mind a hivatalokban a válaszadó fiatalok közel fele magyarul vagy vegyesen kommunikál. Erdély arányai különösen a kizárólagos magyar nyelv használata terén térnek el nagyobb mértékben: az orvossal való beszélgetés esetén a duplája, a hiva-

tali kommunikációban másfélszer többen beszélnek kizárólag magyarul, mint például Felvidéken vagy Kárpátalján.

A szabadidő tekintetében a személyes kapcsolatokhoz hasonló arányokat tapasztalunk. A tévézés és az online közösségi oldalak használata esetén is elmondható, hogy Felvidéken találunk legkevesebb olyan fiatalot, aki kizárólag

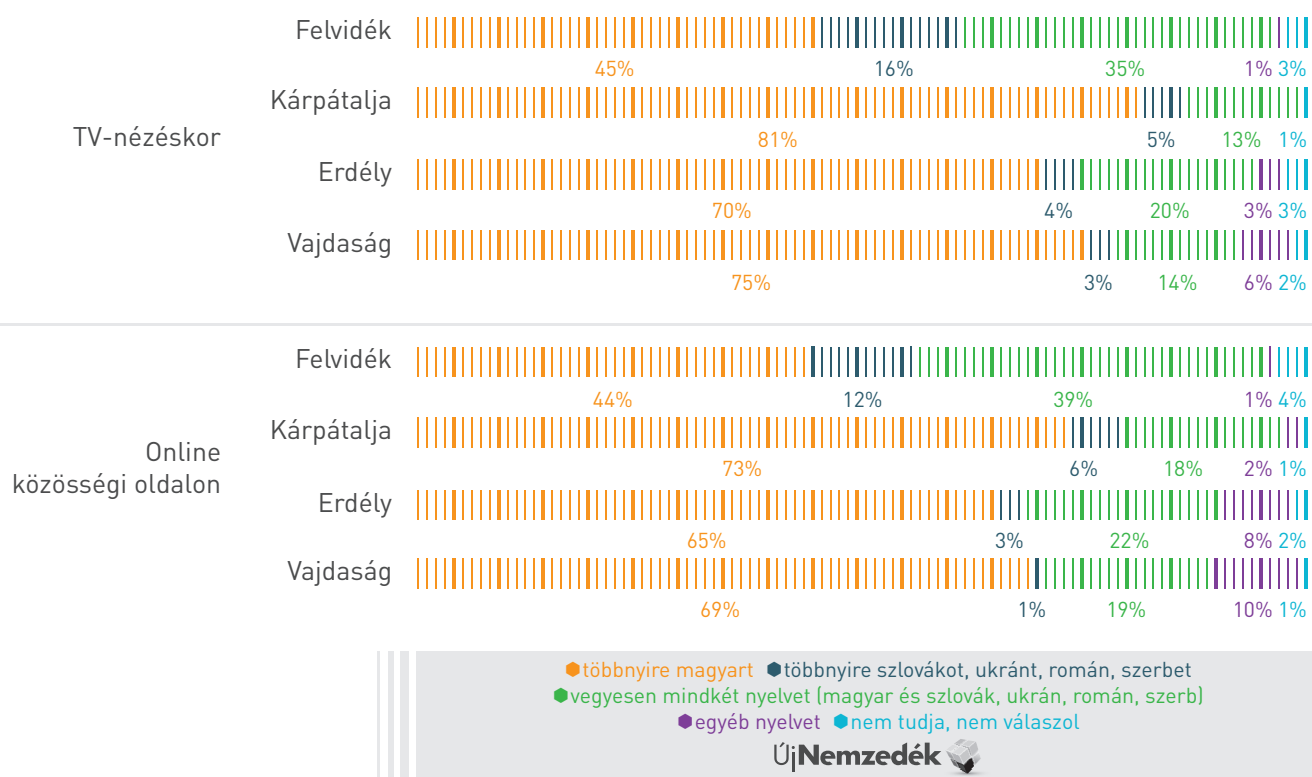
magyar nyelven nézi a televíziót vagy magyarul olvassa az online közösségi oldalakat (44–45 százaléknál), így ebben a térségben jellemző leginkább a vegyes nyelvhasználat (35 és 39 százalék).

Kárpátalján jellemző leginkább, hogy a televíziót magyar nyelven nézik (81 százalék), illetve az online közösségi oldalakat kizárólag magyar nyelven olvassák (73 százalék).

6. ábra | A TV-nézés és az online közösségi oldalak nyelvhasználata

Milyen nyelven néz televíziót és használja az online közösségi oldalakat?

N Felvidék=1000, N Kárpátalja=500, N Erdély=2000, N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

Ehhez képest Erdélyben a magyar nyelven televíziózók aránya 70, Vajdaságban 75 százalék, az online közösségi oldalak magyar használata pedig 65 illetve 69 százalék.

A televízióhoz nagyon hasonló arányokat tapasztalunk, ha az újságot vizsgáljuk. Ebben az esetben is Kárpátalja esetében mutatkozik meg leginkább a magyar nyelv dominanciája, a megkérdezettek

83 százaléka csak magyarul olvas újságot. Legkevésbé a felvidékiek esetében van jelen a magyar nyelv kizárólagos használata (39 százaléka), ebben a régióban jellemzőbb a vegyes és a többségi nyelvű újságolvasás is.

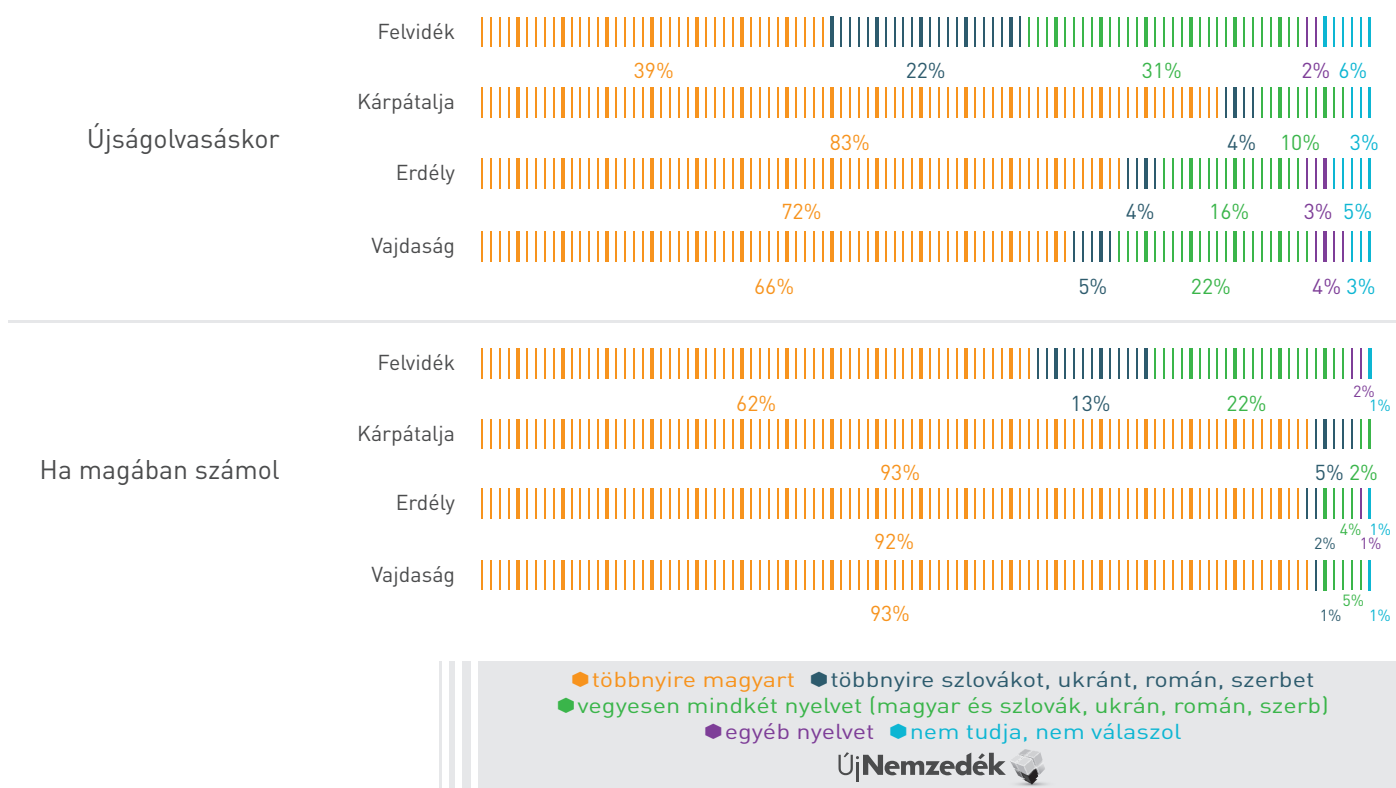
A nyelvhasználat szempontjából nem pusztán a kommunikáció és a tartalomfogyasztás fontos, de az is, amilyen nyelven gondolkodunk.

A kutatásban erre a kérdésre is választ próbáltunk keresni azzal a kérdéssel, hogy „ha magában számol”, milyen nyelven teszi: a fentiek alapján nem meglepő, hogy a felvidéki 15–29 évesek teszik ezt a legkevésbé magyar nyelven, ennek ellenére 62 százaléka többnyire magyarul számol magában. A másik három régióban ez az arány jóval magasabb 92–93 százalék.

7. ábra | Nyelvhasználat újságolvasáskor és ha magában számol

Milyen nyelvet használ Ön az alábbi esetekben?

N Felvidék=1000, N Kárpátalja=500, N Erdély=2000, N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

ANYANYELVI KÉPZÉS

A külhoni régiók esetében vizsgáltuk, hogy milyen nyelven végezte a válaszadó tanulmányait. Az iskolai tanulmányok esetén az összehasonlítás lehetőségei korlátozottak, hiszen a tanulói akarat mellett a magyar nyelven elérhető intézmények

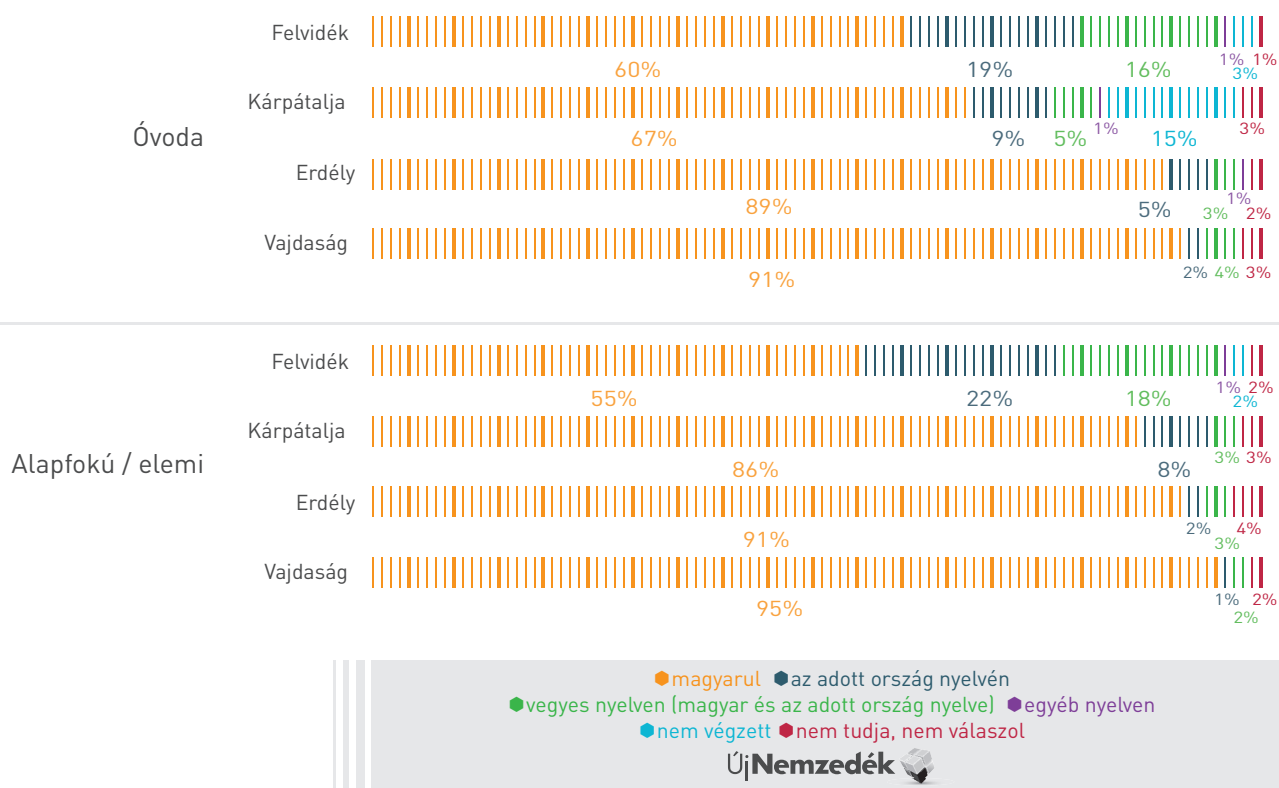
száma, az oktatási rendszer szerkezete egyaránt befolyásolja az arányokat. Minden szintről elmondható, hogy a felvidékiek között találunk legmagasabb arányban olyan fiatalot, aki az adott ország nyelvén végezte tanulmányait, vagy vegyes képzésben vett részt, tehát magyarul és szlovákul egyaránt tanult.

Az óvodai oktatás esetében a felvidékiek (60 százalék) mellett a Kárpátalján élő fiatalok (67 százalék) vettek részt legkisebb arányban magyar oktatásban, de esetükben nem az ukrán nyelvű óvodai oktatás volt gyakori, hanem azok aránya volt magas (15 százalék) – a többi régióhoz viszonyítva – akik nem vettek részt óvodai szintű ok-

8/1. ábra | Tanítási nyelv

Ön milyen tanítási nyelven végezte/végzi a(z) ... tanulmányait?

Felvidék=1000, N Kárpátalja=500, N Erdély=2000, N Vajdaság=500; százalékos megoszlás az összes válaszadó körében

tatásban. A másik két régióban a válaszadóknak közel 90 százaléka magyar óvodába járt.

Magyar nyelvű, alapfokú/elemi iskolába arányaiban a Vajdaságban jártak a legtöbben, a megkérdezettek 95 százaléka nyilatkozott erről. Erdélyben ugyanez a mutató 91 százalékos értéket vett fel, Kárpátalján 86 százalék volt, végül

Felvidéken 55 százalék. Ahogy az óvodai képzésről, úgy az általános iskolai képzésről is elmondható, hogy a Felvidéken élők további 18 százaléka vett még részt magyar képzésben, de jellegét tekintve vegyesben, vagyis amelyekben a magyar tanítási nyelv mellett, a szlovák is helyet kapott. A felvidéki fiatalok ötöde (22 százalék) egy-

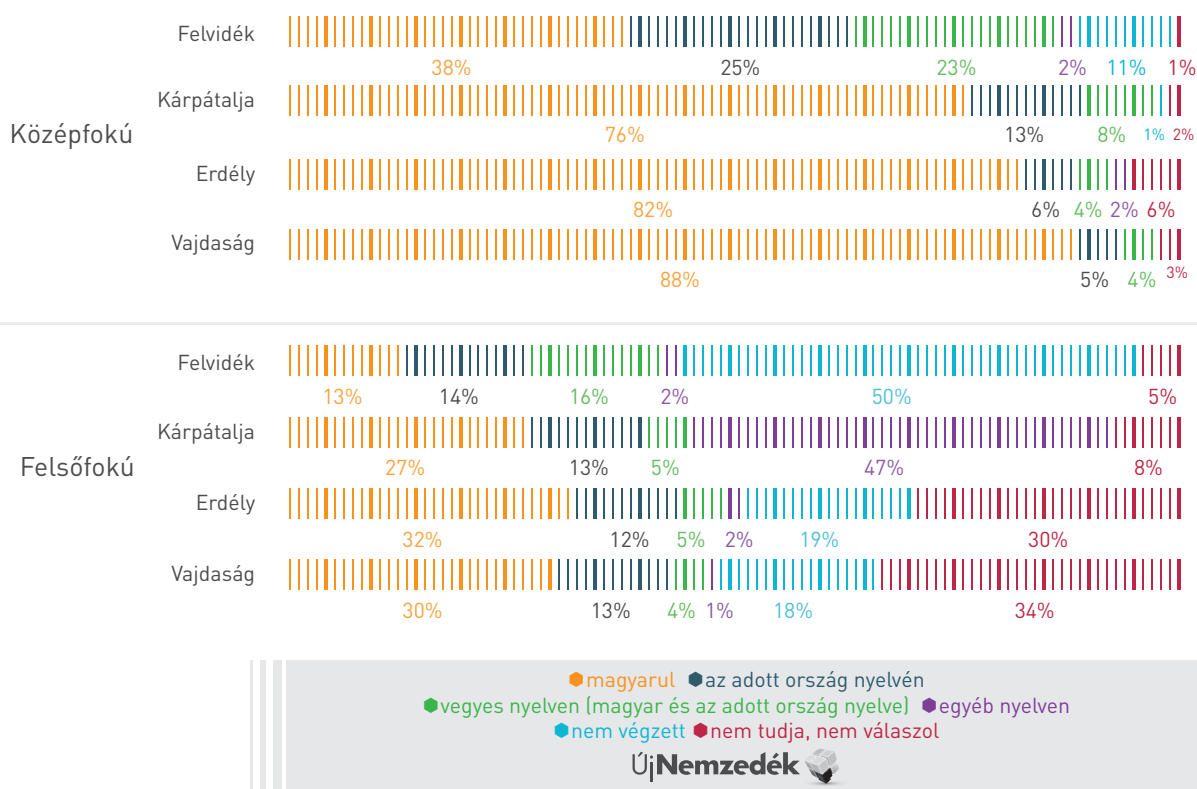
nyelvű, szlovák általános iskolába járt. A másik régió, ahol magasabb arányban tanultak még kizárólag az adott ország nyelvén a fiatalok, Kárpátalja volt, ahol 8 százalék nyilatkozott erről. Kárpátalja esetében a vegyes képzésben résztvevők aránya ugyanolyan alacsony (3 százalék), mint Erdélyben és a Vajdaságban.

8/2. ábra | Tanítási nyelv

Ön milyen tanítási nyelven végezte/ végzi a(z)... tanulmányait?

N Felvidék=1000, N Kárpátalja=500, N Erdély=2000, N Vajdaság=500;

százalékos megoszlás az összes válaszadó körében

A középfokú tanulmányok esetén is a felvidékiek értékei térnek el leginkább a másik három régiótól, mértékét tekintve jóval nagyobb arányban. A felvidéki fiatalok 38 százaléka jelezte, hogy kizárólag magyar nyelvű képzésben vett részt, további 23 százalékuk vegyes, kétnyelvű képzésben, 25 százalék pedig kizárólag szlovákul tanult a középiskolában. A

középfokú képzések szintjén érdemes figyelembe venni, hogy a felvidéki fiatalok között fordult elő legmagasabb arányban szakképzett válaszadó (18 százalék szemben a többi régió 10 százalék alatti értékével). Ez egyrészt tartalmilag, másrészt szerkezetileg befolyásolja az értékeket, mindkét esetben a magyar nyelvű képzésben résztvevők arányát csökkenti. Tartalmilag a ha-

zai szakiskoláknak megfelelő szlovák szakképzési intézmények nem biztosítanak középfokú iskolai végzettséget (érettségit), ebből fakadhat a 11 százaléknyi „nem végzett” kategória, ami messze meghaladja a többi régió arányait. Szerkezeti sajátosság, hogy jóval kevesebb magyar nyelven elérhető szakképzési intézmény van, mint középiskola, vagyis szakképzett fiataloknak eleve ke-

vesebb esélyük volt magyar nyelvű képzést választani. A többi régió esetében a mintázat megfelel az alacsonyabb szintű képzéseknek. A második legalacsonyabb értékekkel bíró régió – a kizárólag magyarul tanuló diákok arányát tekintve – Kárpátalja, ahol 76 százalék tanult magyarul a középiskolában, további 8 százalék vegyes képzésben vett részt és 13 százalék ukrán közép-

iskolába járt. Erdély és Vajdaság hasonló arányokat mutat, 80 százalék feletti a kizárólag magyarul tanuló aránya, 4 százalék vett részt vegyes képzésben és 5–6 százalék volt az államnyelven tanuló aránya a mintában.

Színesebb képpel találkozunk a felsőfokú képzések esetén. A magyar nyelvű, felsőfokú képzésekhez való hozzájutás esélyei erősen

eltérnek a vizsgált négy régióban. Szinte százalékra pontosan megegyezik a kizárólag államnyelven tanuló válaszadók aránya a négy régióban, az értékek 12-14 százalékok közé esnek. A kizárólag magyarul tanuló arányában Felvidéket (13 százalék) Kárpátalja (27 százalék) követi, aztán Vajdaság (30 százalék) és Erdély (32 százalék).

IDENTITÁS MEGTARTÁSA

A nemzeti identitás fennmaradását a külhoni régiókban nagyban befolyásolják a demográfiai trendek, amelyek közül a születések számának alakulását és az elvándorlás trendjeit tekintjük át.

SZÜLETÉSEK SZÁMA

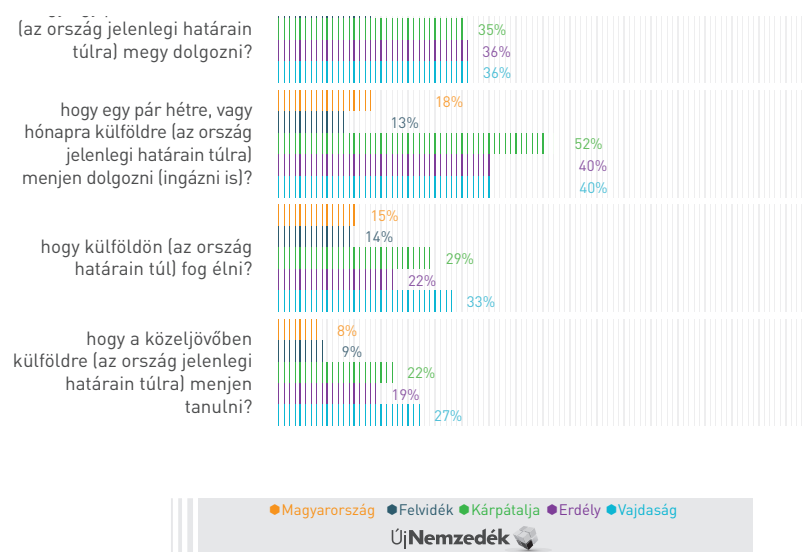
Magyarországon és három térségben, Erdélyben, Felvidéken és Vajdaságban 20 százalék alatt marad a házások aránya a 15–29 éves korosztályban, a válaszadók mintegy háromnegyede nőtlen vagy hajadon. Az élettársi kapcsolatban élők aránya 10 százalék körüli ebben a három régióban. Az említett arányoktól Kárpátalja tér el jelentős mértékben, ahol a házasságban élő válaszadók aránya jóval magasabb, 32 százalékot tesz ki. Kárpátalja esetében a többlet egyrészt a nőtlen/hajadon (62 százalék), másrészt az élettársi kapcsolatban élő (4 százalék) válaszadók alacsonyabb arányából fakad.

A magyarországi 15–29 éves fiatalokhoz hasonlóan, közel

9. ábra | Tervezett gyermekek száma

Összesen hány gyermeket szeretne? (Ha van már gyermeke, vagy épp gyermeket vár: hány gyermeket szeretne MÉG, a meglévőkön és az esetleg jelenleg várt gyermekén kívül?)

N Magyarország=7414, N Felvidék=917, N Kárpátalja=423, N Erdély=1695, N Vajdaság=404; átlagok

azonos arányban terveznek gyermeket vállalni a vajdasági fiatalok is, ők átlagosan 2,1–2,2 gyermeket szeretnének összeségében a tervezett és a már megszületett gyermekeket egyaránt számítva.¹ A legalacsonyabb gyermekvállalási kedvet Felvidéken találjuk (1,9), míg Kárpátalján a legnagyobbat (2,4). Az egyes régiók közötti eltérést nagyban befolyásolja az akarat-

lagos gyermektelenség, amely Magyarországon is jelen van, de Felvidéken a legjelentősebb. A másik három régióban (Kárpátalján, Erdélyben és Vajdaságban) az akaratlagos gyermektelenség jelensége marginális. Mindazonáltal a magyarországihoz hasonlóan a külhoni régiókban is leggyakrabban két gyermeket szeretnének a fiatalok.

¹ Az érték egyaránt tartalmazza a tervezett gyermekek számára vonatkozó adatokat, valamint a már meglévő gyerekek számára vonatkozó adatokat, az akaratlagos gyermektelenséggel együtt

Elvándorlás

A külföldi munkavállalási tapasztalatokat, illetve terveket vizsgálva megállapítható, hogy leginkább a kárpátaljai és erdélyi 15–29 éves fiatalok dolgoztak már korábban más országban, előbbiek 22 százalékuk vállalt munkát Magyarországon, 21 százalékuk pedig máshol külföldön. Az erdélyiek 15 százalékának volt állása magyarországi munkahelyen, 18 százalékuknak más külföldi országban. A Vajdaságban élő fiatalok 13 százaléka rendelkezik magyarországi munkatapasztalattal a korábbi évekből, és kisebb részük (9 százalék) fordult meg más országban munkavállalás céljából. Külföldi munkavállalás szempontjából leg-

kevésbé mobilak a felvidéki 15–29 éves fiatalok, közöttük 7 százalék azok aránya, akik dolgoztak korábban Magyarországon, és 3 százalék azoké, akik más külföldi országban tettek ugyanezt. A magyarországi fiatalok korábbi mobilitási arányát összevetve a többi régió fiataljaival megállapítható, hogy az a felvidéki és a vajdasági fiatalok arányához hasonlít.

Ha azonban a jövőbeni külföldi munkavállalási terveket nézzük, valamelyest más képet kapunk az egyes régiókat tekintve. Magyarországon leginkább a kárpátaljai fiatalok szeretnék dolgozni, 72 százalékuk nyilatkozott ilyen tervekről. Utánuk legnagyobb arányban a vajdasági fiatalok fontolgatják ugyanezt, közülük 60 százalék adott egyértelmű igen választ erre

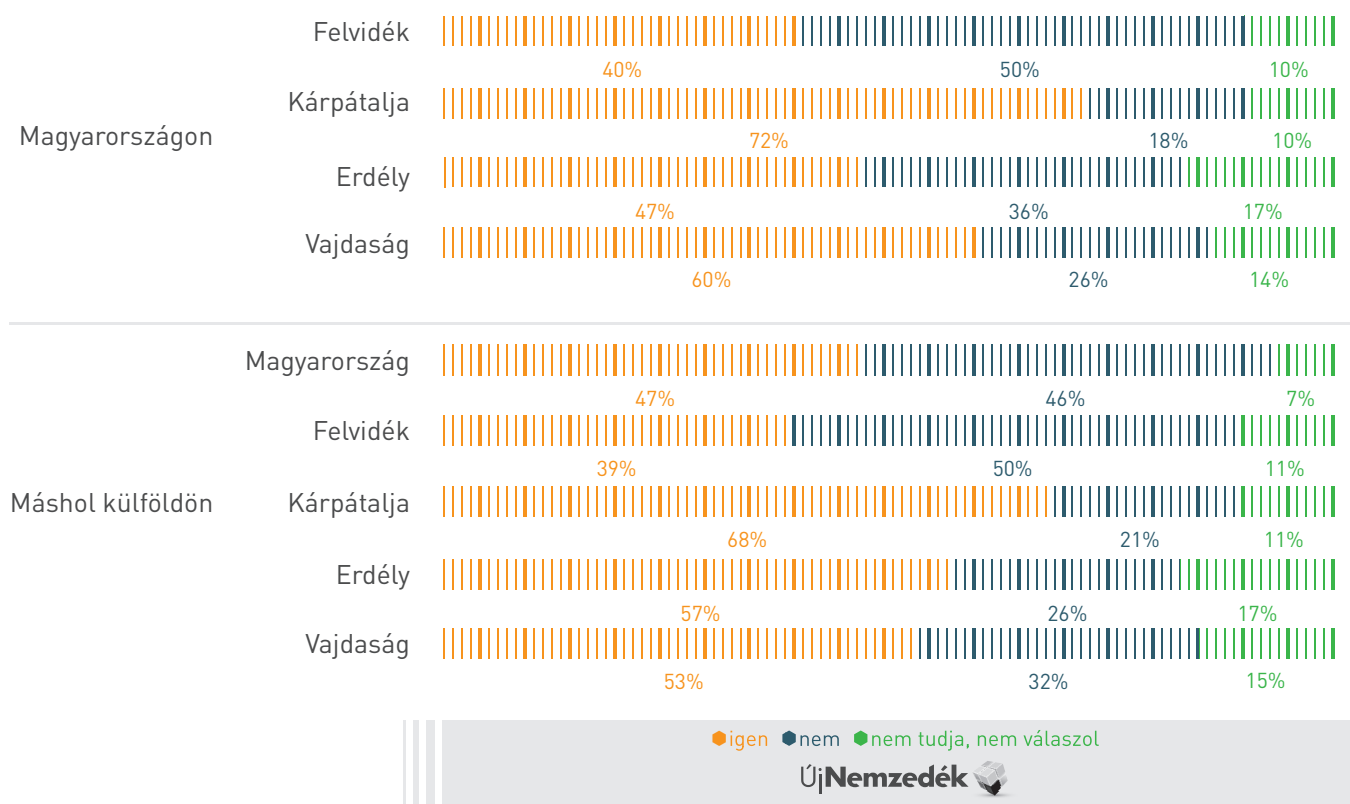
a kérdésre. Az erdélyi 15–29 évesek közel fele (47 százalék) szeretne a jövőben Magyarországon dolgozni, míg a felvidékiek kétötödének tervei között szintén szerepel a jövőbeni magyarországi munkavállalás. A felvidéki fiatalok fele ugyanakkor egyáltalán nem szeretne munkavállalás céljából Magyarországra jönni, az erdélyiek 36 százaléka ugyanezen a véleményen van, míg a vajdaságiak 26 százalékának és a kárpátaljaiak 18 százalékának szintén nem szerepelnek ilyen célok jövőbeni terveik között. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban az erdélyi fiatalok a legbizonytalanabbak (17 százalék), őket követik a vajdaságiak (14 százalék), illetve a felvidékiek és kárpátaljaiak.

10. ábra | Külföldi munkavállalási tervek

Dolgozna-e Ön a jövőben...?

N Magyarország=8000, N Felvidék=1000, N Kárpátalja=500, N Erdély=2000,
N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

Ha a más külföldi országokba, munkavállalás céljából történő mobilitási szándékokat nézzük, eltérő arányokat tapasztalunk az egyes régiókban. Ebben a tekintetben is a kárpátaljai fiatalok nevezhetők leginkább mobilaknak, több mint kétharmaduk szeretne a jövőben más külföldi országban munkát vállalni. Az erdélyiek

57 százaléka, a vajdaságiak 53 százaléka szintén külföldön dolgozna, míg a felvidékiek közül a többi régióban élő társaikhoz képest kevesebben (39 százalék) tervezik ezt. Ahogy a Magyarországra irányuló mobilitási szándékoknál is láthattuk, itt is a felvidékiek fele egyáltalán nem tervezi, hogy más országba megy

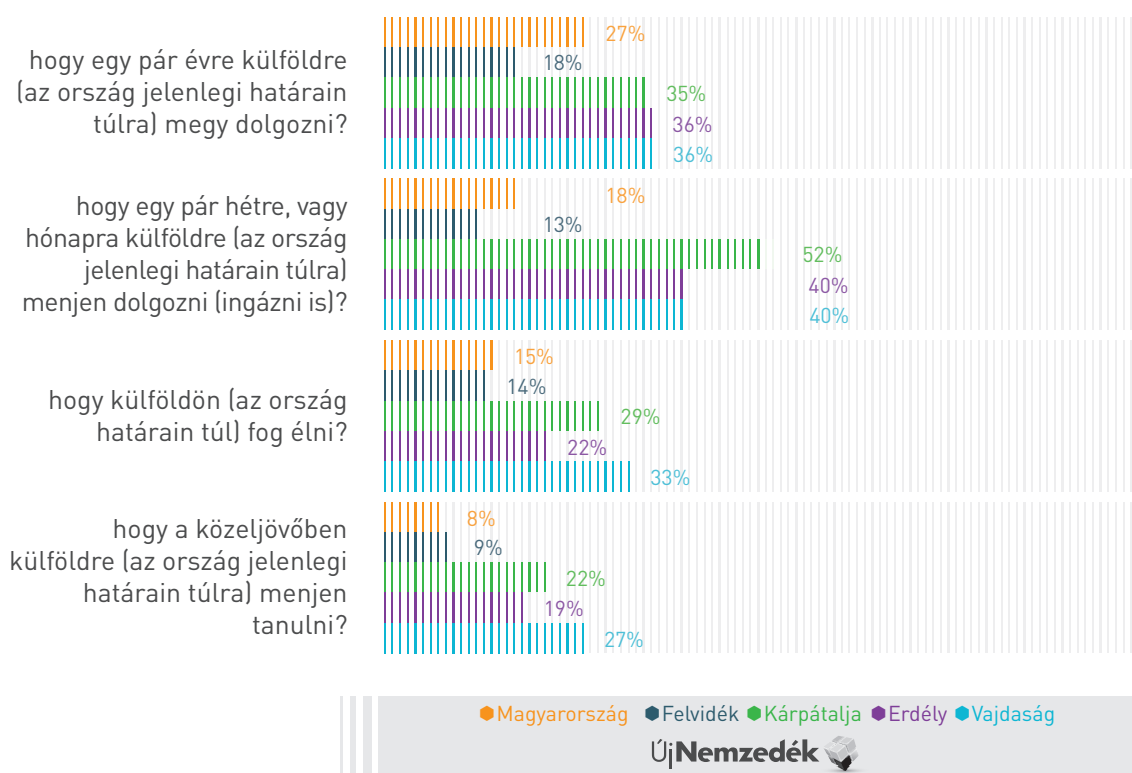
dolgozni a következő években, a vajdaságiak körülbelül egyharmada szintén nem tervezi ezt, míg Kárpátalján és Erdélyben 21 illetve 26 százalék azok aránya, akik nem szeretnének külföldön dolgozni.

A külhoni magyar fiatalok elvándorlási tervei között inkább a munkavállalási célú tervek szerepelnek, mint a tanulóssal kap-

11. ábra | Elvándorlási tervek

Tervezi-e?

N Magyarország=8000, N Felvidék=1000, N Kárpátalja=500, N Erdély=2000,
N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

csolatos lehetőségek. Legtöbbször rövid időre, néhány hétre vagy hónapra szeretnék külföldre – azaz a jelenlegi lakhelyük szerinti ország határain túlra – menni dolgozni, akár az ingázást is vállalva.

A Kárpátalján élő fiatalok fele, az Erdélyben és a Vajdaságban élő társaik 40–40 százaléka, valamint a felvidékiek 13 százaléka

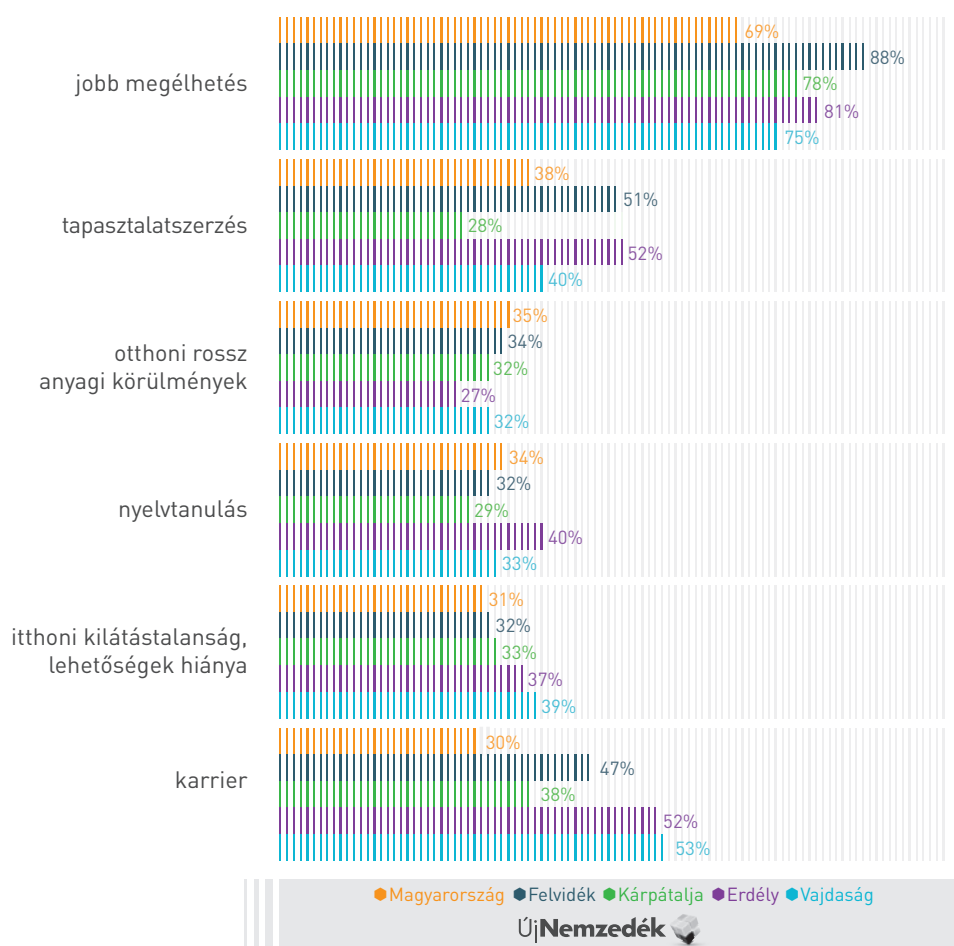
menne a jövőben pár hétre vagy hónapra más országba dolgozni. Hosszabb időtartamú, vagyis több éves munkavállalást, a kárpátaljaiak, az erdélyiek és a vajdaságiak valamivel több mint egyharmada, míg a felvidékiek 18 százaléka tervez. Végleges külföldi letelepedésen legnagyobb arányban a Vajdaságban élő 15–29 éves fia-

talok gondolkodnak, egyharmaduk nem tartja kizártnak, hogy ez előfordul életében, a Kárpátalján élők közül 29 százalék mondta ezt, illetve az erdélyiek 21 százaléka és a felvidékiek 14 százaléka van hasonló véleményen. Külföldi tanulmányokat a munkavállalási tervekhez képest kevesebben szeretnék folytatni.

12. ábra | Az elvándorlás okai

Mi az, amiért (mégis) hajlandó lenne elhagyni az országot hosszabb-rövidebb időre?

N Magyarország=2000, N Felvidék=232, N Kárpátalja=336, N Erdély=1108, N Vajdaság=301; százalékos megoszlás, az említi válaszok aránya

Más országban történő tanulást a vajdaságiak 27 százaléka, a kárpátaljaiak 22 százaléka, az erdélyiek 19 százaléka és a felvidékiek 9 százaléka tervezi a közeljövőben. A magyarországi fiatalok ilyen

irányú terveit nézve látható, hogy szándékaik leginkább a felvidéki fiatalokéhoz hasonlítanak, bár nagyobb arányban vállalnának munkát külföldön mind rövidebb, mind hosszabb periódusban.

Az elvándorlás okai között a magyarországi fiatalokhoz hasonlóan a határon túli régióban élő magyar fiatalok körében is a jobb megélhetés szerepel, és ha az adatokat részletesen

megnézzük, akkor jóval nagyobb arányban. Azon felvidékiek közül, akik külföldre vándorolnának, 88 százalékuk említette ezt az indokot, az erdélyi fiatalok körében ezen a véleményen van 81, Kárpátalján 78 százalék, illetve a Vajdaságban élők 75 százaléka. Második okként szerepel a karrier, főleg ez a vajdaságiak és az erdélyiek körében meghatározó (53–52 százalék), de a felvidékiek 47 százalékánál is fontos befolyásoló tényező.

A tapasztalatszerzés is fontos okként szerepel a fiatalok külföldi terveit motiváló tényezők között, emiatt legtöbbször Erdélyből és a Felvidékről (51–52 százalék) hagynák el országukat hosszabb-rövidebb időre, valamint a vajdaságiak 40 százaléka és a kárpátaljaiak 28 százaléka említette ezt. A motiváló okok között megjelenik további szempontként, hogy mindez új kihívásokat tartogat a fiatalok számára, ezáltal nyelvtudásukat tudnák fejleszteni, valamint mintegy harmaduk nyilatkozta azt, hogy az otthoni kilátástalanság és lehetőségek hiánya miatt is hajlandó lenne meghatározott időre elhagyni jelenlegi országát. Részben az előbbi okot erősíthetik az otthoni rossz anyagi körülmények is, a fiatalok közel harmada említette meg ezt okként abban, hogy tervezi országa elhagyását.

AZ IDENTITÁST TÁMOGATÓ TEREK ÉS ESZKÖZÖK

Az identitás fenntartásának fontos kulturális platformjai léteznek, röviden áttekintjük azokat az eszközöket és tereket, amelyek erre lehetőséget adnak.

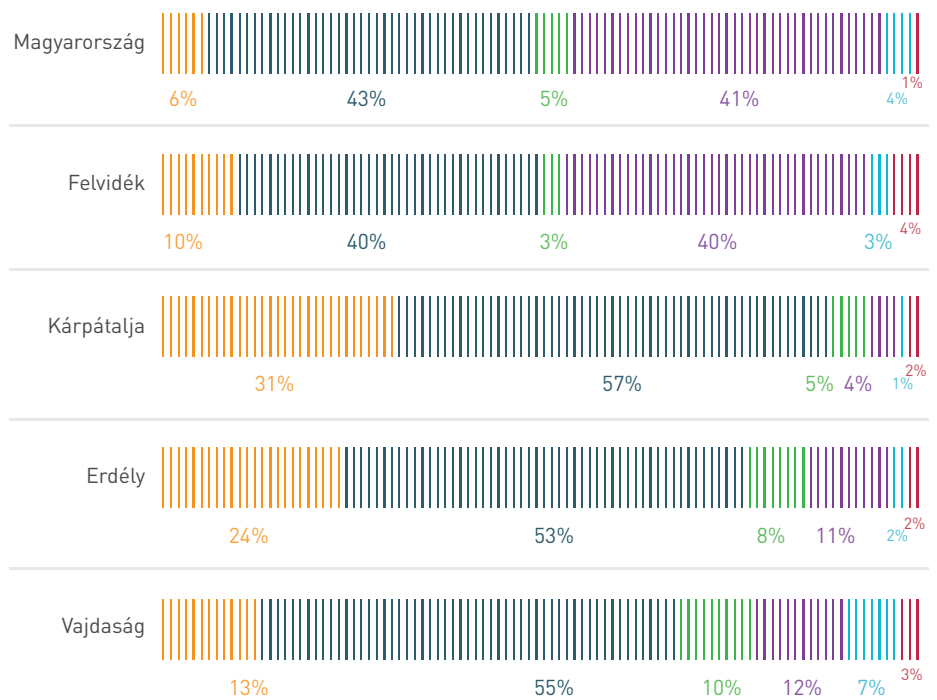
VALLÁSOSSÁG

Az Erdélyben, Vajdaságban és a Kárpátalján élő fiatalokról elmondható, hogy nem csupán az etnikai, de a vallási identitásuk is különbözik a többségi nemzetétől és ezek megőrzése, ápolása gyakran összekapcsolódik. 2016-ban eltérő képet mutat a külhonban élő magyar fiatalok vallásossága. A kárpátaljai magyar fiatalok életében a vallás fontosabb szerepet játszik a többi régióhoz képest, ők a legvallásosabbak a kárpátaljai magyar fiatalok (31 százalék) mondja magáról, hogy egyházának tanításait követi. Az egyház tanításait legkevésbé a felvidéki 15–29 évesek követik (10 százalék), bár ez az arány is magasabb, mint az anyaországban élők esetében. Ennek egyik oka lehet az is, hogy – a többségi nemzethez tartozók vallása megegyezik a magyarokéval, alapvetően római katolikusok. Az egyházas vallásosság tekintetében az

13. ábra | Vallásosság

A következő kijelentések közül melyikkel tudná önmagát a leginkább jellemezni?

N Magyarország=8000, N Felvidék=1000, N Kárpátalja=500, N Erdély=2000, N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

● vallásos, az egyház tanítását követi
 ● vallásos a maga módján
 ● nem tudja megmondani
 ● nem vallásos

● határozottan más a meggyőződése
 ● nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

Erdélyben élők aránya 24 százalék. Az adatok azt mutatják, hogy Felvidéken kívül a másik három régióban a fiatalok abszolút többsége magukat vallásosnak tekinti (vallásos a maga módján). A nem vallásosak, illetve a határozottan más meggyőződésűek aránya Felvidéken a legmagasabb 45

százalék a Vajdaságban a mintegy 19 százalék. Kárpátalján – ami a legvallásosabb régió – mindössze 5 százalék az ilyen meggyőződéssel rendelkezők aránya. A magyarországi adatok leginkább a Felvidéken élőkével „egyeznek meg”.

KULTURÁLIS FOGYASZTÁS

A fiatalok identitásának fontos összetevője a kulturális fogyasztás, amelyet sok esetben nem csupán a nemzetiségi hovatartozás, hanem a korosztály sajátosságok is meghatároznak.

A kulturális fogyasztás szerkezetét meghatározza a válaszadó iskolai végzettsége. A felvett adatok azt mutatják, hogy Kárpátalján, Erdélyben és a Vajdaságban – Magyarországhoz viszonyítva – magasabb arányban fordultak elő felsőfokú végzettséggel rendelkező válaszadók, feltehetően ezzel magyarázható a háztartásokban megtalálható könyvek magasabb száma, Felvidéken a mintába kerültek között az alacsony végzettségűek voltak felülreprezentálva. Talán ezzel is magyarázható, hogy ott alacsonyabb a háztartásban lévő könyvek száma. Felvidék abba a tekintetben is eltér többi külhoni régiótól, hogy a háztartásokban megtalálható könyveken belül kevesebb magyar nyelvű kötetet említenek. Míg a többi külhoni régióban a magyar nyelvű könyvek a meghatározóak, addig a felvidéki háztartásokban a nem magyar nyelvűek.

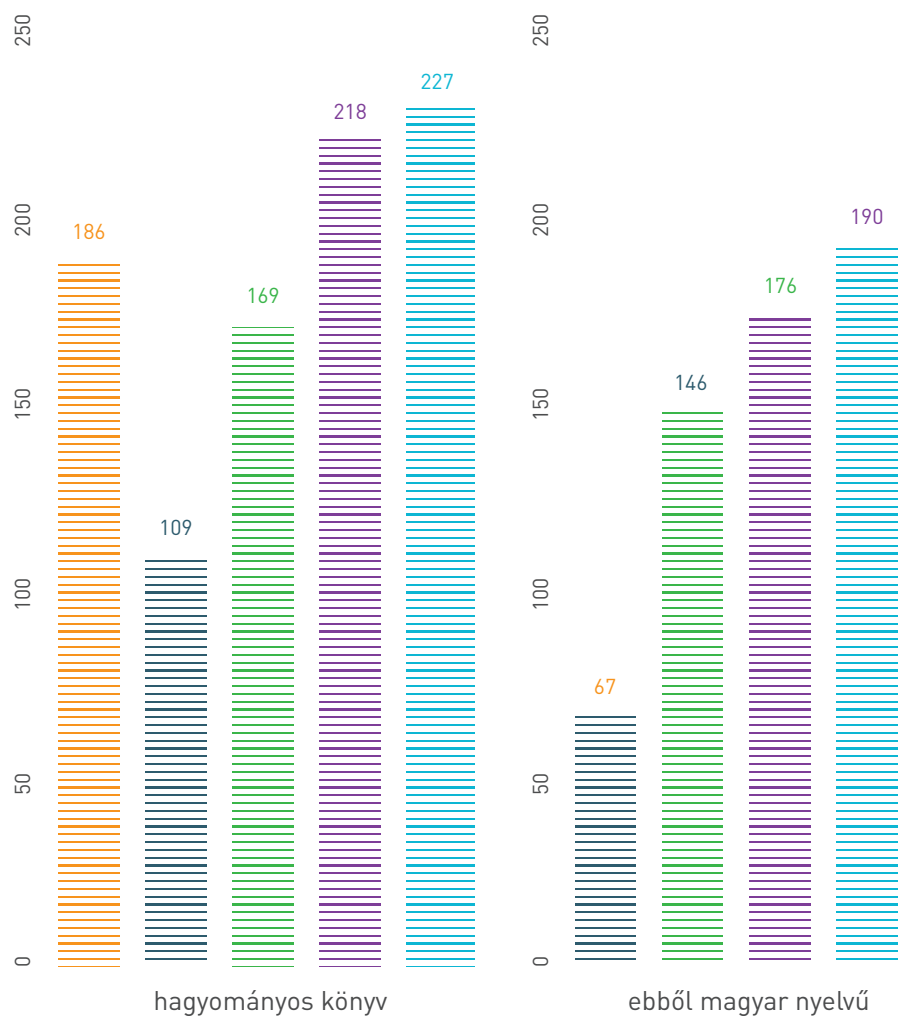
14. ábra | A háztartásban megtalálható könyvek száma

Hány darab hagyományos (nyomtatott) könyv van az Önök háztartásában?

Ebből hány darab (hagyományos nyomtatott) magyar nyelvű?

N Magyarország=8000, N Felvidék=1000, N Kárpátalja=500,

N Erdély=2000, N Vajdaság=500; átlagok

Magyarország Felvidék Kárpátalja Erdély Vajdaság

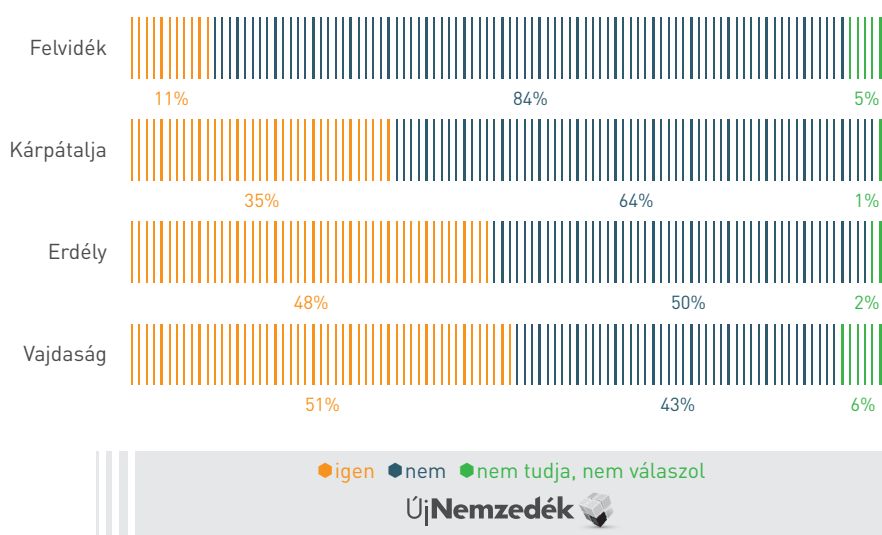
ÚjNemzedék

15. ábra | Fesztiválokra való részvétel

Részt vett-e Ön az elmúlt egy évben valamilyen fesztiválon?

N Felvidék=1000, N Kárpátalja=500,

N Erdély=2000, N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

A fesztiválok esetében nem definiáltuk, hogy mit tekintünk ilyen típusú rendezvények, így a kisebb, helyi, regionális eseményeket ugyanúgy számításba vehették a fiatalok, mint a nagyobb, fesztiválokat. Az adatok alapján az erdélyi és a vajdasági fiatalok fele vett részt valamilyen fesztiválon az elmúlt egy évben. Kárpátalján valamivel több, mint a harmada a válaszadóknak, Felvidéken viszont csupán válaszadók 11 százaléka nyilatkozott erről.

REGIONÁLIS ELEMZÉS

Felvidék; Kárpátalja; Erdély; Vajdaság

FELVIDÉK

A nemzeti hovatartozás kérdésében a Felvidéken élők 67 százaléka értett egyet azzal a kijelentéssel, miszerint az „országban élő magyarok részét képezik a magyar nemzetnek”. A megkérdezettek valamivel több mint negyede elutasította az állítást és nemmel válaszolt a kérdésre. Az arányok nagyon hasonlóan alakultak a többségi nemzethez tartozás kérdésében is. Felvidéken a többségi nemzethez tartozónak véli a helyi magyarokat a válaszadók 69 százaléka, és huszonnégy százalék utasítja el a kijelentést.

Az identitást különböző közösségekhez való tartozás segítségével mértük. A felvidéki fiatalok 53 százaléka elsősorban a magyarokhoz kötődik, 20 százalékuk a szlovákokhoz, 6 százalékuk a szlovákiai magyarokhoz, 4 százalék a felvidéki magyarokhoz, 3 százalék alatt maradt a többi felsorolt kategória. A másodlagos kötődések között a szlovákokat 23 százalék említette, 22 százalék a magyarokat jelölte meg, 15 százalék szerint nincs olyan közösség, amihez másodlagos kötődés fűzné, 14 százalék pedig nem tudott vagy akart válaszolni a feltett kérdésre.

16. ábra | A magyar és többségi nemzethez tartozás

Ön szerint az ebben az országban élő magyarok részét képezik-e a magyar nemzetnek?
Ön szerint az ebben az országban élő magyarok részét képezik-e a szlovák nemzetnek?*

N Felvidék=1000, százalékos megoszlás

a magyarok részét képezik-e a magyar nemzetnek?

a magyarok részét képezik-e a szlovák nemzetnek?

* A kérdés feltevésekor nem került definiálásra az, hogy jogi, vagy kulturális értelemben értjük-e a többségi nemzethez tartozást.

igen nem nem tudja, nem válaszol

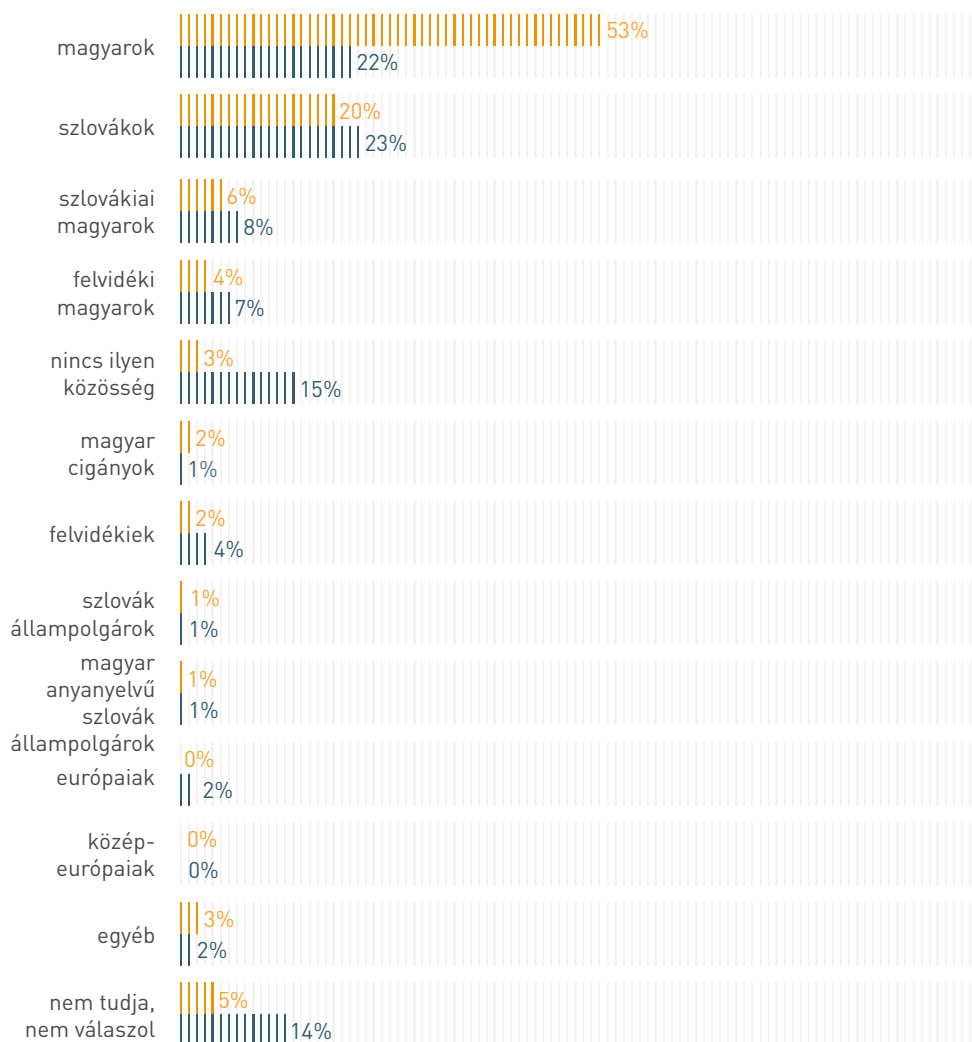
ÚjNemzedék

17. ábra | Nemzeti identitás Felvidéken

Az ember különböző közösségekhez kötődhet. Kérem, nevezze meg azt a közösséget, amelyikhez elsősorban tartozónak érzi magát!;

És most nevezze meg azt a közösséget, amelyikhez másodsorban tartozónak érzi magát!

N Felvidék=1000, százalékos megoszlás, az említett válaszok aránya

● elsősorban ● másodsorban

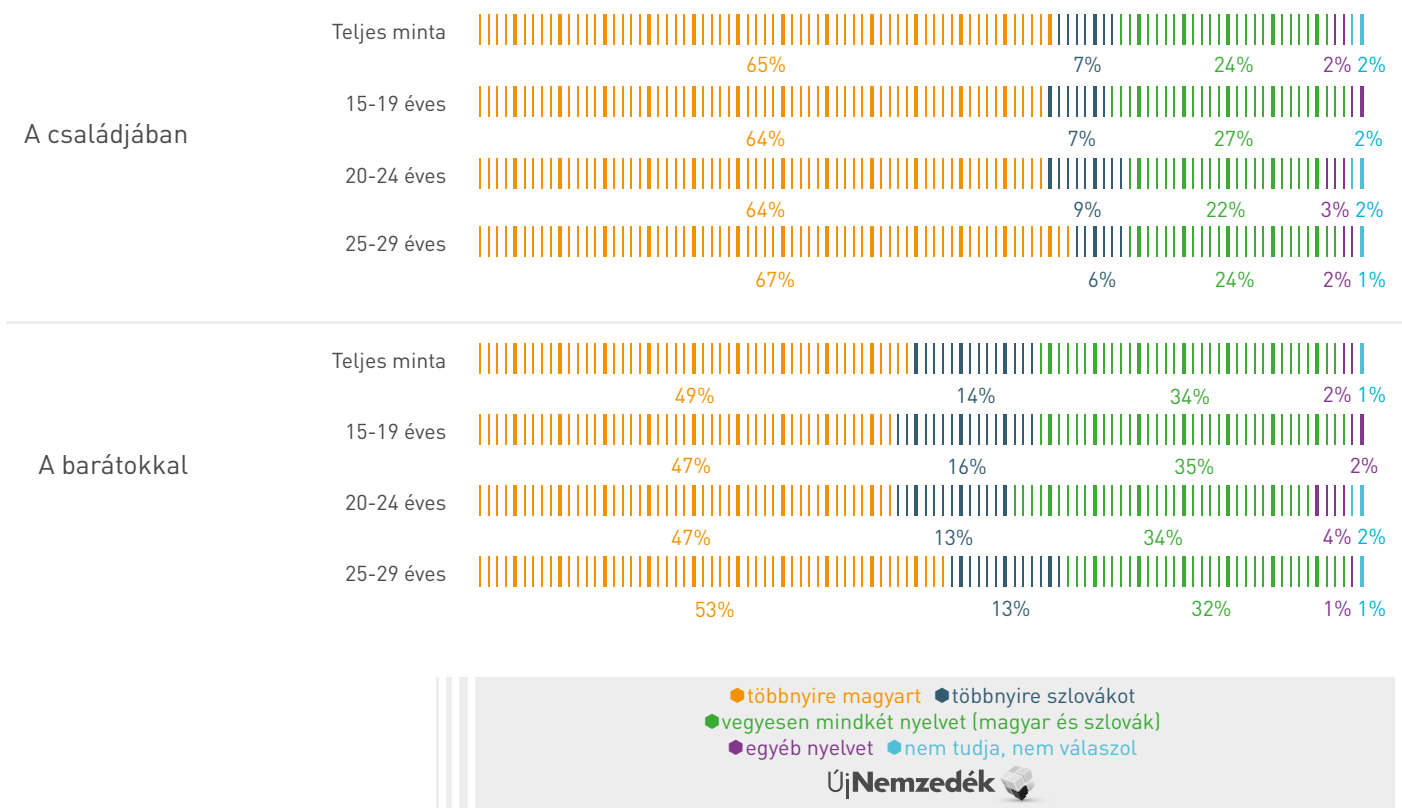
ÚjNemzedék

18. ábra | Nyelvhasználat a családban és a barátokkal való kommunikáció során

Milyen nyelvet használ Ön az alábbi esetekben?

Milyen nyelvet használ Ön az alábbi esetekben? N Felvidék=1000, százalékos megoszlás

Felvidéken a megkérdezettek 65 százaléka magyarul beszél a saját családjában, a válaszadók körülbelül negyede vegyesen használja a szlovák és a magyar nyelvet otthon, 7 százalék pedig kizárólag szlovákul kommunikál. Korcsoportonként érdemi különbség nem mutatkozik a válaszokban.

A barátokkal folytatott beszélgetések esetén a felvidéki fiatalok

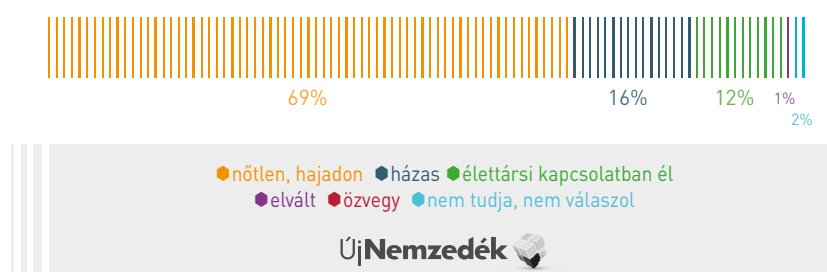

19. ábra | Családi állapot

Mi az Ön jelenlegi családi állapota?

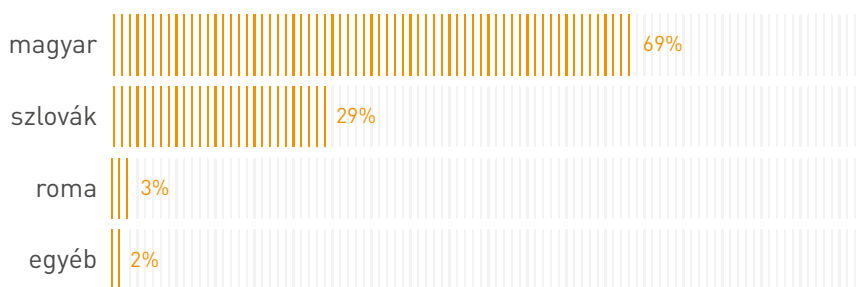
N Felvidék=1000, százalékos megoszlás

20. ábra | Vegyes házasságok

Házastársa, párkapcsolati partnere, milyen nemzetiségűnek vallja magát?

N Felvidék=530, százalékos megoszlás

fele mondta, hogy kizárólag magyarul beszél barátaival, 14 kizárólag szlovákul, harmada pedig többségi és magyar nyelven is beszélget baráti körben. A korcsoportos bontás alapján a 25–29 év közöttiek néhány százalékkal magasabb arányban válaszolták, hogy kizárólag magyarul beszélgetnek barátaikkal.

Felvidéken a 15–29 éves korosztályban a válaszadók 69 százaléka

nőtlen vagy hajadon, 16 százalék a házások aránya, és 12 százalékos értéket vesz fel az élettársi kapcsolatban élők aránya.

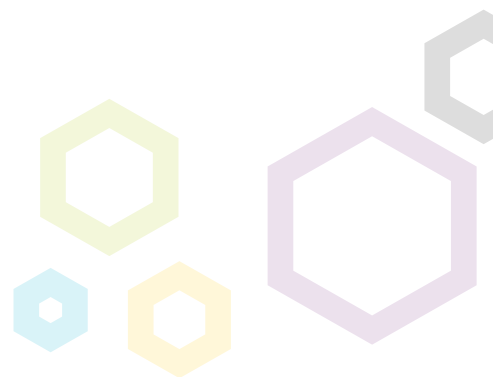
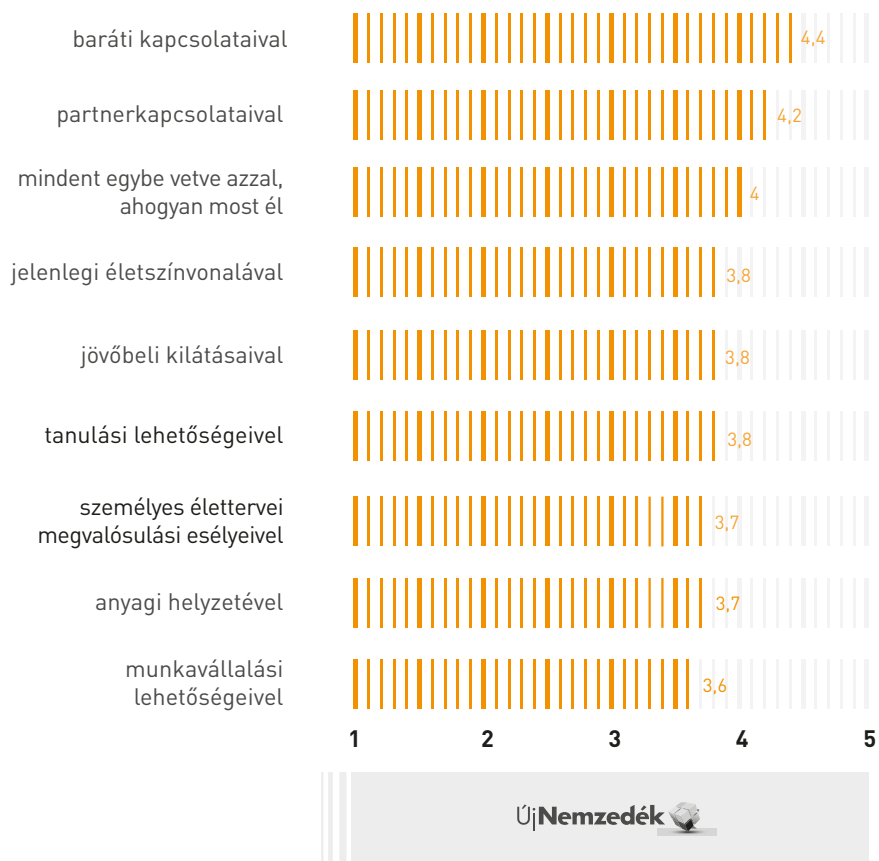
Felvidéken a párkapcsolatban élő 15–29 évesek 69 százalékának párja magyar, 29 százalékának van szlovák házastársa vagy párkapcsolati partnere, a társak 3 százaléka roma és 2 százalék valamilyen egyéb nemzetiségű.

A felvidéki fiatalok a baráti kapcsolataikkal elégedettek leginkább: egy 1-től 5-ig terjedő skálán 4,4 az elégedettségi átlag. A második legmagasabb pontszám a partnerkapcsolatokkal való elégedettség kapcsán mérhető 4,2-es átlagponttal, de négyes a „tanulási lehetőségek” megítélése is. Három tényező azonos átlagpontszámot, 3,8-at ért el,

21. ábra | Elégedettség

Mennyire elégedett Ön a következő dolgokkal?

N Felvidék=1000, százalékos megoszlás)

ezek az élettal való általános elégedettség, a személyes élettervek megvalósulásának esélyei és az életszínvonal. Egy tizedponttal maradt le a jövőbeli kilátások és a munkavállalás lehetőségei, végül a felsorolásban az anyagi helyzet szerepelt leggyengébben, 3,6-os értékkel.

Felvidéken a fiatalok 50 százaléka vallásos valamilyen mértékben, ebből 10 százalék az egyház tanítását követők aránya, és 40 százalék pedig a maga módján vallásos. A válaszadók 3 százaléka nem tudta megmondani, hogy vallásosnak tekint-e magát vagy sem. 43 százalék nem vallásosként definiálta magát ebből, 3 százalék a „határozottan más meggyőződésű” kategóriát választotta, további 4 százalék pedig nem tudott vagy akart válaszolni a kérdésre.

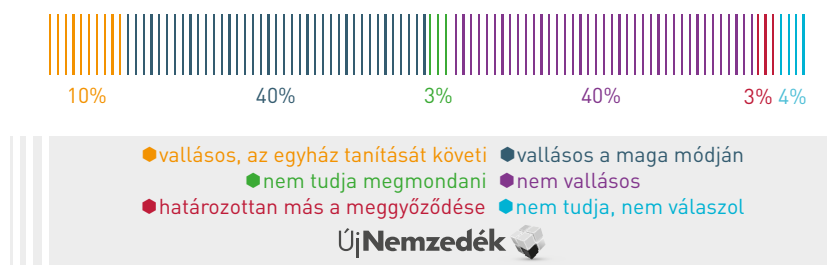
A felvidéki válaszadók 29 százalékát születésekor nem keresztelték meg és nem is jegyezték be semmilyen egyházi közösségbe. 48 százaléka a válaszadónak római katolikusként lett megkeresztelve, 13 százalék a reformátusok aránya, 3 százalék az evangélikusoké, 5 a görög katolikusoké, 2 százalék nem tudott, vagy nem akart válaszolni a kérdésre.

A jelenlegi felekezeti hovatár-

22. ábra | Vallásosság

A következő kijelentések közül melyikkel tudná önmagát a leginkább jellemezni?

N Felvidék=1000, százalékos megoszlás

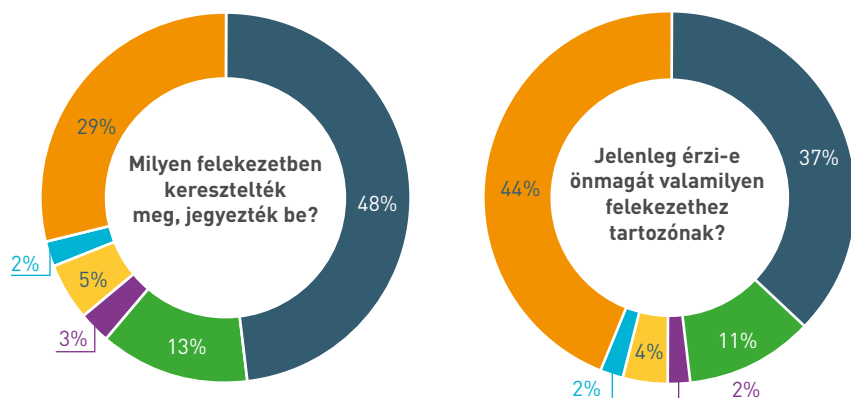

23. ábra | Felekezethez tartozás

Milyen felekezetben keresztelték meg / jegyezték be Önt?

Jelenleg érzi-e önmagát valamilyen vallási felekezethez tartozónak?

N Felvidék=1000, százalékos megoszlás

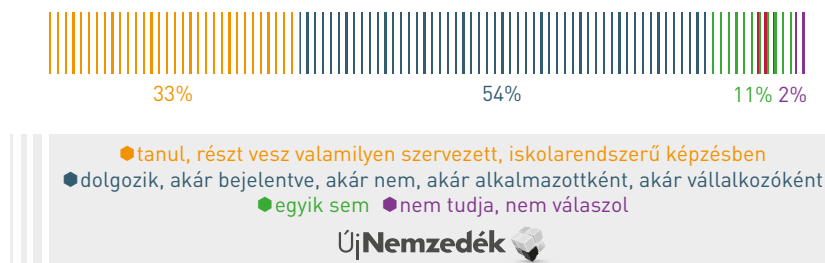
● semmilyen, semmilyenhez
 ● római katolikus
 ● református
 ● evangélikus
 ● görög katolikus
 ● izraelita, zsidó
 ● összes többi vallás
 ● nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

24. ábra | Főtevékenység

Ön jelenleg, főtevékenységét tekintve...?

N Felvidék=1000, százalékos megoszlás

25. ábra | Tanulmányok folytatása

Szeretne-e továbbtanulni, tanfolyamot végezni, tanulni még valamit?

N Felvidék=1000, százalékos megoszlás

tozás alapján 44 százalék egyik felekezethez sem kötődik 37 százalék a római katolikusok, 11 százalék a reformátusok, 2 százalék az evangélikusok, 4 százalék görög katolikus, és további 2 százalék a nem tudja/nem válaszol kategória aránya.

A felvidéki fiatalok 54 százaléka dolgozik főtevékenységként, 33 százaléka tanul vagy részt vesz va-

lamilyen képzésben, 11 százalék saját bevallása szerint sem nem tanul sem nem dolgozik, és két százalék nem tudott vagy akart válaszolni a feltett kérdésre.

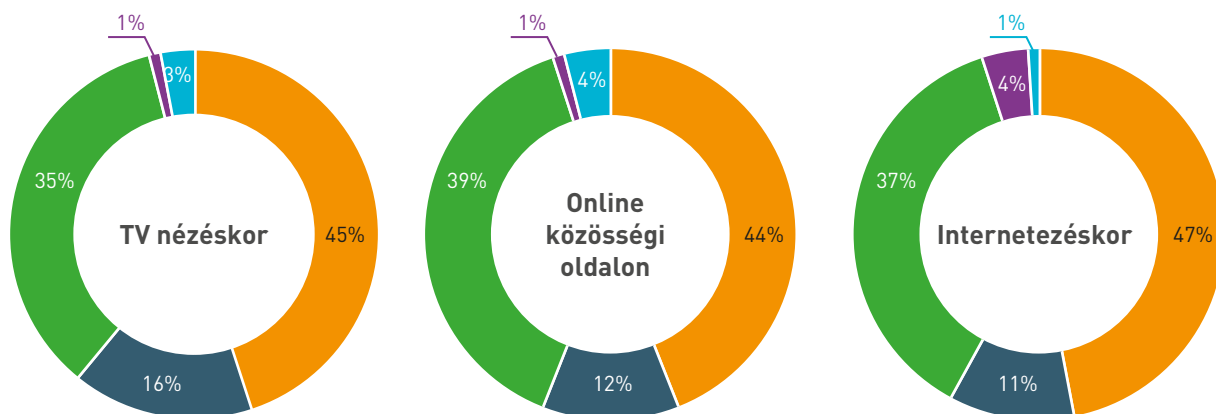
A felvidéki 15–29 éves korosztályban az adatfelvétel eredményei alapján a válaszadók 22 százaléka tervezi, hogy a későbbiekben folytatja tanulmányait, vagyis továbbtanul, vagy valami-

26. ábra | Nyelvhasználat

Milyen nyelven nézi a televíziót, használja az online oldalakat, illetve az internetet?

N Felvidék=1000, százalékos megoszlás

● többnyire magyarul ● többnyire szlovák nyelven ● vegyesen (magyar és szlovák)
● többnyire egyéb nyelven ● nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

lyen tanfolyamot végez, továbbképzzi magát. A megkérdezettek 18 százaléka nem gondolkodott rajta és 56 százaléka nem tervezi, hogy tanulmányait folytatja a későbbiekben. A válaszadók 4 százaléka nem válaszolt a kérdésre.

A felvidéki fiatalok közel azonos százalékban mondták, hogy TV nézőskor, online közösségi oldalakon

és internetezőskor többnyire magyar nyelvet használnak, a válaszadók 44–47 százaléka tartozott ebbe a csoportba. A fiatalok 16 százaléka többnyire szlovákul nézi a televíziót, 11–12 százalékuk pedig internetezőskor illetve az online közösségi oldalak használatakor kommunikál többségi nyelven.

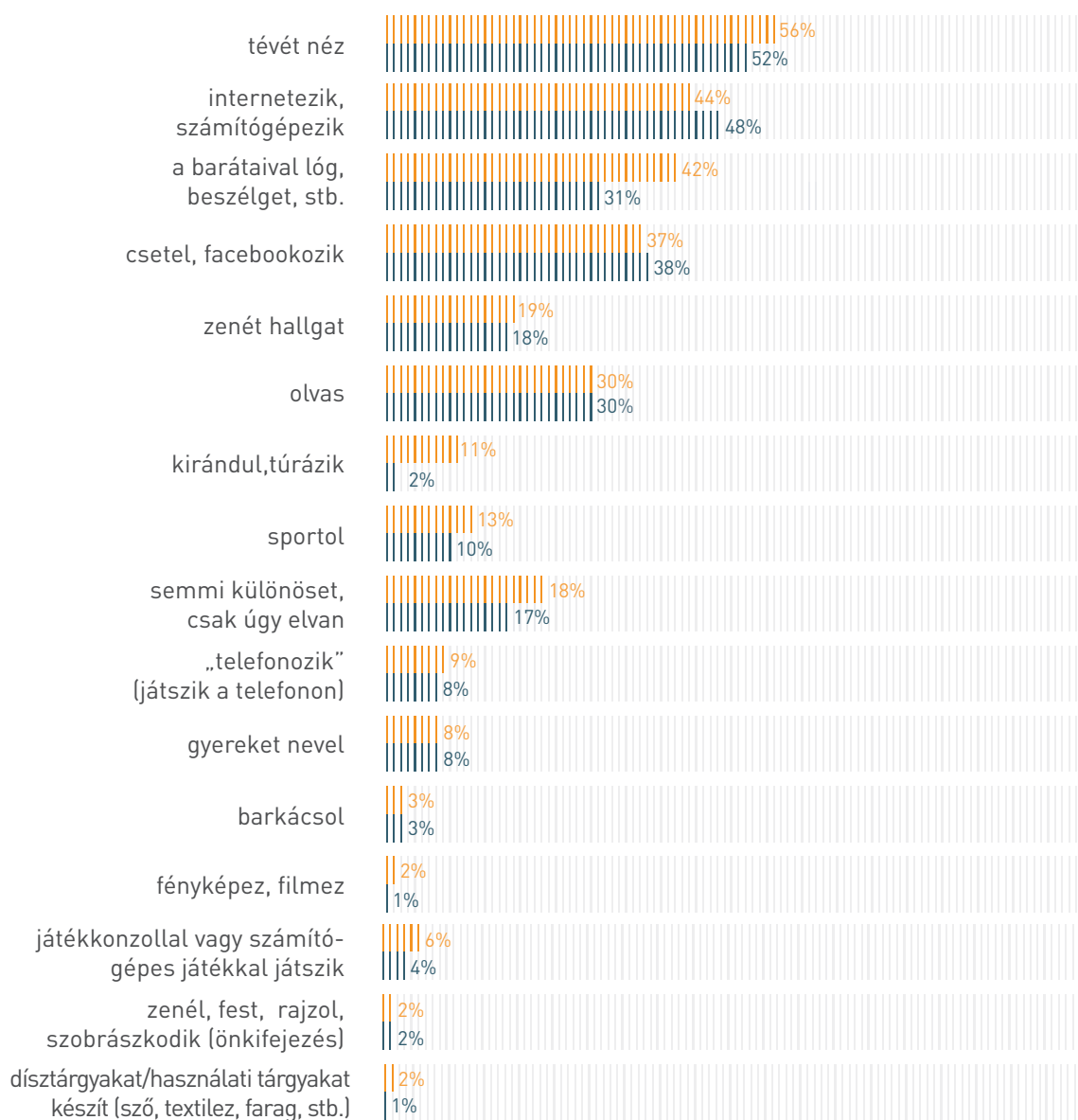
A vegyes nyelvhasználat (vagyis szlovák és magyar) az online kö-

zösségi kommunikációt jellemzi leginkább (39%), és a TV nézést legkevésbé (35 százalék). Az internetezésről jelezték legtöbbször a fiatalok – a megkérdezettek 4 százaléka – hogy a magyaron és az államnyelven kívül más nyelvet is használnak.

A felvidéki válaszadók többsége (56 százalék) szabadidejében tévét néz hétvégén és hétköznap (52 százalék) egyaránt. Néhány szá-

27. ábra | Szabadidős tevékenységek Mit csinál leggyakrabban a szabadidejében?

N Felvidék=1000, százalékos megoszlás

● hétvégén ● hétköznap

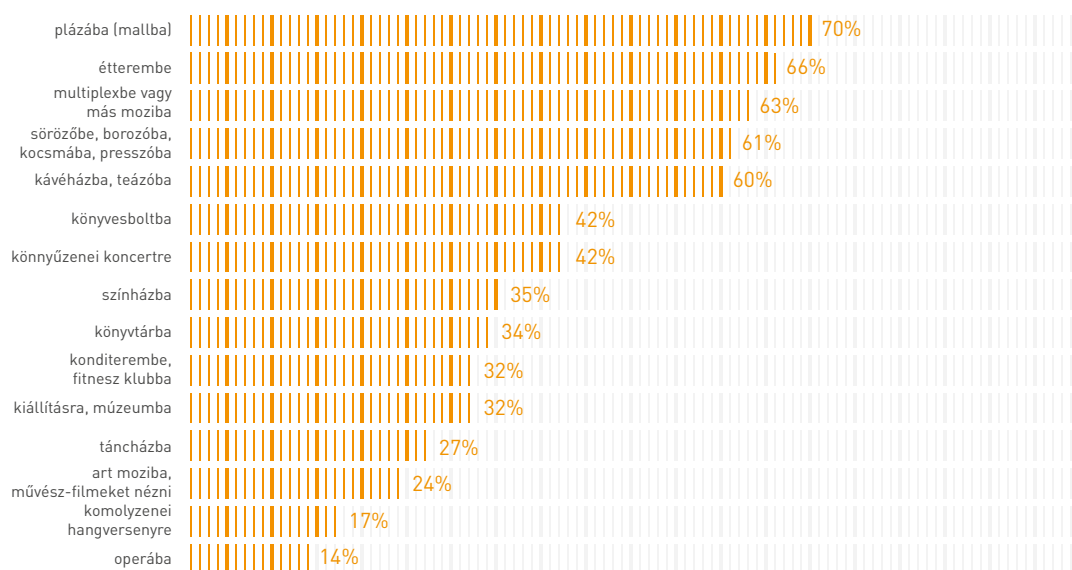
ÚjNemzedék

28. ábra | Kulturális terek látogatottsága

Milyen gyakran jár Ön a következő helyekre?

N Felvidék=1000, a legalább évente többször az adott helyet meglátogatók százalékos aránya

ÚjNemzedék

zalékkal többen használnak számítógépet és internetet hétköznap (48 százalék), mint hétvégén (44 százalék). Hasonló arányban jelezték a fiatalok, hogy barátaikkal lógnak, beszélgetnek, ami a hétvégéket tekintve 42 százalékra volt jellemző, míg hétköznap 31-re. A csetelést és a facebookozást 37–38 százalék jelölte meg, és ugyancsak 30 százalék jelezte, hogy olvasni szokott. Közel 20 százalék hallgat zenét és „elvan” vagyis

nem csinál semmi különöset. A felvidéki fiatalok között 10 százalék sportol hétközben és 13 hétvégén, közel 10 százalék nevel gyereket, ahogy a „telefonozók” aránya is tízhez közeli arányt vett fel. A túrázás kivételével – amit a fiatalok tizede űz hétvégente – a többi felsorolt kategóriát csupán a válaszadók néhány százaléka jelölte meg.

A kérdőívben felsorolt kulturális terek és szabadidő eltöl-

tésre alkalmas helyszínek közül a felvidéki fiatalok a plázát jelelték meg legmagasabb arányban, 70 százalék jelezte, hogy évente többször is járt nagy bevásárló központban. 60 százalék feletti értéket vett fel – csökkenő sorrendben – az éttermek, multiplex jellegű mozik, sörözők és kávézók legalább évente többszöri látogatottsága. A felvidéki fiatalok 42–42 százaléka jelezte, hogy legalább néhány-

2. táblázat | Problémák

Ön szerint ma itt, ebben az országban melyik az ifjúság legégetőbb problémája? És mit tart a második legégetőbb problémának ezek közül?

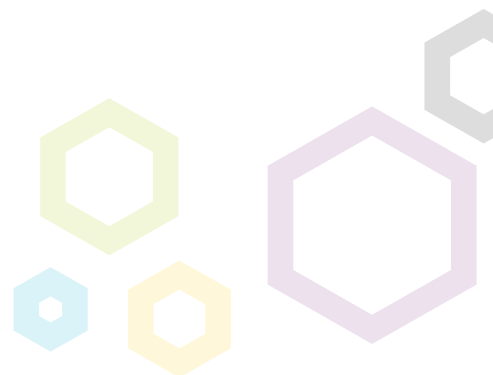
N Felvidék=1000; százalékos megoszlás két válaszlehetőség, együttes százalékos megoszlása az esetek százalékában

ÚjNemzedék 		
ssz	felvidéki problémák	%
1.	anyagi nehézségek, létbizonytalanság, szegénység elszegényedés	50
2.	bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő	35
3.	céltalanság, nem tudják, mit akarnak	16
4.	bűnözés	15
5.	alkohol elterjedése	15
6.	munkanélküliség, elhelyezkedési nehézségek	13
7.	baráti társaságok, közösségek hiánya	10

szor járt egy év alatt könyvesboltban, valamint könnyűzenei koncerteken. 30 és 40 százalék közé esett azok aránya, akik színházba, könyvtárba, konditerembe vagy kiállításra járnak. A válaszadók körülbelül negyede jár táncházba és art mozikba, 17 százalék jár komolyzenei koncertre és 14 százalék operába évente legalább néhányszor.

A felvidéki fiatalok legégetőbb problémája az anyagi- és létbizonytalanság, valamint a szegénység, amit két kérdés együttes vizsgálata alapján a válaszadók fele említett. A 15–29 évesek harmada jelölte meg a bizonytalan jövőt, 15–16 százalék a céltalanságot, a bűnözést és az alkoholizmust. 13 százalék jelezte, hogy az elhelyezkedés a munkahely hiánya okoz problémát, végül 10 százalék említette a baráti társaságok, közösségek hiányát.

KÁRPÁTALJA

A nemzeti hovatartozás kérdésében a Kárpátalján élők 91 százaléka értett egyet azzal a kijelentéssel, miszerint az „országban élő magyarok részét képezik a magyar nemzetnek”. A megkérdezettek 5 százaléka elutasította az állítást és nemmel válaszolt a kérdésre. Az arányok jelentősen eltérnek a többségi nemzethez tartozás kérdésében. Kárpátalján az ukrán

nemzethez tartozónak véli a helyi magyarokat a válaszadók 48 százaléka, és 44 százalék utasítja el a kijelentést.

Az identitást különböző közösségekhez való tartozás segítségével mértük. A kárpátaljai fiatalok 48 százaléka elsősorban a magyarokhoz kötődik, 31 százalékuk a kárpátaljai magyarokhoz, 7 százalékuk a kárpátaljaiakhoz általában, 5 százalék alatt maradt a többi kategória, és 7 százalék

jelölte meg az „egyéb” kategóriát. A másodlagos kötődések között a kárpátaljai magyarok szerepeltek legmagasabb arányban, 23 százalékkal, a magyarok említése 18 százalékot ért el, az ukránok 15 százalékot és a kárpátaljaiak 13-at. A fiatalok 10 százaléka említett másodlagos kötődést az ukrainai magyarokkal, a többi kategória 10 százalék alatt maradt.

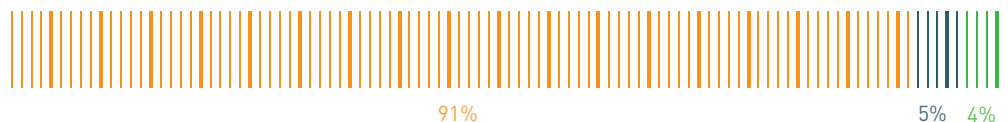
29. ábra | A magyar és többségi nemzethez tartozás

Ön szerint az ebben az országban élő magyarok részét képezik-e a magyar nemzetnek?

Ön szerint az ebben az országban élő magyarok részét képezik-e az ukrán nemzetnek?*

N Kárpátalja=500; százalékos megoszlás

a magyarok részét képezik-e a magyar nemzetnek?

a magyarok részét képezik-e az ukrán nemzetnek?

*A kérdés feltevésekor nem került definiálásra az, hogy jogi, vagy kulturális értelemben értjük-e a többségi nemzethez tartozást.

igen nem nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

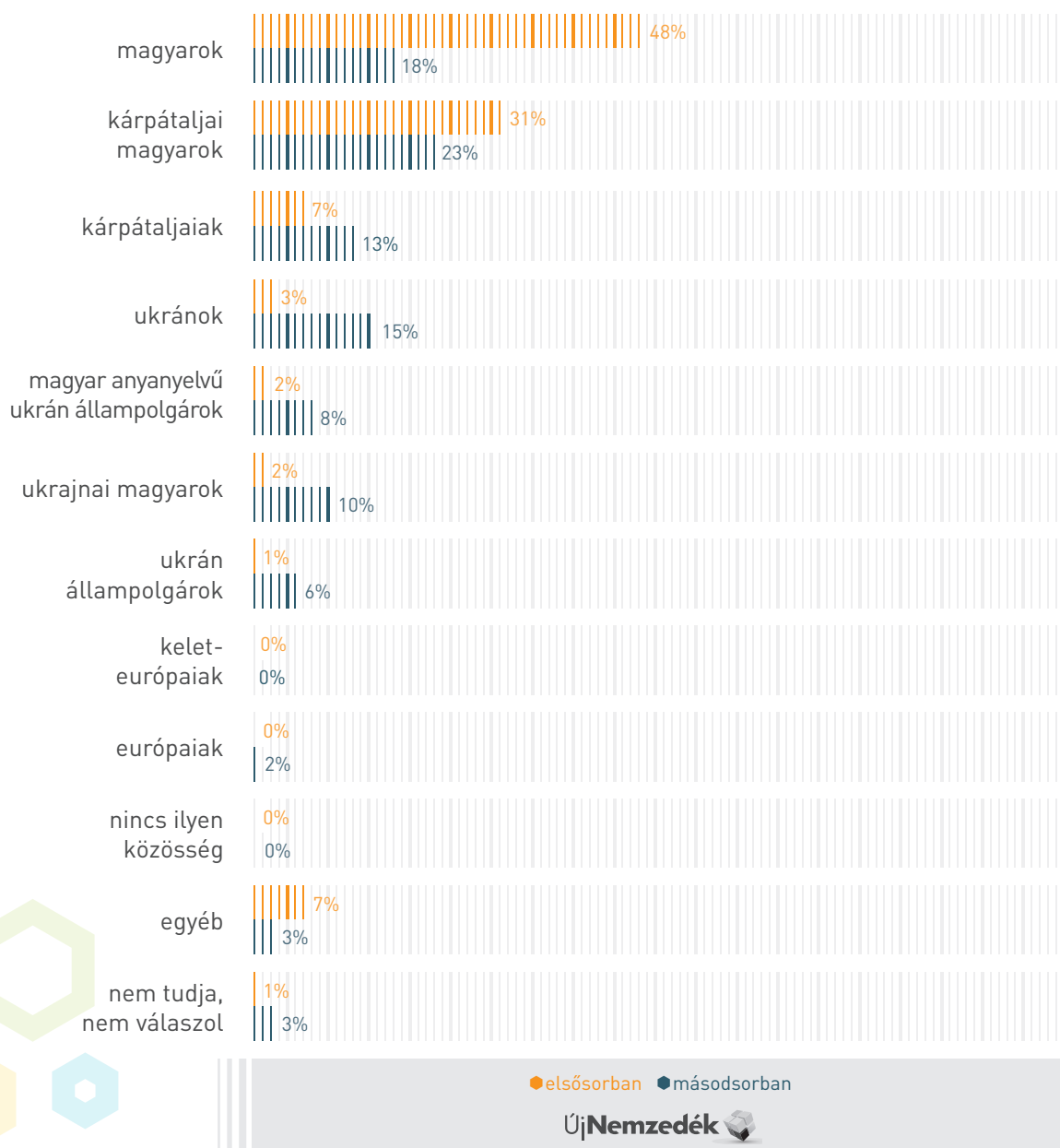
30. ábra | Nemzeti identitás Kárpátalján

Az ember különböző közösségekhez kötődhet.

Kérem, nevezze meg azt a közösséget, amelyikhez elsősorban tartozónak érzi magát!;

És most nevezze meg azt a közösséget, amelyikhez másodsorban tartozónak érzi magát!

N Kárpátalja=500, százalékos megoszlás, az említéi válaszok aránya

● elsősorban ● másodsorban

ÚjNemzedék

Kárpátalján a megkérdezettek 90 százaléka magyarul beszél a saját családjában, a válaszadók 6 százaléka vegyesen használja az ukrán és a magyar nyelvet otthon, 3 százalék pedig többnyire ukránul kommunikál. Korcsoportonként érdemi különbség nem mutatkozik a válaszokban.

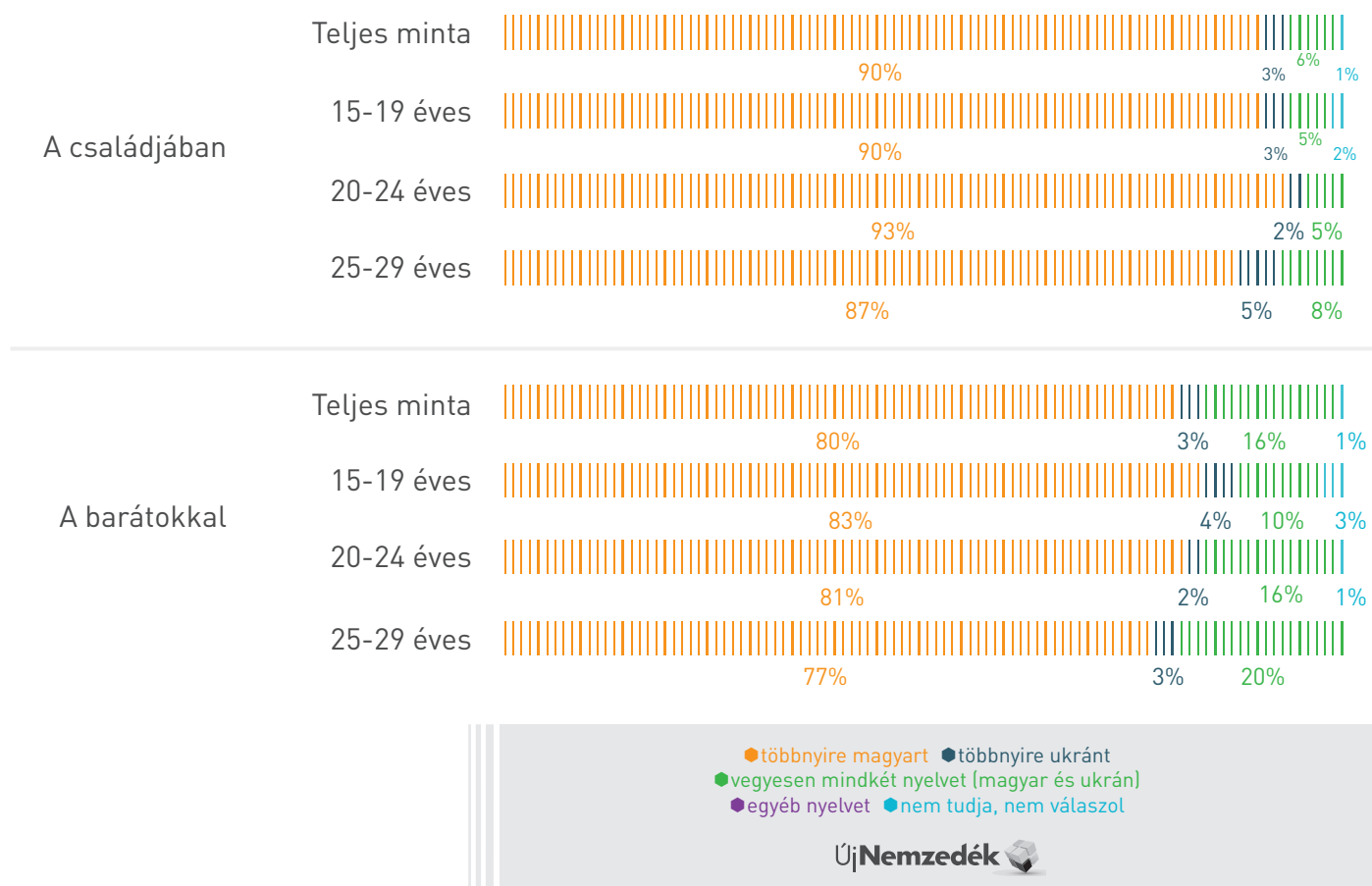
A barátokkal folytatott beszélgetések esetén a kárpátaljai fiatalok 80 százaléka mondta, hogy kizárólag magyarul beszél barátaival, 3 százalék többnyire ukránul és a megkérdezettek 16 százaléka ukránul és magyarul vegyesen beszélget baráti körben. A korcsoportos bontás

alapján a 25–29 év közöttiek néhány százalékkal alacsonyabb arányban választották, hogy kizárólag magyarul beszélgetnek barátaikkal, és magasabb azok aránya, akiket vegyes nyelvhasználat jellemez.

31. ábra | Nyelvhasználat a családban és a barátokkal való kommunikáció során

Milyen nyelvet használ Ön az alábbi esetekben?

N Kárpátalja=500, százalékos megoszlás

Kárpátalján a 15-29 éves korosztályban a válaszadók 62 százaléka nőtlen vagy hajadon, harminchét százalék a házasok aránya, és 4 százalékos értéket vesz fel az élettársi kapcsolatban élők aránya.

32. ábra | Családi állapot

Mi az Ön jelenlegi családi állapota?

N Kárpátalja=500; százalékos megoszlás

● nőtlen, hajadon ● házas ● élettársi kapcsolatban él
● elvált ● nem tudja, nem válaszol

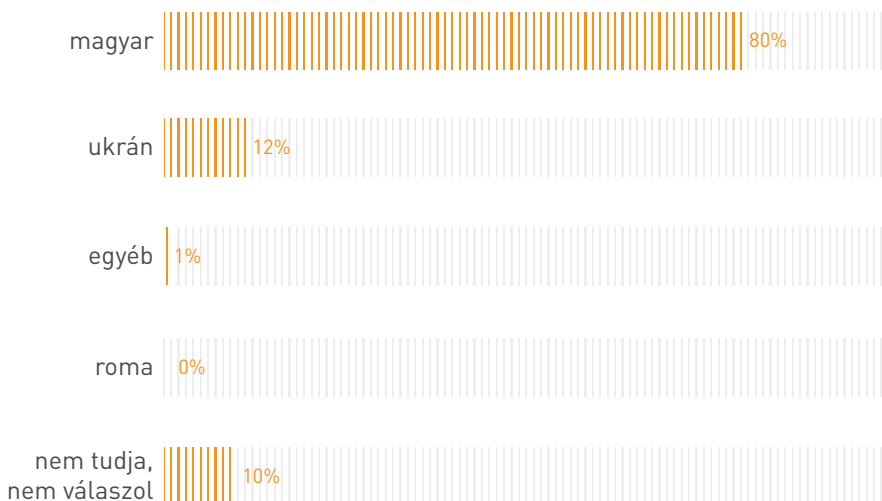
ÚjNemzedék

Kárpátalján a párkapcsolatban élő 15-29 évesek 80 százalékának párja magyar, 12 százalékának van ukrán házastársa vagy párkapcsolati partnere, a válaszadók 10 százaléka nem tudott vagy akart válaszolni a kérdésre.

33. ábra | Vegyes házasságok

Házastársa, párkapcsolati partnere, milyen nemzetiségűnek vallja magát?

N Kárpátalja=530; százalékos megoszlás

ÚjNemzedék

A kárpátaljai magyar fiatalok a baráti kapcsolataikkal elégedettek a leginkább. Egy egytől ötig terjedő skálán 4,2-re értékelték ilyen irányú viszonyaikat. A második legmagasabb pontszámot a partnerkapcsolat kategóriája

érte el 4-es átlaggal. Az étellel való elégedettség általában 3,7-es pontszámot kapott, 3,5-re értékelték jelenlegi életszínvonalukat, 3,4-re jövőbeli kilátásaikat. Három kategória azonos átlagot, 3,3-as értéket vett fel, ezek a tanulási

lehetőségek, a személyes élettervek megvalósulásának esélyei és az anyagi helyzet. Legkevésbé a munkavállalási lehetőségekkel voltak megelégedve a kárpátaljai fiatalok, 2,9-es átlagos értéket vett fel ez a kategória.

34. ábra | Elégedettség

Mennyire elégedett Ön a következő dolgokkal?

N Kárpátalja=500; százalékos megoszlás

Kárpátalján a fiatalok 88 százaléka valamilyen mértékben vallásos, ebből 31 százalék az egyház tanításai szerint él 57 százalék pedig a maga módján vallásos. A válaszadók 5 százaléka nem tudta megmondani, hogy vallásosnak tekinti-e magát vagy sem. 4 százalék nem vallásosként definiálta magát, 1 százalék a „határozottan más meggyőződésű” kategóriát választotta, további 2 százalék nem tudott, vagy nem akart válaszolni a kérdésre

35. ábra | Vallásosság

A következő kijelentések közül melyikkel tudná önmagát a leginkább jellemezni?

N Kárpátalja=500; százalékos megoszlás

- vallásos, az egyház tanítását követi
- vallásos a maga módján
- nem tudja megmondani
- nem vallásos
- határozottan más a meggyőződése
- nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

A kárpátaljai válaszadók 1 százalékát születéskor nem keresztelték meg, illetve nem lett bejegyezve semmilyen egyházi közösségbe. A válaszadók 19 százalékát római katolikusként keresztelték meg, 64 százalék a reformátusok ará-

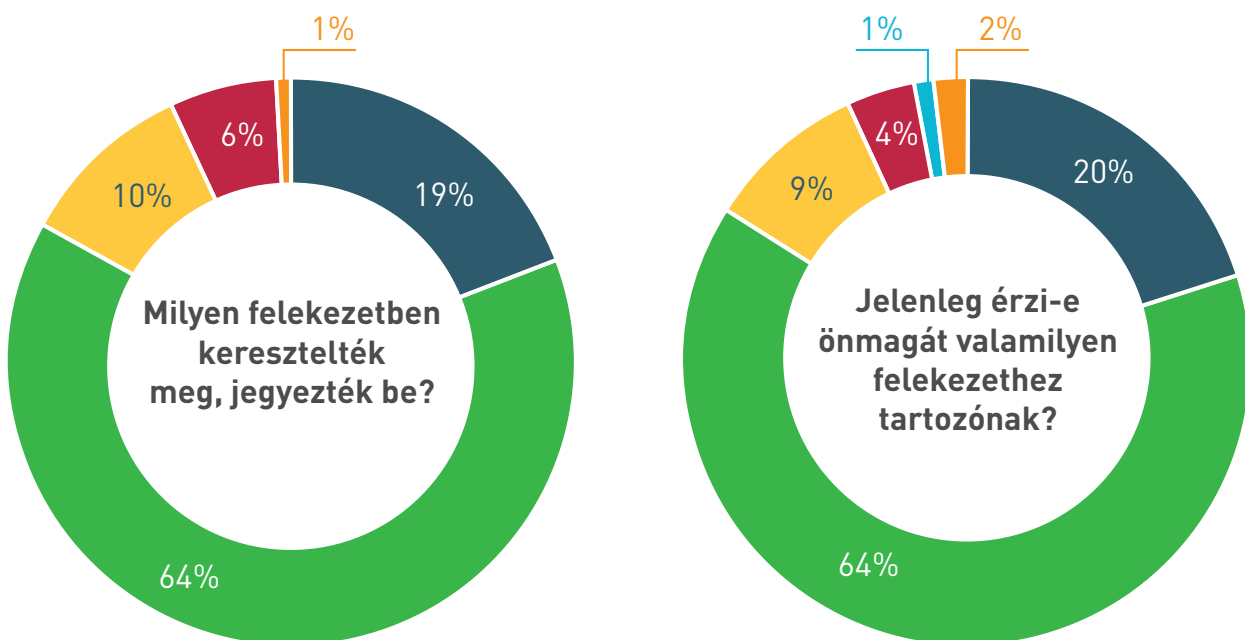
nya, 10 százalék a görög katolikusoké, 6 százalék azok aránya, akik az „összes többi” kategóriát választották.

A jelenlegi felekezeti hovatartozás alapján 2 százalék egyik felekezethez sem érzi közel magát,

20 százalék a római katolikusok, 64 százalék a reformátusok, 9 százalék a görög katolikusok aránya, 4 százalék az „összes többi vallást” választotta.

36. ábra | Felekezethez tartozás

(Milyen felekezetben keresztelték meg / jegyezték be Önt?
Jelenleg érzi-e önmagát valamilyen vallási felekezethez tartozónak?
N Kárpátalja=500; százalékos megoszlás

● semmilyen, semmilyenhez ● római katolikus
● református ● evangélikus ● görög katolikus ● izraelita, zsidó
● összes többi vallás ● nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

A kárpátaljai fiatalok 52 százaléka főtevékenységként dolgozik, 39 százaléka tanul vagy részt vesz valamilyen képzésben, 8 százalék saját bevallása szerint se nem tanul se nem dolgozik és 1 százalék nem tudott vagy akart válaszolni a feltejt kérdésre.

37. ábra | Főtevékenység

Ön jelenleg, főtevékenységét tekintve...?

N Kárpátalja=500; százalékos megoszlás

- tanul, részt vesz valamilyen szervezett, iskolarendszerű képzésben
- dolgozik, akár bejelentve, akár nem, akár alkalmazottként, akár vállalkozóként
- egyik sem
- nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

38. ábra | Tanulmányok folytatása

Szeretne-e továbbtanulni, tanfolyamot végezni, tanulni még valamit?

N Kárpátalja=500; százalékos megoszlás

● igen ● nem ● még nem gondolkozott rajta ● nem tudja, nem válaszol

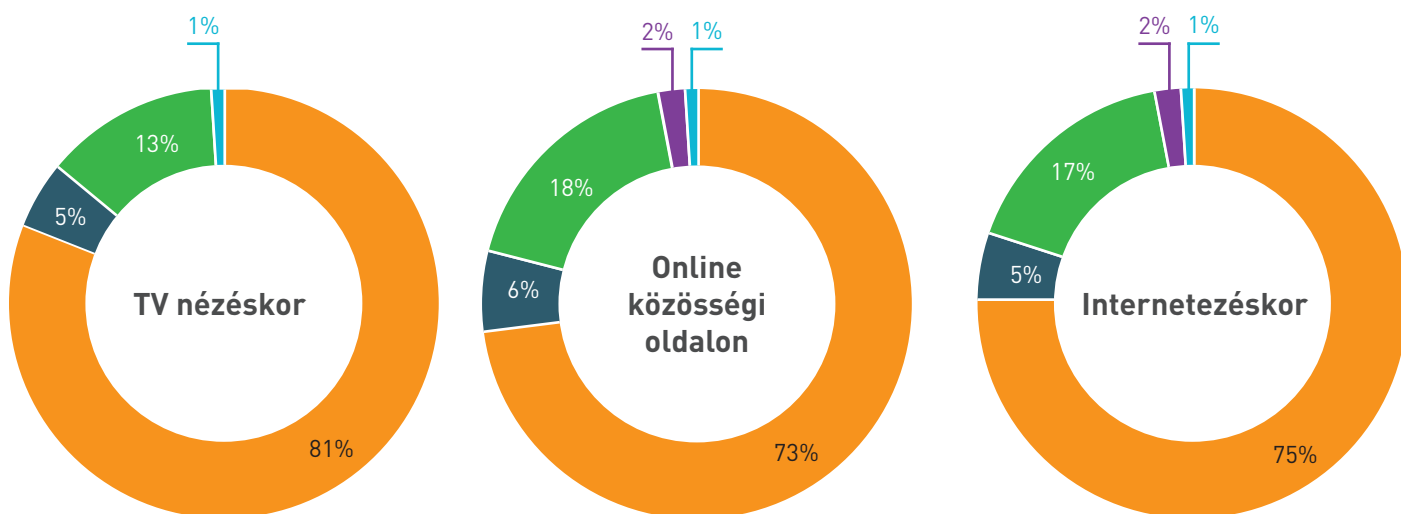
ÚjNemzedék

A kárpátaljai 15-29 éves korosztályban az adatfelvétel eredményei alapján a válaszadók 41 százaléka tervezi, hogy a későbbiekben folytatja tanulmányait, vagyis továbbtanul, illetve valamilyen tanfolyamot végez, továbbképzzi magát. A megkérdezettek 14 százaléka nem gondolkodott rajta és 29 százaléka nem tervezi, hogy tanulmányait folytatja a későbbiekben. A válaszadók 16 százaléka nem válaszolt a kérdésre.

39. ábra | Nyelvhasználat

Milyen nyelven nézi a televíziót, használja az online közösségi oldalakat, illetve az internetet?

N Kárpátalja=500; százalékos megoszlás

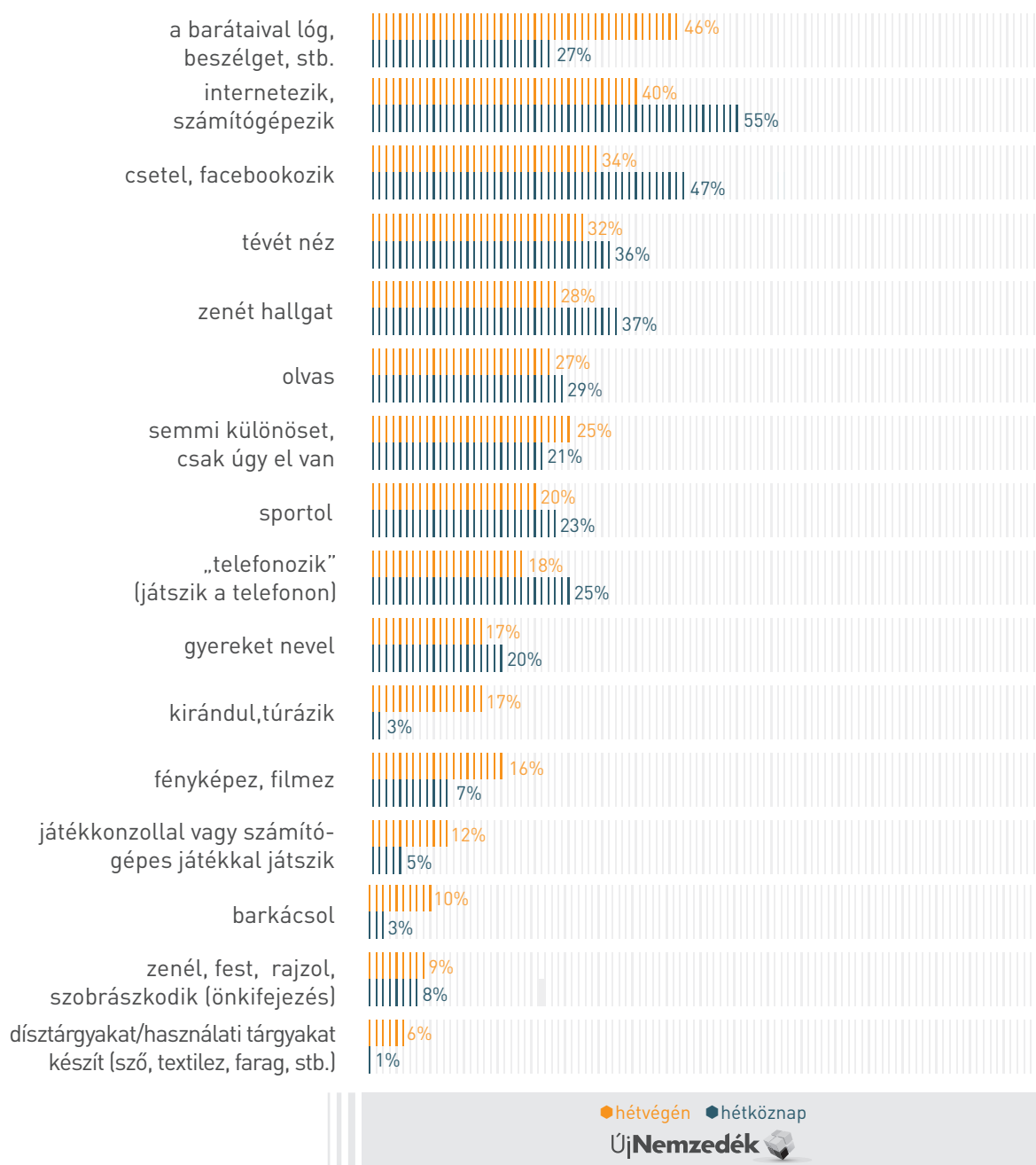
● többnyire magyarul ● többnyire ukrán nyelven ● vegyesen (magyar és ukrán)
● többnyire egyéb nyelven ● nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

A kárpátaljai fiatalok mintegy háromnegyede az online közösségi oldalakon és internetezéskor többnyire magyar nyelvet használ. A magyar nyelvű TV csatornák preferálása néhány százalékkal magasabb, 81 százalék nyilatkozott így. Mindhárom kategória esetében 5-6 százalék jelezte, hogy kizárólag ukránul használja az adott eszközt.

A vegyes nyelvhasználat (vagyis ukrán és magyar) az online közösségi kommunikációt és az internetezést jellemzi leginkább, 17-18 százalék számolt be erről, illetve e két eszközt további két százalék más nyelven is használja. Televíziót 13 százalék néz magyarul és ukránul egyaránt.

40. ábra | Szabadidős tevékenységek
Mit csinál leggyakrabban a szabadidejében?
N Kárpátalja=500; százalékos megoszlás

A kárpátaljai válaszadók szabadidős tevékenységei némileg eltérnek hétfvégén és hétköznap. Hétköznap a fiatalok 55 százaléka szabadidejében internetezik, 47 százalék csetel, facebookozik, 36-37 százalék pedig tévét néz illetve zenét hallgat. Hétfvégente a válaszadók közül a legtöbben barátaikkal lógnak (46 százalék), gyakoriságban

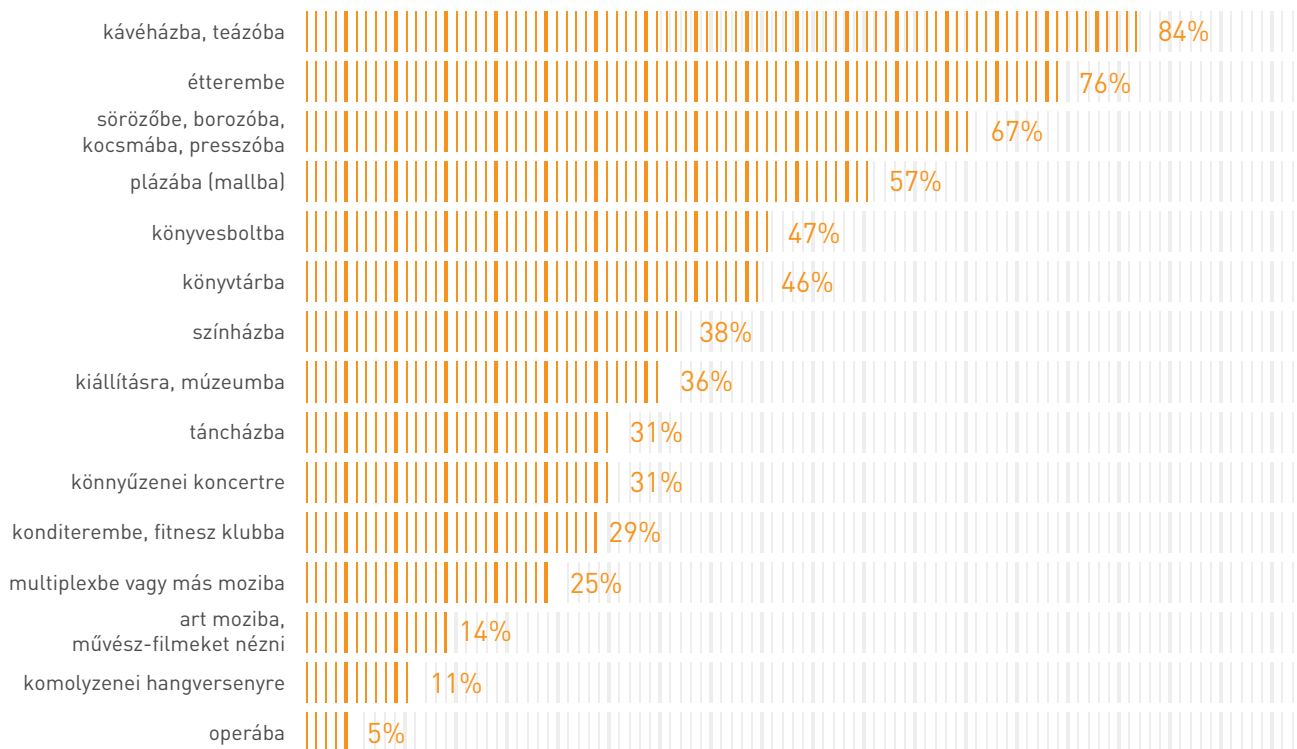
ezt az internetezés, csetelés, facebookozás, tévézés követi. A többi tevékenység kérdésében kevés különbség mutatkozik a hétfégi és a hétköznap szokásokban.

Közel 30 százalék mondta, hogy olvasni szokott, 21-25 százalék „elvan” vagyis nem csinál semmi különöset. A kárpátaljai fiatalok között 23 százalék sportol hét közben

és 20 hétfvégén, közel 20 százalék pedig gyereket nevel. A „telefonozók” aránya hétfvégente 18, hétköznap 25 százalékot tesz ki. A túrázás, fényképezés és számítógépes játékok inkább hétfégi elfoglaltságok közé tartoznak, – amit a fiatalok 12-17 százaléka űz. A többi felsorolt kategóriát a válaszadók kevesebb mint 10 százaléka jelölte meg.

41. ábra | Kulturális terek látogatottsága Milyen gyakran jár Ön a következő helyekre?

N Kárpátalja=500; a legalább évente többször az adott helyet meglátogatók százalékos aránya

ÚjNemzedék

A kárpátaljai fiatalok legégetőbb problémája – két válasz együttes elemzése alapján – az anyagi- és létbizonytalanság, valamint a szegénység (a válaszadók 30 százaléka említette). A fiatalok negyede fontos problémaként utalt az alkoholizmusra és a munkanélkülségre, 15–16 százalék jelölte meg a bizonytalan, kiszámíthatatlan jövőt, valamint a kábítószereket. 12 százalék értékelte legégetőbb problémaként az elvándorlást, 10 százalék pedig a céltalanságot.

A kárpátaljai fiatalok többsége évente legalább néhányszor jár kávézóba, teázóba (84 százalék számolt be erről), amit az étterem-látogatás követ 76 százalékkal. A sörözőket 67 százalék, a plázákat 57 százalék látogatja évente többször is. Mindegy felük szokott könyvesboltba és/vagy könyvtárba, 30 és 40 százalék közötti gyakorisággal pedig színházba, múzeumokba, táncházakba és könnyűzenei koncertekre járni évente több alkalommal. 29 százalék jár konditerembe, 25 százalék multiplexbe, 14 százalék számolt be art mozik, 11 százalék komolyzenei koncertek, végül 5 százalék opera látogatásról.

3. táblázat | Problémák

Ön szerint ma itt, ebben az országban melyik az ifjúság legégetőbb problémája? És mit tart a második legégetőbb problémának ezek közül?
N Kárpátalja=500; százalékos megoszlás két válaszlehetőség, együttes százalékos megoszlása az esetek százalékában

ÚjNemzedék 		
ssz	kárpátaljai problémák	%
1.	anyagi nehézségek, létbizonytalanság, szegénység, elszegényedés	30
2.	alkohol elterjedése	24
3.	munkanélküliség, elhelyezkedési nehézségek	24
4.	bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő	16
5.	drogok, kábítószeres elterjedése	15
6.	elvándorlás, külföldre vándorlás	12
7.	céltalanság, nem tudják, mit akarnak	10

ERDÉLY

A nemzeti hovatartozás kérdésében az Erdélyben élők 85 százaléka értett egyet azzal a kijelentéssel, miszerint az „országban élő magyarok részét képezik a magyar nemzetnek”. A megkérdezettek 10 százaléka elutasította ezt az állítást és nemmel válaszolt a kérdésre. Az arányok a többségi nemzethez tartozás kérdésében máshogy alakultak. Erdélyben a helyi magyarokat a román nemzethez tartozónak a válaszadók 55 százaléka véli, és 37 százalék utasítja el a kijelentést.

MTVA fotóarchívum, Koszticsák Szilárd

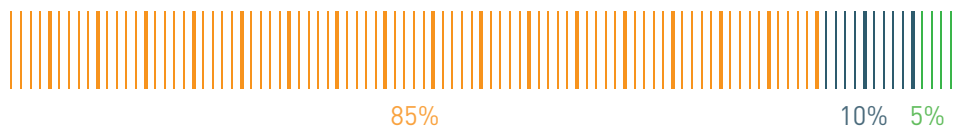
42. ábra | Magyar és többségi nemzethez tartozás

Ön szerint az ebben az országban élő magyarok részét képezik-e a magyar nemzetnek?

Ön szerint az ebben az országban élő magyarok részét képezik-e az román nemzetnek?*

N Erdély=2000; százalékos megoszlás

a magyarok részét képezik-e a magyar nemzetnek?

a magyarok részét képezik-e a román nemzetnek?

*A kérdés feltevésekor nem került definiálásra az, hogy jogi, vagy kulturális értelemben értjük-e a többségi nemzethez tartozást.

● igen ● nem ● nem tudja, nem válaszol

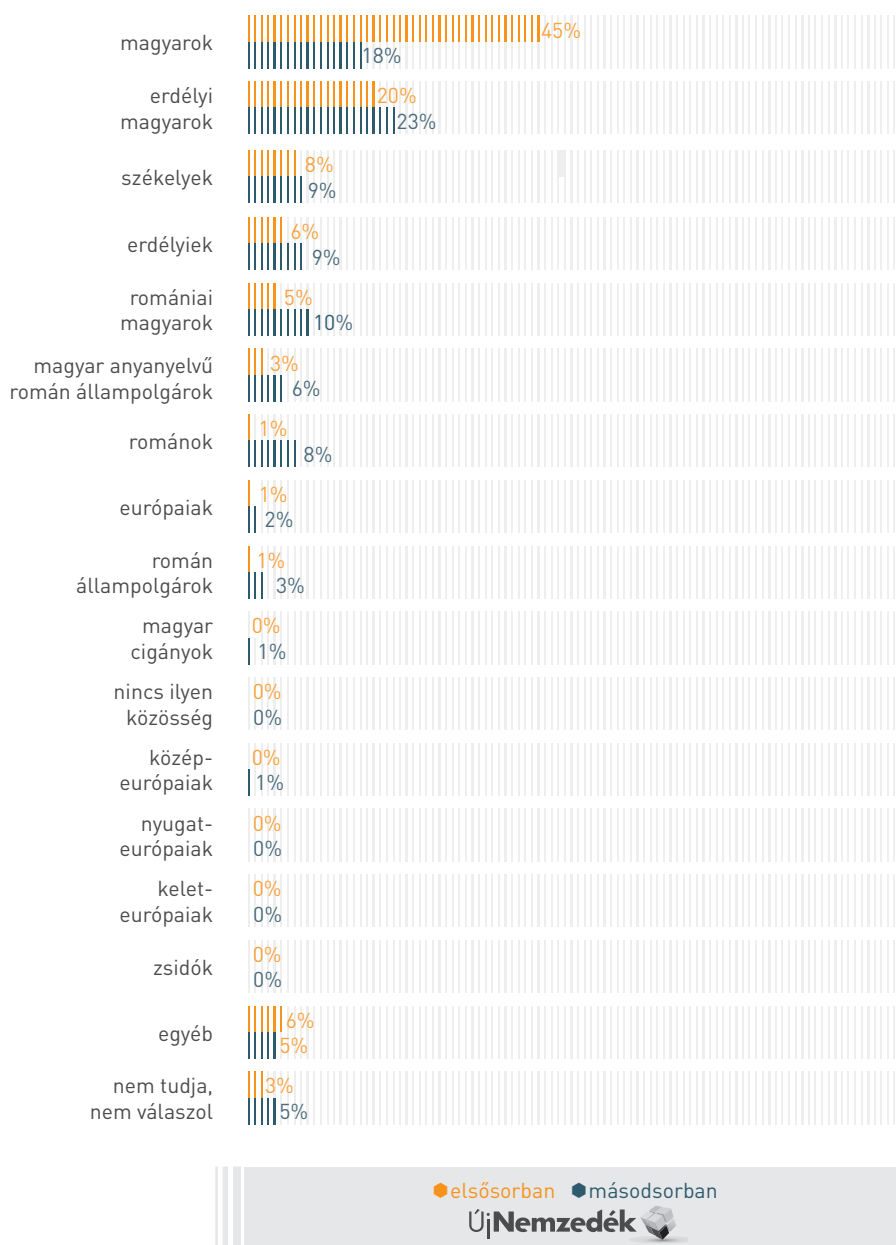
ÚjNemzedék

Az erdélyi fiatalok 45 százaléka elsősorban a magyarokhoz kötődik, 20 százalékuk az erdélyi magyarokhoz, 8 százalék a székelyekhez, 6 százalék az erdélyiekhez, 6 százalék valamilyen egyéb közösséghez, 5 százalék pedig a romániai magyarokhoz. A többi felsorolt kategória említési aránya 5 százalék alatt maradt. A másodlagos kötődések között az erdélyi magyarokat 23 százalék említette, 18 százalék pedig a magyarokat jelölte meg. A másodlagos kötődés a válaszadók 10 százalékát a romániai magyarokhoz, 9-9 százalékát pedig a székelyekhez és az erdélyiekhez fűzi. 8 százalék azok aránya, akik a románokhoz kötődnek másodlagosan, a magyar nyelvű román állampolgárokat pedig a válaszadók 6 százaléka jelölte meg. Az erdélyi fiatalok 5 százaléka választotta azt a válaszlehetőséget, hogy a felsoroltakon kívüli egyéb közösséghez kötődik másodszorban, 5 százalék pedig nem tudott, vagy nem akart válaszolni a kérdésre.

43. ábra | Nemzeti identitás Erdélyben

Az ember különböző közösségekhez kötődhet. Kérem, nevezze meg azt a közösséget, amelyikhez elsősorban tartozónak érzi magát!; És most nevezze meg azt a közösséget, amelyikhez másodszorban tartozónak érzi magát!

N Erdély=2000; százalékos megoszlás, az említett válaszok aránya

● elsősorban ● másodszorban

ÚjNemzedék

Erdélyben a megkérdezettek jelentős többsége, 94 százaléka magyarul beszél a családi körben, a válaszadók 4 százaléka vegyesen használja a román és a magyar nyelvet otthon, és csupán 1 százalék, aki többnyire románul

beszélget családtagjaival. Korcsoportonként érdemi különbség nem mutatkozik a válaszokban.

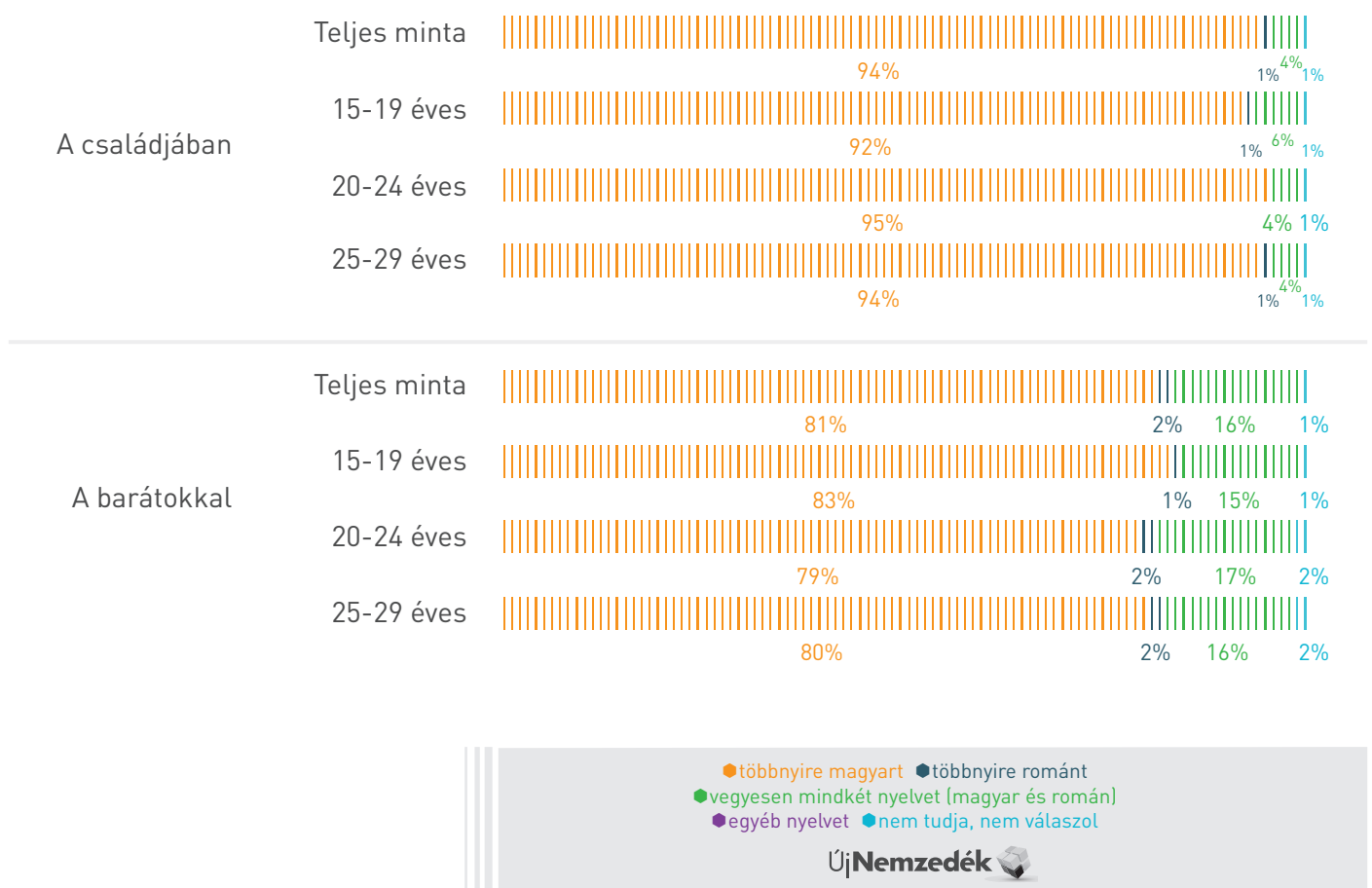
A barátokkal folytatott beszélgetések esetén az erdélyi fiatalok 81 százaléka mondta, hogy többnyire magyarul beszél bará-

taival. A válaszadók 16 százaléka vegyesen magyarul és románul, 2 százaléka pedig többnyire románul beszélget baráti körben. A korcsoportos bontás alapján érdemi különbség nem mutatkozik a vála-

44. ábra | Nyelvhasználat a családban és a barátokkal való kommunikáció során

Milyen nyelvet használ Ön az alábbi esetekben?

N Erdély=2000, százalékos megoszlás

Erdélyben a 15–29 éves korosztályban a válaszadók 76 százaléka nőtlen vagy hajadon, 13 százalék a házasok aránya, és 9 százalékos értéket vesz fel az élettársi kapcsolatban élők aránya.

45. ábra | Családi állapot
Mi az Ön jelenlegi családi állapota?
N Erdély=2000; százalékos megoszlás

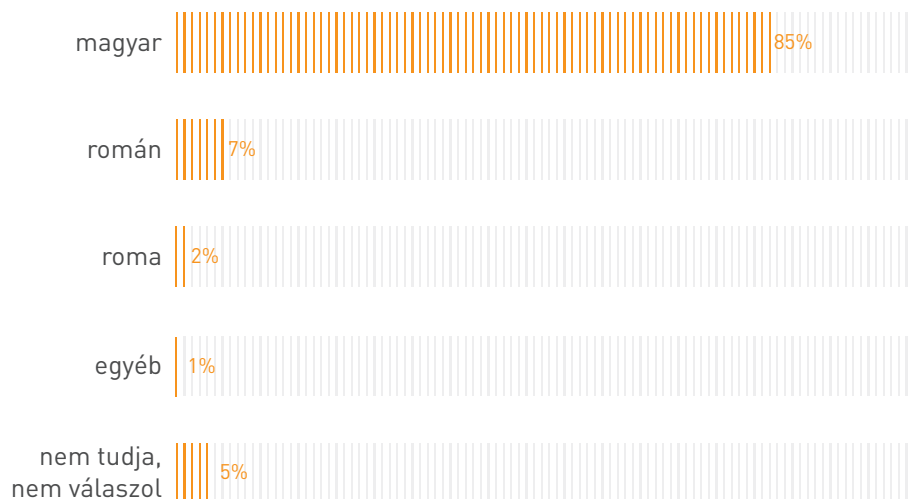

●nőtlen, hajadon ●házas ●élettársi kapcsolatban él
●nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

Erdélyben a párkapcsolatban élő 15–29 évesek 85 százaléka-nak párja magyar, 7 százaléka-nak van román házastársa vagy párkapcsolati partnere, a társak 2 százaléka roma és 1 százalék valamilyen egyéb nemzetiségű.

46. ábra | Vegyes házasságok
Házastársa, párkapcsolati partnere, milyen nemzetiségűnek vallja magát?
N Erdély=1121; százalékos megoszlás

ÚjNemzedék

Az erdélyi fiatalok a baráti kapcsolataikkal elégedettek leginkább. Egy egytől ötig terjedő skálán 4,3-ra értékelték ilyen irányú viszonyaikat. A második legmagasabb pontszámot két kategória, az étellel való általános elégedettség és partnerkap-

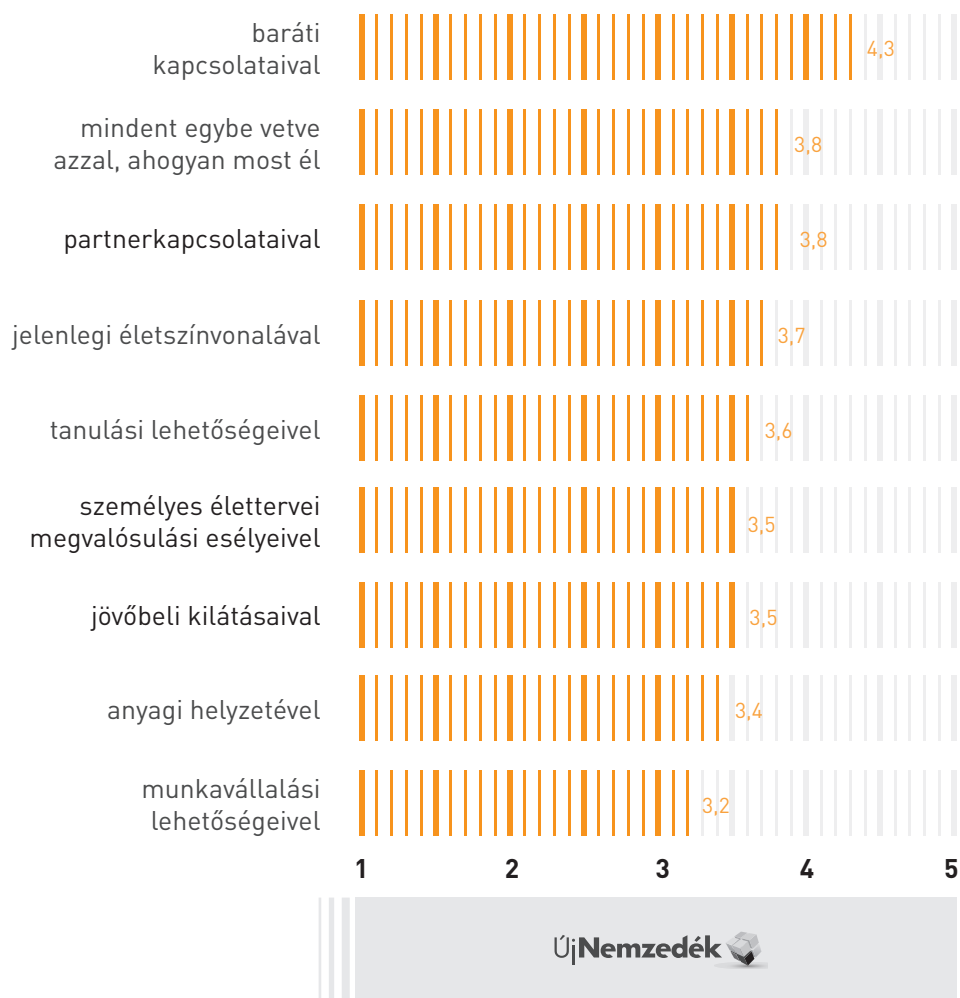
csolatokra vonatkozó válaszlehetőség érte el 3,8-3,8-as átlaggal. A jelenlegi életszínvonalra vonatkozó tényező 3,7-et ért el, ezt a tanulási lehetőségekkel való elégedettség követte 3,6-os átlagponttal. Két kategória azonos értéket kapott (3,5),

ezek voltak a személyes élettervek megvalósulásának esélyei és a jövőbeli kilátások. Egy tizedponttal maradt le az anyagi helyzet, végül a felsorolásban a munkavállalási lehetőségek kategóriája szerepelt leggyengébben, 3,2-es értékkel.

47. ábra | Elégedettség

Mennyire elégedett Ön a következő dolgokkal?

N Erdély=2000; százalékos eloszlás

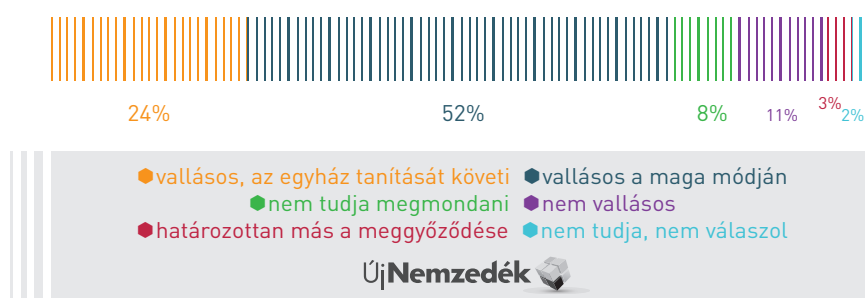

Erdélyben a fiatalok 76 százaléka valamilyen módon vallásos, ebből 24 százalék az egyház tanításai szerint élők aránya, míg 52 százalék a maga módján vallásos. A válaszadók 8 százaléka nem tudta megmondani, hogy vallásosnak tekinti-e magát vagy sem. 11 százalék nem vallásosként definiálta magát, 3 százalék a „határozottan más meggyőződésű” kategóriát választotta, további 2 százalék pedig nem tudott vagy akart válaszolni a kérdésre.

48. ábra | Vallásosság

A következő kijelentések közül melyikkel tudná önmagát a leginkább jellemezni?

N Erdély=2000; százalékos megoszlás

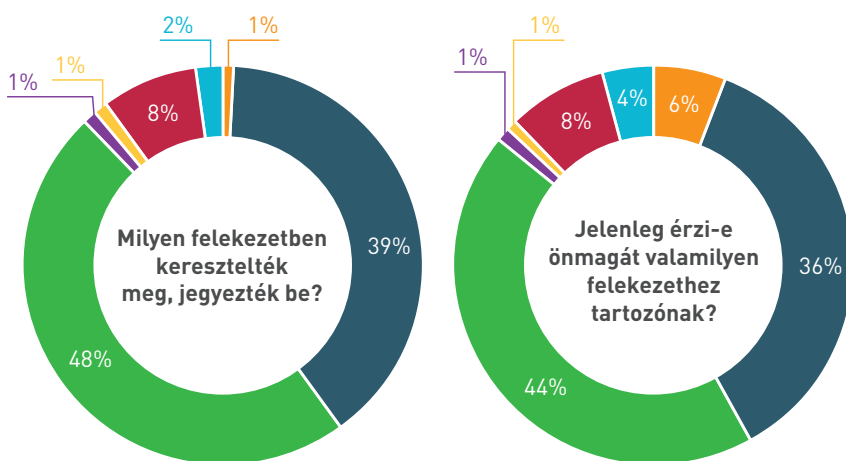

49. ábra | Felekezethez tartozás

Milyen felekezetben keresztelték meg / jegyezték be Önt?

Jelenleg érzi-e önmagát valamilyen vallási felekezethez tartozónak?

N Erdély=2000; százalékos megoszlás

● semmilyen, semmilyenhez ● római katolikus
 ● református ● evangélikus ● görög katolikus ● izraelita, zsidó
 ● összes többi vallás ● nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

Az erdélyi válaszadók körében csupán 1 százalék azok aránya, akiket születésükkor nem kereszteltek meg vagy nem jegyezték be semmilyen egyházi közösségbe. A válaszadók 39 százalékát római katolikusként keresztelték meg, 48 százalék a reformátusok aránya, 1 százalék az evangélikusoké, 1 százalék a görög katolikusoké. Az egyéb egyházi közösségekben megkeresztelkedettek aránya 8 százalék, 2 százalék pedig nem tudott, vagy nem akart válaszolni a kérdésre.

A jelenlegi felekezeti hovatartozás alapján 6 százalék egyik felekezethez sem érzi közel magát, 36 százalék a római katolikusok, 44 százalék a reformátusok, 1 százalék az evangélikusok, 1 százalék a görög katolikusok aránya, 8 százalék egyéb valláshoz tartozónak vallja magát, és további 4 százalék a nem tudja/nem válaszol kategória aránya.

Az erdélyi fiatalok 48 százaléka tanul vagy részt vesz valamilyen képzésben, 42 százaléka dolgozik főtevékenységként, 6 százalék saját bevallása szerint nem tanul, de nem is dolgozik, további 4 százalék nem tudott, vagy nem akart válaszolni a feltett kérdésre.

50. ábra | Főtevékenység

Ön jelenleg, főtevékenységét tekintve...?

N Erdély=2000; százalékos megoszlás

- tanul, részt vesz valamilyen szervezett, iskolarendszerű képzésben
- dolgozik, akár bejelentve, akár nem, akár alkalmazottként, akár vállalkozóként
- egyik sem
- nem tudja, nem válaszol

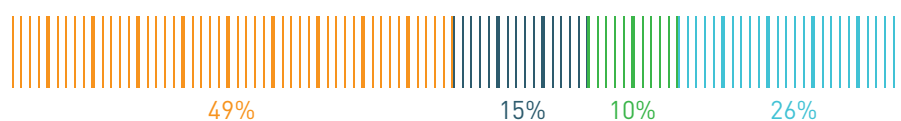
ÚjNemzedék

51. ábra | Tanulmányok folytatása

Szeretne-e továbbtanulni, tanfolyamot végezni, tanulni még valamit?
N Erdély=2000; százalékos megoszlás

● igen ● nem ● még nem gondolkozott rajta ● nem tudja, nem válaszol

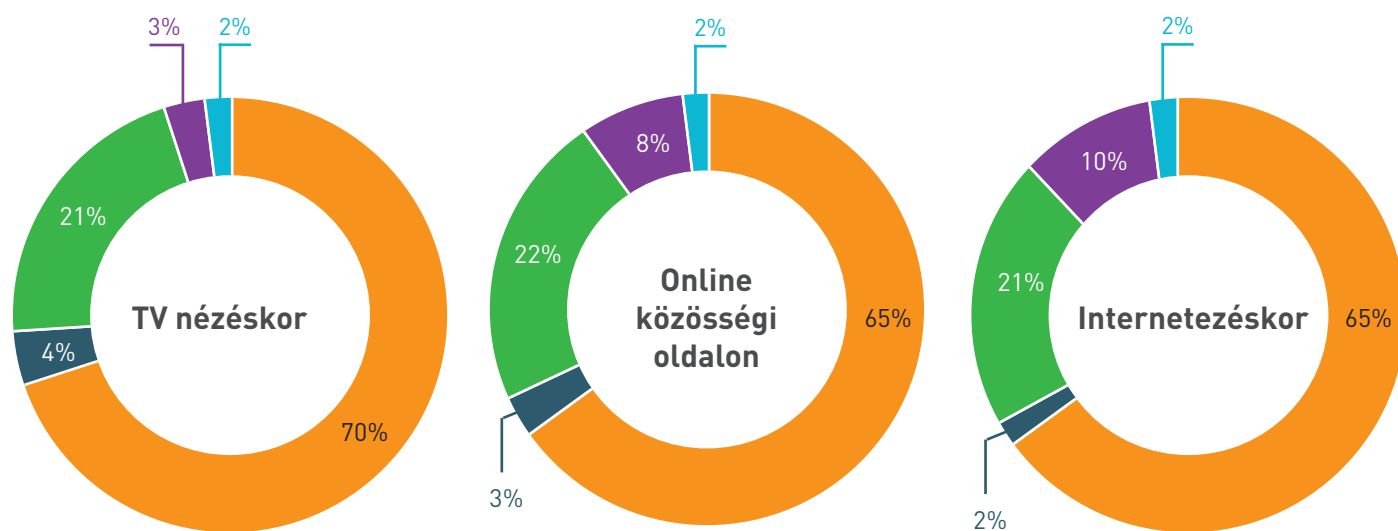
ÚjNemzedék

Az erdélyi 15–29 éves korosztályban az adatfelvétel eredményei alapján a válaszadók 49 százaléka tervezi, hogy a későbbiekben folytatja tanulmányait, vagyis továbbtanul, vagy valamilyen tanfolyamot végez, továbbképzzi magát. A megkérdezettek 15 százaléka nem tervezi, hogy tanulmányait folytatja a későbbiekben, 10 százaléka pedig még nem gondolkodott rajta. A válaszadók 26 százaléka nem válaszolt a kérdésre.

52. ábra | Nyelvhasználat

Milyen nyelven nézi a televíziót, használja az online közösségi oldalakat, illetve az internetet?

N Erdély=2000; százalékos megoszlás

● többnyire magyarul
 ● többnyire román nyelven
 ● vegyesen (magyar és román)
 ● többnyire egyéb nyelven
 ● nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

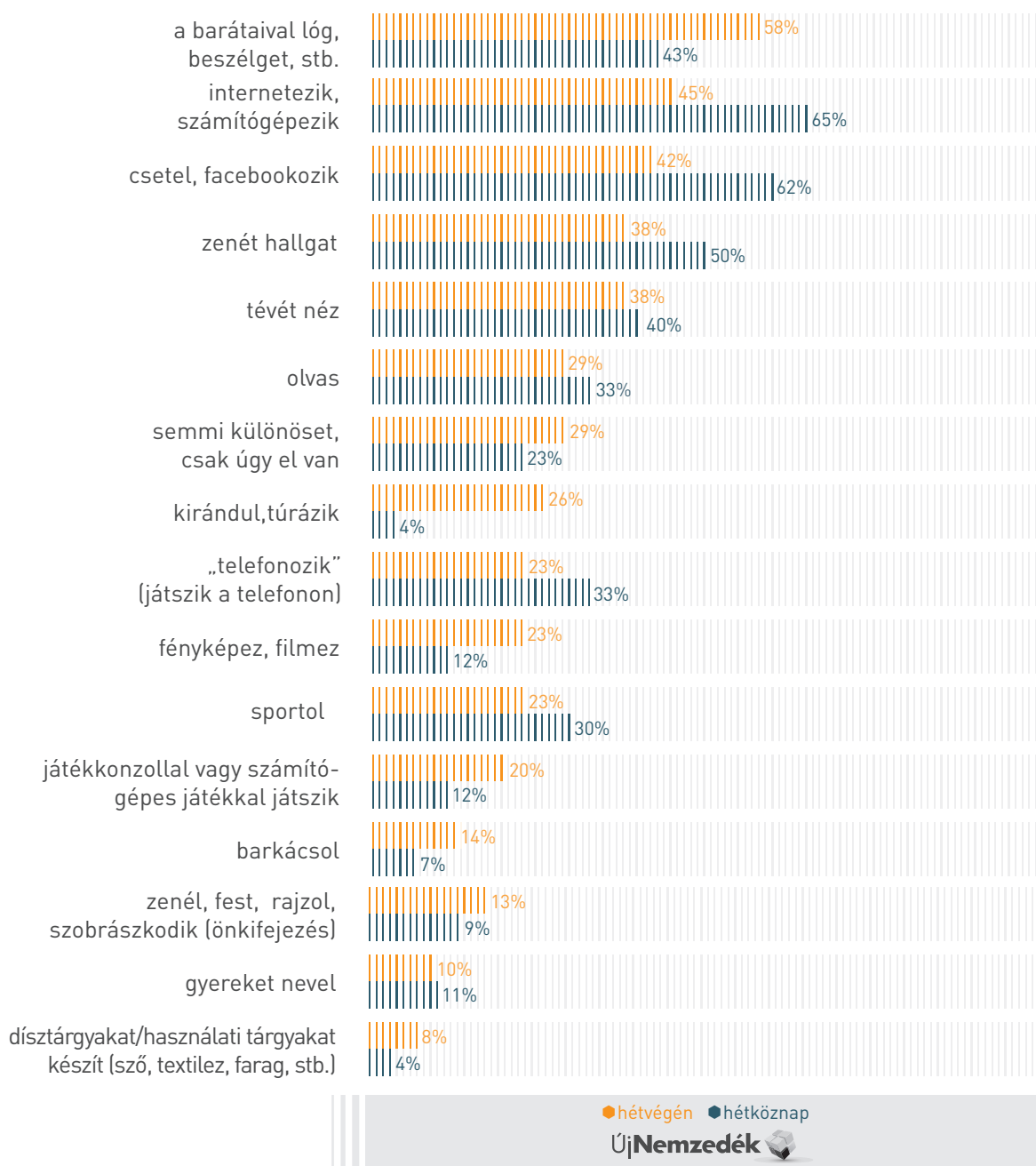
Az erdélyi fiatalok hasonló (65–70 százalék) arányban jelezték, hogy TV-t magyar nyelven néznek, az online közösségi oldalakat, valamint az internetet magyarul olvassák. A kizárólag román nyelvű TV-nézés, illetve online közösségi oldalak használata ebben a korosztályban 3–4 százalék. A válaszadók 2 százaléka jelezte, hogy többnyire román nyelven internetezik.

A vegyes nyelvhasználat (vagyis román és magyar) az online

közösségi kommunikációt jellemzi leginkább (22 százalék), ezzel közel azonos arányban néznek TV-t és interneteznek vegyes nyelven (21–21 százalék). Az internetezésről mondták legtöbbször a fiatalok – a megkérdezettek 10 százaléka – hogy a magyaron és az államnyelven kívül más nyelvet is használnak ennél a tevékenységnél, 8 százalék pedig online közösségi oldalon is kommunikál egyéb nyelven.

53. ábra | Szabadidős tevékenységek
 Mit csinál leggyakrabban a szabadidejében?
 N Erdély=2000; százalékos megoszlás

Az erdélyi válaszadók többsége szabadidejében a barátaival „lóg”, beszélget hétfvégén (58 százalék), hétköznap viszont csak 43 százalékuk tölti el ilyen módon szabad óráit. Jóval többen használnak számítógépet és internetet szabadidő-eltöltésre hétköznap (65 százalék), mint hétfvégén (45 százalék). A hétfvégi csetelést és a facebookozást 42 százalék jelölte meg, hétköznap pedig 62 százalék tölti szabadidejét ezzel a tevékenységgel.

A TV-nézést a válaszadók 38–40 százaléka jelölte meg. A fiatalok körülbelül 30 százalékára jellemző az olvasás, ami a hétfvéget tekintve 29 százalékra volt jellemző, míg hétköznap 33-ra. Hétfvégén 29 százalék, hétköznap pedig 23 százalék „elvan”, vagyis nem csinál semmi különöset. Az erdélyi fiatalok között 26 százalék kirándul hétfvégén, de csak 4 százalék hétköznap. Hétfvégén 23 százalék telefonozik,

hétköznap ez a tevékenység 33 százalékos arányt vett fel. Fényképezni, filmezni az erdélyi fiatalok 23 százaléka szokott hétfvégén, 12 százaléka pedig hétköznap. Hétfvégén a megkérdezettek 23 százaléka tölti idejét sportolással, hétköznap viszont 30 százalék a sportolók aránya. A többi válaszlehetőséget a válaszadók körülbelül 10 vagy annál is kisebb százaléka jelölte meg.

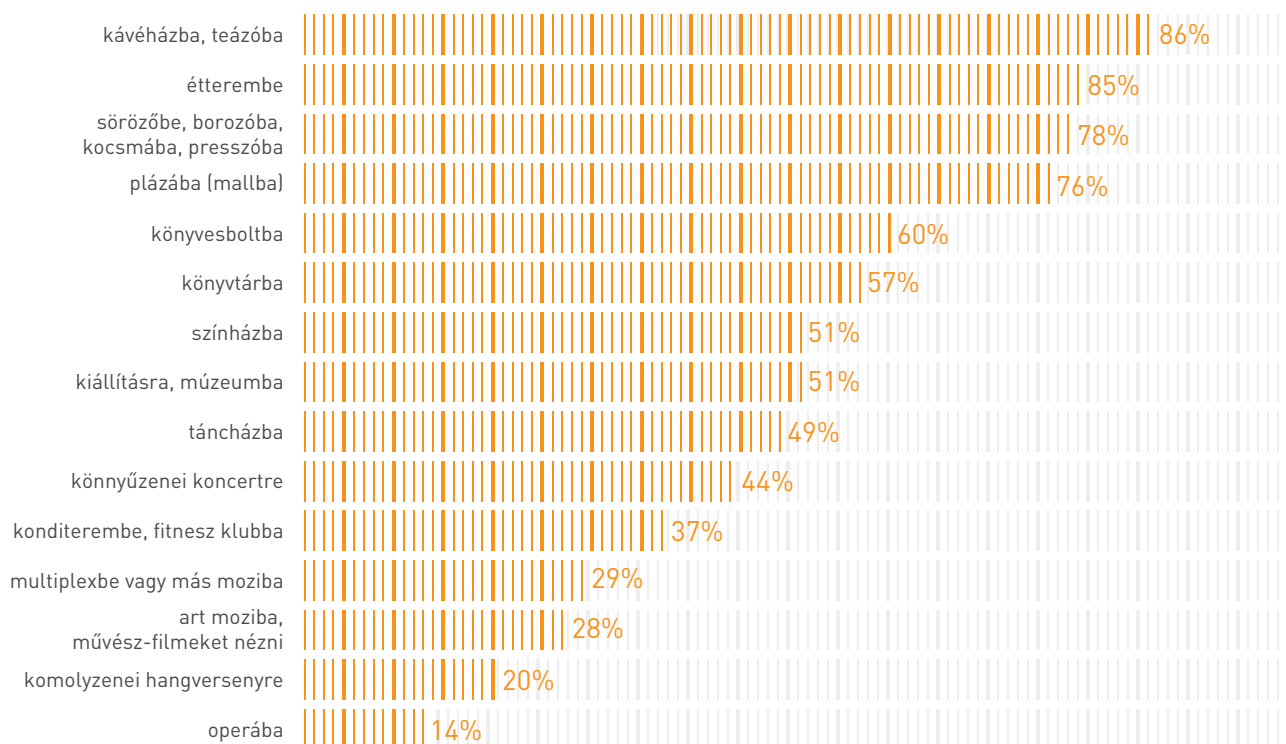

A kérdőívben felsorolt kulturális terek és szabadidő eltöltésre alkalmas helyszínek közül az erdélyi fiatalok a kávéházat, teaházat jelölték meg legmagasabb arányban, 86 százalék választotta ezt a helyszínt, mint olyat, ahol évente többször is megfordul. 60 százalék feletti értéket vettek fel – csökkenő sor-

rendben – az éttermek, a sörözők és borozók, valamint a plázák. A legalább évente többszöri könyvnyűzenei koncertre járók aránya 60 százalék, könyvesboltot pedig a válaszadók 57 százaléka szokott látogatni. Az erdélyi fiatalok fele évente legalább néhányszor jár kiállításra, múzeumba, valamint könyvtárba. A konditerembe

járók aránya 37 százalék. 30 és 20 százalék közé esett azok aránya, akik művészfilmeket néznek, art mozikba, táncházba vagy komolyzenei hangversenyre járnak. A válaszadók 14 százaléka évente legalább néhány alkalommal jár operába.

54. ábra | Kulturális terek látogatottsága
Milyen gyakran jár Ön a következő helyekre?
N Erdély=2000; százalékos megoszlás.

Két válasz együttes elemzése alapján az erdélyi fiatalok legégetőbb problémaként az alkohol elterjedését (22 százalék), valamint a munkanélküliséget, az elhelyezkedési nehézségeket (21 százalék) nevezték meg. A 15–29 éves erdélyiek 20 százaléka jelölte meg az anyagi nehézségeket és a létbizonytalanságot, 15–15 százalékot kapott a céltalanság, az elvándorlás és a kábítószeres elterjedése. 13 százalék jelezte, hogy a bizonytalanság, a kiszámíthatatlan jövő is problémát okoz az erdélyi fiatalok számára.

4. táblázat | Problémák

Ön szerint ma itt, ebben az országban melyik az ifjúság legégetőbb problémája? És mit tart a második legégetőbb problémának ezek közül?
 N Erdély=2000; százalékos megoszlás két válaszlehetőség, együttes százalékos megoszlása az esetek százalékában

ÚjNemzedék 		
ssz	erdélyi problémák	%
1.	alkohol elterjedése	22
2.	munkanélküliség, elhelyezkedési nehézségek	21
3.	anyagi nehézségek, létbizonytalanság, szegénység elszegényedés	20
4.	céltalanság, nem tudják, mit akarnak	15
5.	elvándorlás, külföldre vándorlás	15
6.	drogok, kábítószeres elterjedése	15
7.	bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő	13

VAJDASÁG

Szerbiában az utóbbi másfél évtizedben lezajlott társadalmi és gazdasági folyamatok jelentősen befolyásolták a Vajdaságban élő magyar fiatalok státusát, életfeltételeit.

A nemzeti hovatartozás kérdésében a Vajdaságban élők 88 százaléka értett egyet azzal a kijelentéssel, miszerint az „országban élő magyarok részét képezik a magyar nemzetnek”. A megkérdezettek csupán 7 százaléka utasította el ezt az állítás, ugyanakkor 5 százalék nem tudott erre a kérdésre biztos választ adni. Arra a

kérdésre, hogy a magyarok részét képezik-e a szerb nemzetnek válaszadók 55 százaléka válaszolt igen, 35 százalékuk azonban elutasítja ezt a kijelentést. Ebben a kérdéskörben 10 százalék volt azok aránya, akik nem tudták megmondani, illetve nem választottak.

Az identitást a közösségekhez való tartozás segítségével mértük. A vajdasági fiatalok 81 százaléka mondta magát elsősorban magyar kötöttségűnek. Ezen belül 41 százaléka elsősorban a vajdasági magyarokhoz kötődik, 40 százalékuk a magyarokhoz, 7 százalékuk a vajdaságiakhoz, 3 százalék pedig

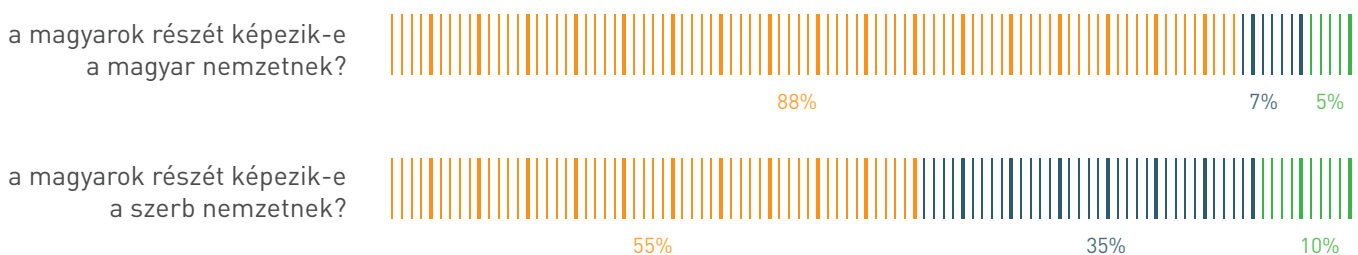
a szerbiai magyarokhoz. 3 százalék alatt maradt a többi felsorolt kategória. A másodlagos kötődések között a vajdasági magyarokat 27 százalék említette, 21 százalék a magyarokat jelölte meg, 12 százalék a vajdaságiakat, 11 százalék a magyar anyanyelvű szerb állampolgárokat, 10 százalék pedig a szerbiai magyarokat.

55. ábra | A magyar és többségi nemzethez tartozás

Ön szerint az ebben az országban élő magyarok részét képezik-e a magyar nemzetnek?

Ön szerint az ebben az országban élő magyarok részét képezik-e a szerb nemzetnek? *

N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

*A kérdés feltevésekor nem került definiálásra az, hogy jogi, vagy kulturális értelemben értjük-e a többségi nemzethez tartozást.

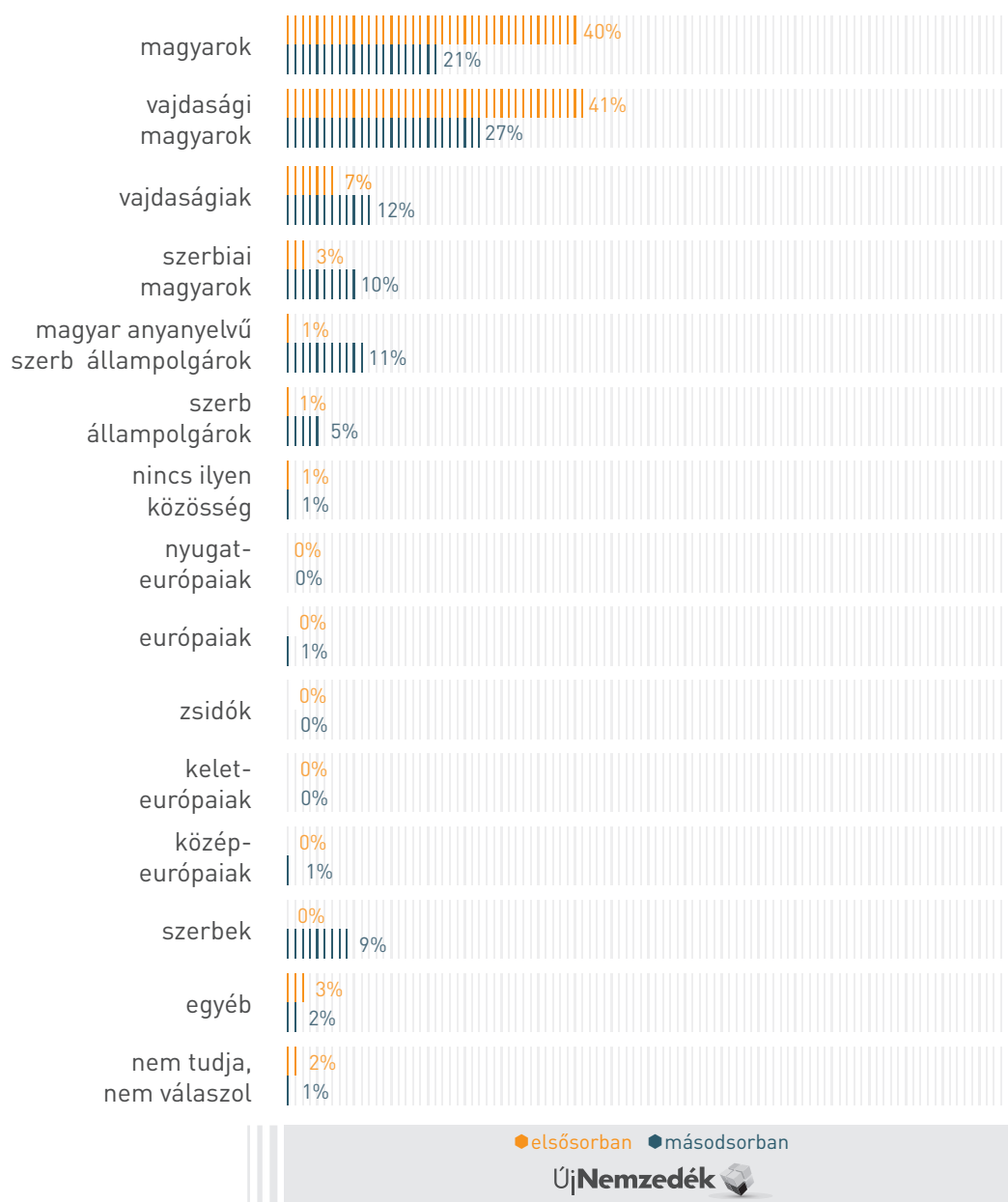
igen nem nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

56. ábra | Nemzeti identitás Vajdaságban

Az ember különböző közösségekhez kötődhet. Kérem, nevezze meg azt a közösséget, amelyikhez elsősorban tartozónak érzi magát!; És most nevezze meg azt a közösséget, amelyikhez másodsorban tartozónak érzi magát!

N Vajdaság=500; százalékos megoszlás, az említett válaszok aránya

Vajdaságban a megkérdezettek 92 százaléka alapvetően magyarul beszél otthonában, a válaszadók 7 százaléka vegyesen használja a szerb és a magyar nyelvet, 1 százalék pedig többnyire szerbül kommunikál családtagjaival. Ez a jelenség elsősorban a vegyes

házasságban élőkre jellemző. Korcsoportonkénti bontásban sem található érdemi különbség a válasszokban.

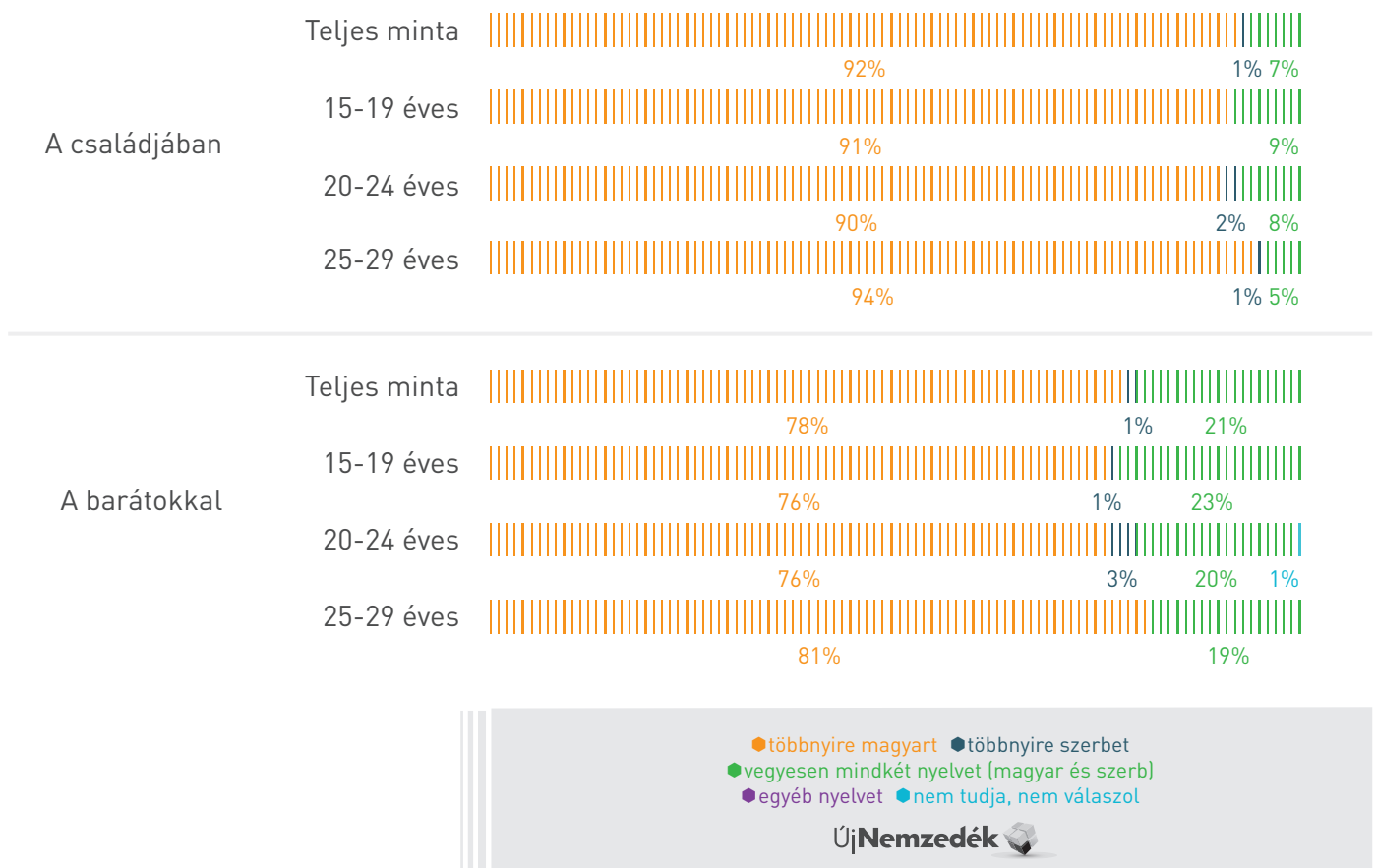
A barátokkal folytatott beszélgetések esetében a vajdasági fiatalok 78 százaléka mondta, hogy többnyire magyarul beszél barátaival,

1 százalék többnyire szerbül és a megkérdezettek körülbelül ötöde vegyesen, mind a két nyelvet használja baráti körben. A korcsoportos bontás alapján a 25–29 év közöttiek magasabb arányban választották, hogy többnyire magyarul beszélgetnek barátaikkal.

57. ábra | Nyelvhasználat a családban és a barátokkal való kommunikáció során

Milyen nyelvet használ Ön az alábbi esetekben? A családjában, a barátokkal

N Vajdaság=500, százalékos megoszlás

Vajdaságban a 15–29 éves korosztályban a válaszadók 77 százaléka nőtlen vagy hajadon, 12 százalék a házasok aránya, és 9 százalék az élettársi kapcsolatban élők aránya.

58. ábra | Családi állapot

Mi az Ön jelenlegi családi állapota?

N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

● nőtlen, hajadon ● házas ● élettársi kapcsolatban él
● nem tudja, nem válaszol

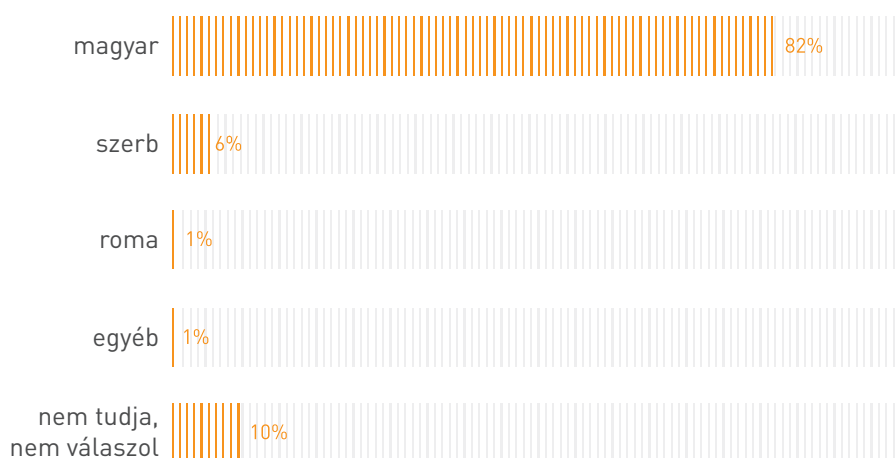
ÚjNemzedék

Vajdaságban a párkapcsolatban lévő 15–29 évesek 82 százalékának magyar a párja, 6 százalékának van szerb házastársa vagy párkapcsolati partnere, a társak 1 százaléka roma és szintén 1 százalék a valamilyen egyéb nemzetiségű. A válaszadók 10 százaléka nem válaszolt a kérdésre.

59. ábra | Vegyes házasságok

Házastársa, párkapcsolati partnere, milyen nemzetiségűnek vallja magát?

N Vajdaság=266; százalékos megoszlás

ÚjNemzedék

A vajdasági fiatalok a baráti kapcsolataikkal elégedettek leginkább. Egy egytől ötig terjedő skálán 4,3-ra értékelték ilyen irányú viszonyaikat. A második legmagasabb pontszámot a partnerkapcsolat kategóriája érte el

3,8-as átlaggal, ezt követi a „mindent egybe vetve azzal, ahogyan most él” 3,6-os átlaggal és a „tanulási lehetőségeivel” 3,5-ös átlaggal. Három tényező azonos pontszámot, 3,4-et ért el, ezek a jelenlegi életszínvonalával

való elégedettség, a személyes élettervek megvalósulásának esélyei és a jövőbeli kilátások. A Vajdaságban élők a munkavállalás lehetőségekkel elégedettek legkevésbé 3,0-ás értékkel.

60. ábra | Elégedettség

Mennyire elégedett Ön a következő dolgokkal?

N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

Vajdaságban a fiatalok 69 százaléka mondja magát vallásosnak, ebből 13 százalék az egyház tanításai szerint és 56 százalék pedig a maga módján. A válaszadók 10 százaléka nem tudta megmondani, hogy vallásosnak tekinti-e magát vagy sem. 12 százalék nem vallásosként definiálta magát, 7 százalék a „határozottan más meggyőződésű” kategóriát választotta, további 2 százalék pedig nem tudott vagy akart válaszolni a kérdésre.

61. ábra | Vallásosság

A következő kijelentések közül melyikkel tudná önmagát a leginkább jellemezni?

N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

- vallásos, az egyház tanítását követi
- vallásos a maga módján
- nem tudja megmondani
- nem vallásos
- határozottan más a meggyőződése
- nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

A vajdasági válaszadók 5 százaléka születésekor nem lett megkeresztelve és nem lett bejegyezve semmilyen egyházi közösségbe. 87 százaléka a válaszadóknak római katolikusként lett megkeresztelve, 5 százalék a reformátusok aránya, 1 százalék az összes többi vallásé, 2 százalék pedig nem tudott, vagy nem akart válaszolni a kérdésre.

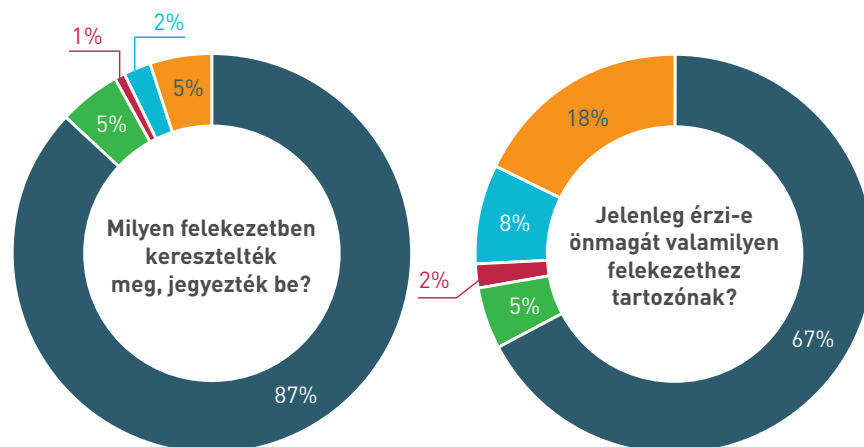
A jelenlegi felekezeti hovatartozás alapján 18 százalék egyik felekezethez sem érzi közel magát, 67 százalék a római katolikusok, 5 százalék a reformátusok, 2 százalék az összes többi vallás, és további 8 százalék a nem tudja/nem válaszol kategória aránya.

62. ábra | Felekezethez tartozás

Milyen felekezetben keresztelték meg / jegyezték be Önt?

Jelenleg érzi-e önmagát valamilyen vallási felekezethez tartozónak?

N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

- semmilyen, semmilyenhez
- római katolikus
- református
- evangélikus
- görög katolikus
- izraelita, zsidó
- összes többi vallás
- nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

A vajdasági fiatalok 53 százaléka főtevékenységként dolgozik, 39 százaléka tanul vagy részt vesz valamilyen képzésben, 7 százalék saját bevallása szerint sem tanul sem nem dolgozik és 1 százalék nem tudott, vagy nem akart válaszolni a feltett kérdésre.

63. ábra | Főtevékenység
 Ön jelenleg, főtevékenységét tekintve...?
 N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

- tanul, részt vesz valamilyen szervezett, iskolarendszerű képzésben
- dolgozik, akár bejelentve, akár nem, akár alkalmazottként, akár vállalkozóként
- egyik sem
- nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

64. ábra | Tanulmányok folytatása

Szeretne-e továbbtanulni, tanfolyamot végezni, tanulni még valamit?

N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

igen nem még nem gondolkozott rajta nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

A vajdasági 15–29 éves korosztály valamivel több mint fele, 52 százaléka tervezi, hogy a későbbiekben folytatja tanulmányait, vagyis továbbtanul, vagy valamilyen tanfolyamot végez, továbbképzzi magát. A megkérdezettek 12 százaléka nem gondolkozott rajta és 18 százaléka nem tervezi, hogy tanulmányait folytatja a későbbiekben. A válaszadók 18 százaléka nem válaszolt a kérdésre.

A vajdasági fiatalok 75 százaléka többnyire magyar nyelven nézi a TV-t, 65 százalékuk elsősorban magyarul használja az internetet. Online közösségi oldalak használata esetén 69 százalék használja elsősorban a magyar nyelvet. Elenyésző – 3 illetve 2 százalék – azoknak a fiataloknak az aránya, akik alapvetően szerb

nyelven tévéznek, illetve kommunikálnak a virtuális térben. Az internethasználat esetében jellemző leginkább a vegyes nyelvhasználat (22 százalék). Az online közösségi használat során, 19 százalék azok aránya akik szerb és magyar nyelven is kommunikálnak. Tévénézés esetében a válaszadók 14 százalék

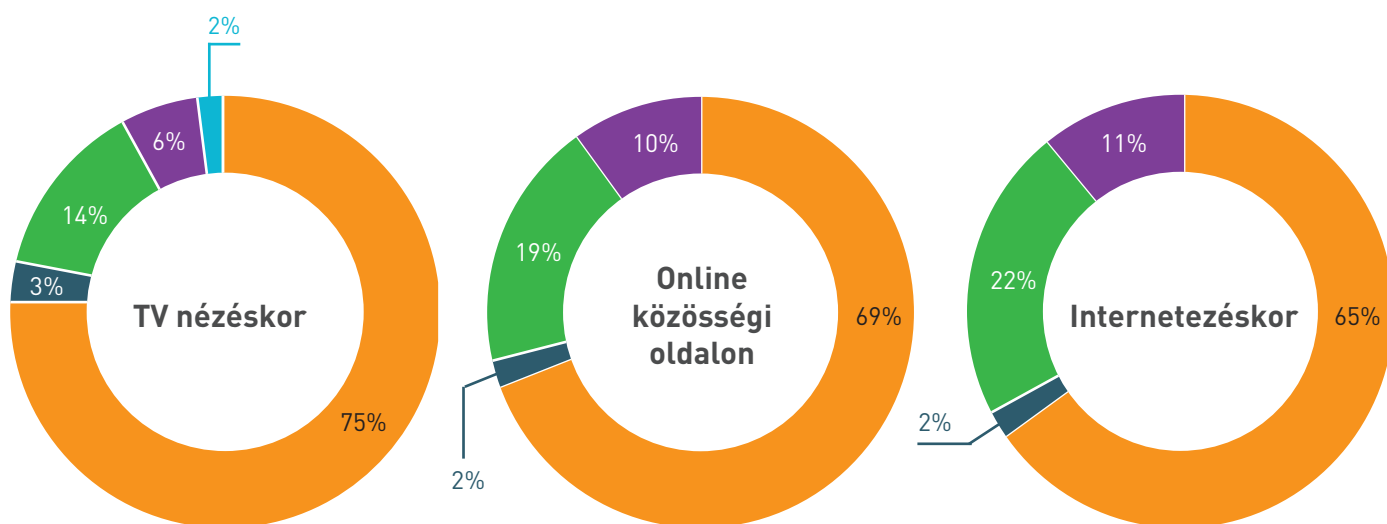
mondta, hogy mindkét nyelven nézi a műsorokat.

Az internetezési szokások esetében a megkérdezett fiatalok 11 százaléka említette, hogy egyéb nyelvet (is) használ. Az online közösségi terek használata esetén 10 százalék az egyéb nyelvet (is) használók aránya.

65. ábra | Nyelvhasználat

Milyen nyelven nézi a televíziót, használja az online közösségi oldalakat, illetve az internetet?

N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

● többnyire magyarul ● többnyire szerb nyelven ● vegyesen (magyar és szerb)
● többnyire egyéb nyelven ● nem tudja, nem válaszol

ÚjNemzedék

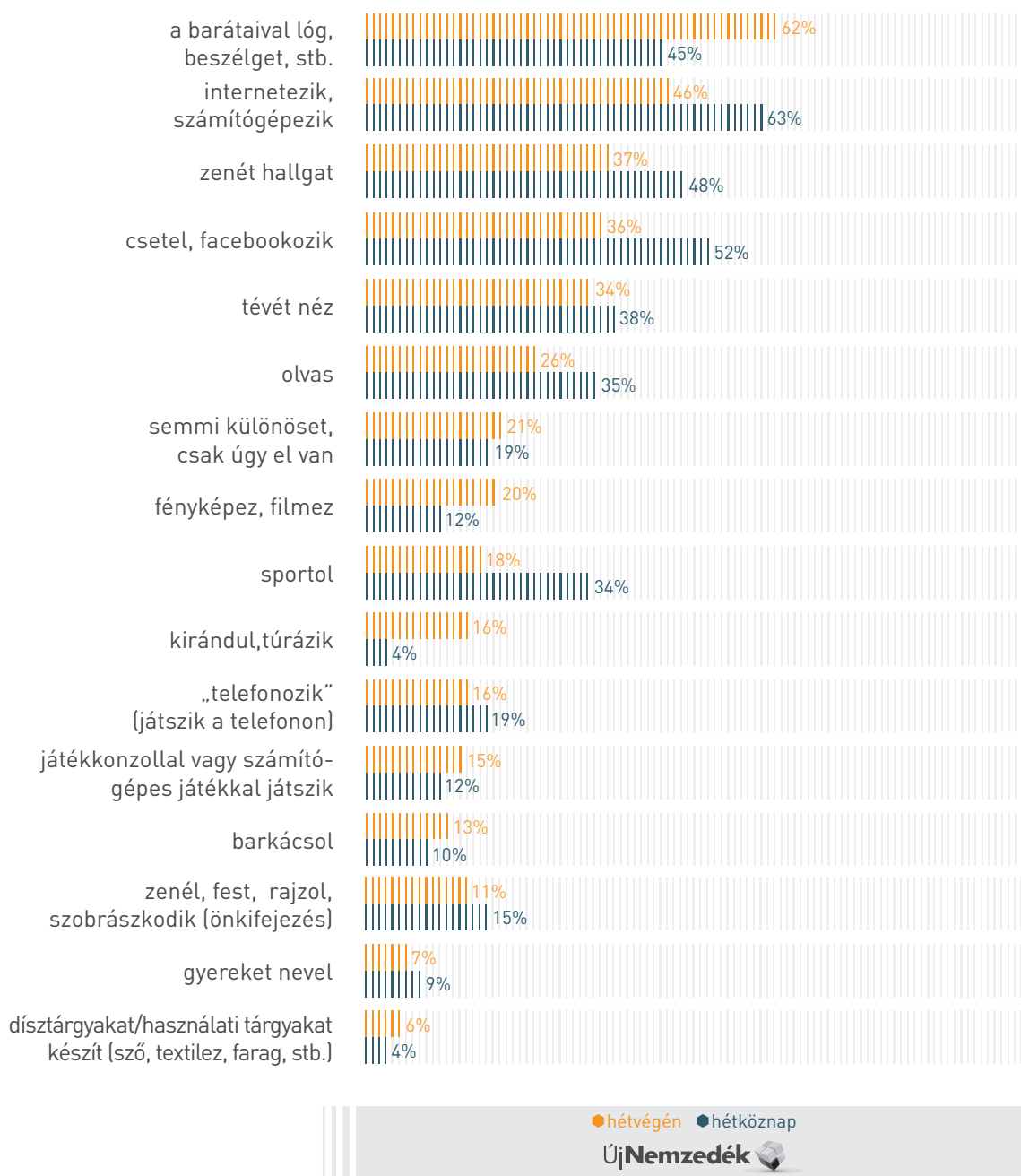
A vajdasági válaszadók szabadidős tevékenységei némileg eltérnek egymástól hétfőn, illetve hétköznap. A hétvége legnépszerűbb tevékenysége, hogy szabadidejüket a barátaikkal töltsék (62 százalék), míg a hétköznapok legfontosabb időtöltése, hogy és interneteznek, illetve, számítógépet használnak (63 százalék). A zenehallgatás is legfontosabb szabadidős tevékenységek közé tartozik (hétfőn 37 százalék, hétköznap 48 százalék). A csetelés, illetve a facebook használat

inkább a hétköznapok időtöltésére jellemző (hétfőn 36, hétköznap 52 százalék). A tévénézés (hétfőn 34, és hétköznap 38 százalék is meghatározó elfoglaltság). Az olvasást és a sportolást szívesebben űzik hétköznap. A vajdasági fiatalok 35 százaléka olvas hétköznap, míg hétfőn 26 százalék, sportolni 34 százalék szokott hétköznap, és 18 százalék hétfőn. A válaszadók körülbelül ötöde hétfőn és hétköznap semmi különöset nem csinál a szabadidejében, „csak úgy elvan”.

A kirándulást, túrázást magasabb arányban űzik hétfőn, 16 százalék kirándul, túrázik ekkor, míg hétköznaponként csupán 4 százalék. A fiatalok 16 százaléka telefonozik, 15 százaléka játékkonzollal, vagy számítógépes játékkal játszik, 13 százaléka barkácsol, és 11 százaléka pedig zenél, fest, rajzol, szobrászkodik a hétvégen. A gyereknevelés és a dísz tárgyak/használati tárgyak készítése 10 százalék alatti arányt ért el mind a hétvégeken, mind a hétköznapokon.

66. ábra | Szabadidős tevékenységek
Mit csinál leggyakrabban a szabadidejében?
N Vajdaság=500; százalékos megoszlás

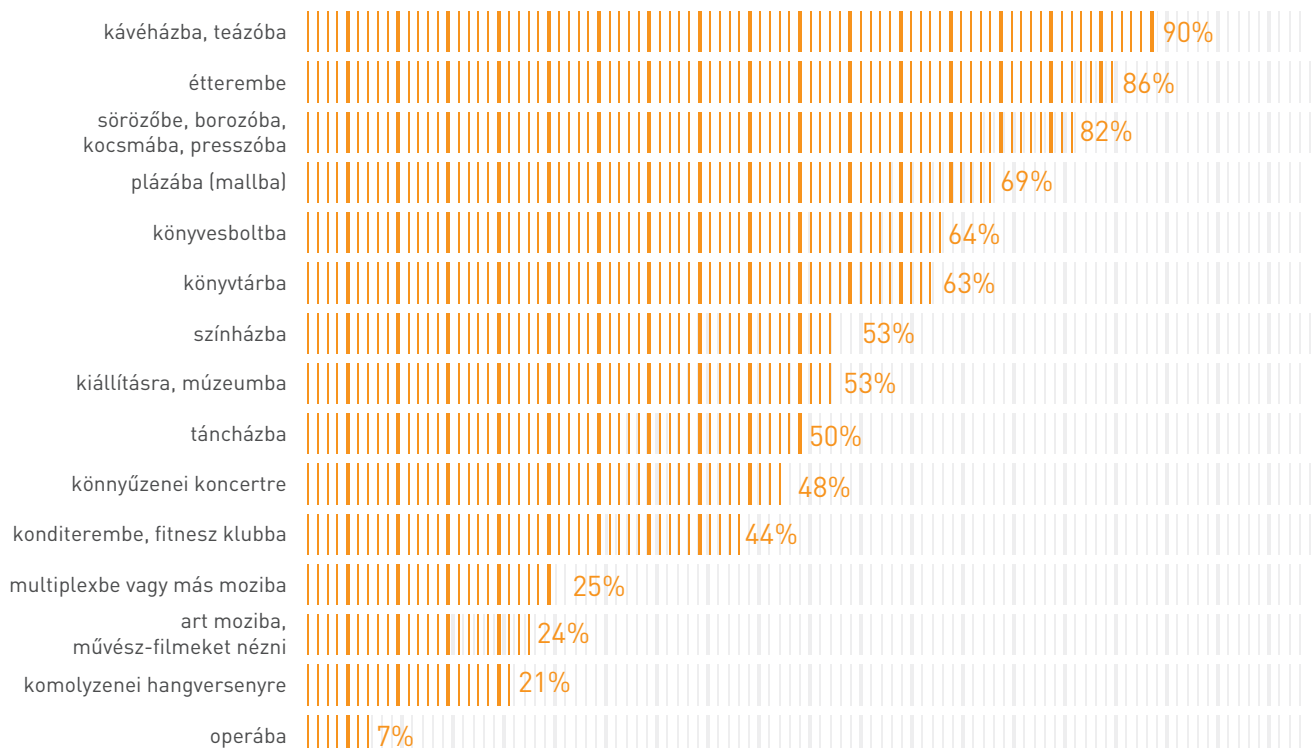
A kérdőívben felsorolt kulturális terek és szabadidő eltöltésre alkalmas helyszínek közül a vajdasági fiatalok körében is a beszédcselekvési helyszínek a legnépszerűbbek. A kávéházakat, teázókat jelölték meg legmagasabb arányban, mintegy 90 százalékkal jelezte, hogy évente legalább néhányszor jár ezekre a helyszínekre. 86 százalék azok aránya, akik a sörözőket-borozókat látogatják,

82 százalék az éttermeket évente többször is látogatók aránya. Plázába a megkérdezettek 69 százaléka jár. Meglepően magas 64 százalék azok aránya, akik évente legalább egyszer-kétszer ellátogatnak színházba. Könnyűzenei koncerteket a fiatalok 63 százaléka látogatja. Vajdaságban a fiatalok 53-53 százaléka jár évente legalább néhány alkalommal könyvesboltba, valamint kiállításra,

múzeumba, 50 százaléka pedig multiplexbe vagy más moziba. A könyvtár látogatottsága 48 százalék a fiatalok körében, konditerembe, fitness klubba pedig 44 százalék jár többször, mint évente egy alkalom. Art moziba és táncszínházba a válaszadók körülbelül negyede szokott járni, komolyzenei hangversenyre pedig ötödük. Operát csupán 7 százalék látogat bármilyen gyakorisággal.

67. ábra | Kulturális terek látogatottsága
Milyen gyakran jár Ön a következő helyekre?

N Vajdaság=500; százalékos megoszlás, az igen válaszok aránya

ÚjNemzedék

Két válasz együttes elemzése alapján, a vajdasági fiatalok legégetőbb problémája az anyagi- és létbizonytalanság, valamint a szegénység (29 százalék). A megkérdezettek 22 százaléka jelölte meg a munkanélküliséget, az elhelyezkedési nehézségeket, 19 százalék pedig az alkohol elterjedését. 13–14 százalékot kapott a bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő és az elvándorlás, külföldre vándorlás. A válaszadók körülbelül tizede a kilátástalanságot és a céltalanságot azonosította a vajdasági fiatalok legégetőbb problémájaként.

5. táblázat | Problémák

Ön szerint ma itt, ebben az országban melyik az ifjúság legégetőbb problémája? És mit tart a második legégetőbb problémának ezek közül?

N Vajdaság=500; százalékos megoszlás két válaszlehetőség, együttes százalékos megoszlása az esetek százalékában

ÚjNemzedék 		
ssz	vajdasági problémák	%
1.	anyagi nehézségek, létbizonytalanság, szegénység elszegényedés	29
2.	munkanélküliség, elhelyezkedési nehézségek	22
3.	alkohol elterjedése	19
4.	bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő	14
5.	elvándorlás, külföldre vándorlás	13
6.	kilátástalanság	11
7.	céltalanság, nem tudják, mit akarnak	10

A KÜLHONI KUTATÁS MÓDSZERTANI HÁTTÉR

Kérdőív; Mintavétel; Terepmunka; Adattisztítás

A Magyar Ifjúság Kutatás 2016 külhoni adatfelvétele során 4000, 15–29 éves fiatalot kérdeztünk meg, egy hozzávetőlegesen 45–50 perces kérdőívvel 2016 októbere és decembere között. A kutatásunk a 15–29 éves népességre nézve reprezentatívnak tekinthető terület, településtípus, korcsoport és nem szerint.

KÉRDŐÍV

A Magyar Ifjúság Kutatás 2016 külhoni kérdőíve a tematikus felosztását tekintve a magyarországi kérdőív témaköreire épül. A cél a lehető legteljesebb összehasonlíthatóság a magyarországi fiatalok és a Kárpát-medence magyar fiataljai között. Az egységességre és összehasonlíthatóságra való törekvés mellett bizonyos helyi témák megjelenítésére helyet biztosítottunk a kérdőívekben.

Az öt régióban felvett kérdőívek általában szó szerint megegyeztek, azonban a régióként különböző sajátosságokat messzemenően igyekeztünk figyelembe venni. Ez a törekvés egyfelől az egyes országok közötti különbségek figyelembe vételét jelenti (pl. eltérő iskolarendszer), másrészt minden régió esetében lehetőséget adtunk a helyben fontos kérdéskörök megjelenítésére is.

MINTAVÉTEL

A vizsgált populáció a környező országok magyar 15–29 éves fiataljai, akik a teljes magyar lakosság kb. 15–20 százalékát teszik ki. E populációból került ki az a 4000 fős minta, amely a szociodemográfiai jellemzők (nem, életkor, lakóhely) mentén tekinthető reprezentatívnak. A reprezentativitás alapját képező alpmegoszlásokat alapvetően az egyes országok mikrocenzusi és népszámlálási adataiból nyertük, ennek hiányában (Kárpátalja) pedig a rendelkezésre álló becsléseket használtuk.

A minta kialakítása során a megfelelő címnnyilvántartás hiánya miatt véletlen sétás, illetve kvótás mintavételt alkalmaztunk.

Régiós bontásban a mintavétel a következőképpen alakult:

- Szlovákia (Felvidék) 1000 fő
- Ukrajna (Kárpátalja) 500 fő
- Románia (Partium, Belső-Erdély és Székelyföld) 2000 fő
- Szerbia (Vajdaság) 500 fő
- Összesen 4000 fő

A kutatás azon területekre vonatkozik, amelyekben a magyar nemzetiségűek aránya számottevőnek tekinthető. A mintába került területek kijelölése során a hivatalos népszámlálási adatokra, illetve a helyi szakemberek

tapasztalataira és a rendelkezésre álló egyéb statisztikai adatokra támaszkodtunk. A régiós minták településszámát tekintve Erdélyben 149, Kárpátalján 48, Felvidéken 45, Vajdaságban 38 településen történt adatfelvétel.

TEREPMUNKA

Az adatfelvétel során a célcsoportba tartozónak, „magyarnak” tekintettük azokat a fiatalokat, akik jól beszélnek a magyar nyelvet (képesek megérteni a magyar nyelvű kérdőívet, magyarul tudnak rá válaszolni).

A terepmunkát Erdélyben, Vajdaságban és Kárpátalján papíralapú kérdőívvel valósítottuk meg, míg Felvidék esetében számítógéppel segített személyes lekérdezési módszerrel dolgoztunk.

A kérdezőbiztosok munkájának ellenőrzése rövid telefonos interjúk, illetve személyes útvonalbejárás alkalmazásával történt. Az esetleges hibákat pótlekérdezéssel korrigáltuk. Az átlagos interjúhossz nagyon különbözően alakult Erdélyben 55, Kárpátalján 63, Vajdaságban 70 perc volt, míg Felvidéken (az egyetlen helyen, ahol tablettel segített technikával valósult meg az adatfelvétel) 37 perc volt.

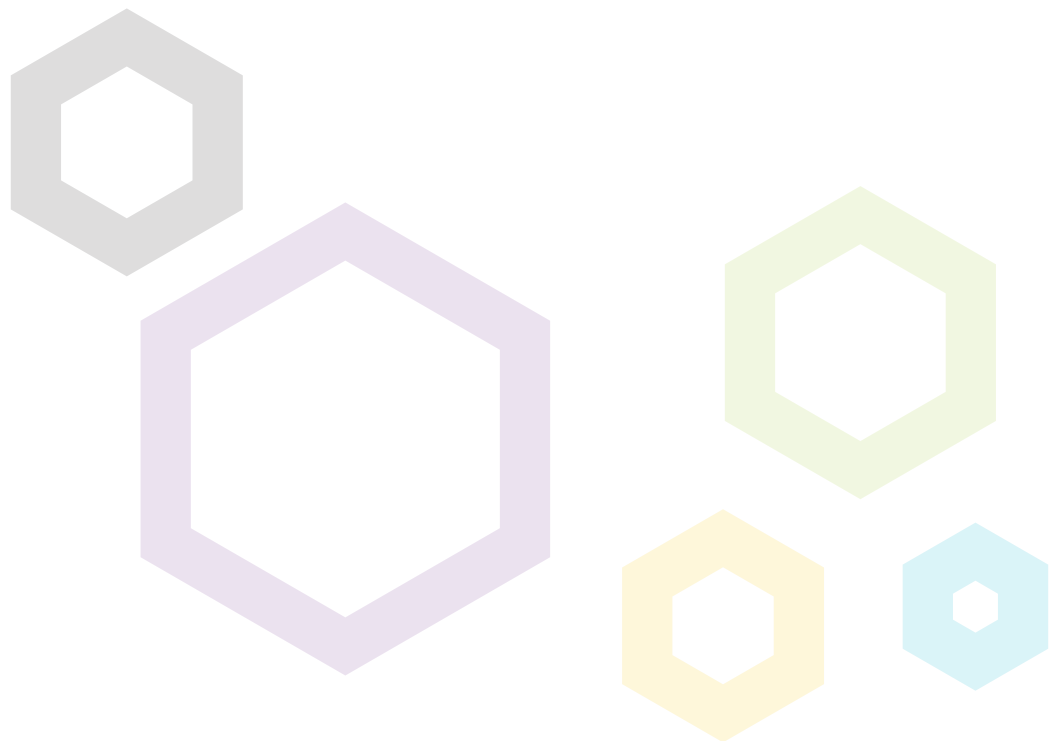
ADATTISZTÍTÁS

A minta kialakításánál az egyes régiók szerinti elemezhetőség és az összehasonlító elemzés lehetőségének megteremtése alapvető szempont volt, ezért az egész vizsgált populációra vonatkozó következtetések levonásakor az egyes régióra vonatkozó adatokat statisztikai eljárással (súlyozás)

korrigáltuk. A súlyozásban a mintavételnél alkalmazott reprezentativitási szempontok (területi jellemzők, nem, korcsoport) mellett jellemzően bevontuk a rendelkezésre álló iskolázottsági statisztikákat is.

Az eltérő mintanagyság eltérő mintavételi hibával jár együtt, 95 százalékos megbízhatósági szinten a magyarországi 8000 fős

adatfelvétel +/- 1,12 százalékhoz képest a kisebb minták esetében rendre magasabb. Erdély egészét tekintve +/- 2,24 százalék, de Partium, Belső-Erdély és Székelyföld, illetve Felvidék esetében már +/- 3,16 százalék. A legmagasabb mintavételi hibával Vajdaság és Kárpátalja esetében kell számolnunk, amely +/- 4,47 százalék.

ÁBRÁK ÉS TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

Ábrajegyzék, Táblajegyzék

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra	Nemzeti hovatartozás ...16
2. ábra	A magyar nemzethez tartozás ...17
3. ábra	Nyelvhasználat a családban és a barátokkal való kommunikáció során ...18
4. ábra	Nyelvhasználat a hivatalokban és a munkahelyen ...19
5. ábra	Nyelvhasználat bevásárláskor és az orvosnál ...20
6. ábra	A TV-nézés és az online közösségi oldalaknyelvhasználata ...21
7. ábra	Nyelvhasználat az újságolvasáskor és ha magában számol ...22
8/1. ábra	Tanítási nyelv ...23
8/2. ábra	Tanítási nyelv ...24
9. ábra	Tervezett gyermekek száma ...26
10. ábra	Külföldi munkavállalási tervek ...28
11. ábra	Elvándorlási tervek ...29
12. ábra	Az elvándorlás okai ...30
13. ábra	Vallásosság ...32
14. ábra	A háztartásban megtalálható könyvek száma ...33
15. ábra	Fesztiválokra való részvétel ...34
16. ábra	A magyar és többségi nemzethez tartozás ...37
17. ábra	Nemzeti identitás a Felvidéken ...38
18. ábra	Nyelvhasználat a családban és a barátokkal való kommunikáció során ...39
19. ábra	Családi állapot ...40
20. ábra	Vegyes házasságok ...40
21. ábra	Elégedettség ...41
22. ábra	Vallásosság ...42
23. ábra	Felekezethez tartozás ...42
24. ábra	Főtevékenység ...43
25. ábra	Tanulmányok folytatása ...43
26. ábra	Nyelvhasználat ...44
27. ábra	Szabadidős tevékenységek ...45
28. ábra	Kulturális terek látogatottsága ...46
29. ábra	A magyar és többségi nemzethez tartozás ...49
30. ábra	Nemzeti identitás Kárpátalján ...50
31. ábra	Nyelvhasználat a családban és a barátokkal való kommunikáció során ...51
32. ábra	Családi állapot ...52
33. ábra	Vegyes házasságok ...52
34. ábra	Elégedettség ...53
35. ábra	Vallásosság ...54
36. ábra	Felekezethez tartozás ...55

37. ábra	Főtevékenység ...56
38. ábra	Tanulmányok folytatása ...57
39. ábra	Nyelvhasználat ...58
40. ábra	Szabadidős tevékenységek ...59
41. ábra	Kulturális terek látogatottsága ...60
42. ábra	A magyar és többségi nemzethez tartozás ...63
43. ábra	Nemzeti identitás Erdélyben ...64
44. ábra	Nyelvhasználat a családban és a barátokkal való kommunikáció során ...65
45. ábra	Családi állapot ...66
46. ábra	Vegyes házasságok ...66
47. ábra	Elégedettség ...67
48. ábra	Vallásosság ...68
49. ábra	Felekezethez tartozás ...68
50. ábra	Főtevékenység ...69
51. ábra	Tanulmányok folytatása ...70
52. ábra	Nyelvhasználat ...71
53. ábra	Szabadidős tevékenységek ...72
54. ábra	Kulturális terek látogatottsága ...74
55. ábra	A magyar és többségi nemzethez tartozás ...77
56. ábra	Nemzeti identitás Vajdaságban ...78
57. ábra	Nyelvhasználat a családban és a barátokkal való kommunikáció során ...79
58. ábra	Családi állapot ...80
59. ábra	Vegyes házasságok ...80
60. ábra	Elégedettség ...81
61. ábra	Vallásosság ...82
62. ábra	Felekezethez tartozás ...82
63. ábra	Főtevékenység ...83
64. ábra	Tanulmányok folytatása ...84
65. ábra	Nyelvhasználat ...85
66. ábra	Szabadidős tevékenységek ...87
67. ábra	Kulturális terek látogatottsága ...88

TÁBLAJEGYZÉK

1. táblázat	A minták legfontosabb szociodemográfiai megoszlásai ...15
2. táblázat	Problémák ...47
3. táblázat	Problémák ...61
4. táblázat	Problémák ...75
5. táblázat	Problémák ...89

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE